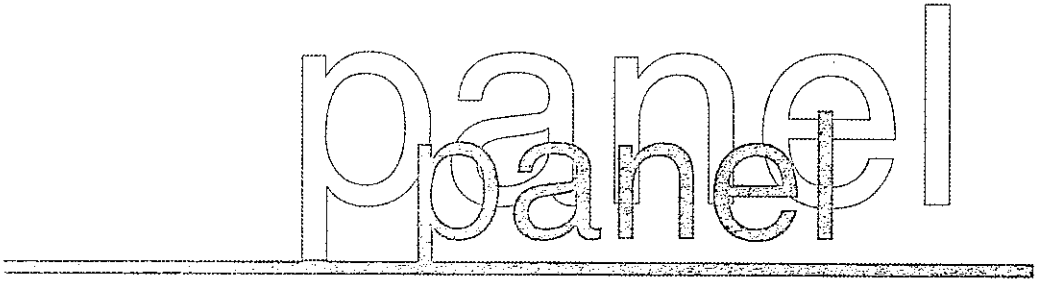
MALİYE HESAP UZMANLARI VAKIF YAYINLARI
YAYIN NO: 25

panel

Türk Ticaret Kanunu Tasarısı ve Denetim

29 Mayıs 2008 Ankara

İÇİNDEKİLER

ÖNSÖZ	**5**
PANEL AÇILIŞ KONUŞMALARI	**7**
OĞUZ TEZMEN	7
MAHMUT VURAL	9
AHMET İYİMAYA	12
ZAFER ÇAĞLAYAN	14
KEMAL UNAKITAN	21
PANEL	**28**

ÖNSÖZ

Hesap Uzmanları Kurulunun kuruluş yıldönümleri vesilesiyle panel düzenlenmesi geleneksel bir hal almış bulunmaktadır. Güncel ekonomik, mali ve sosyal konular üzerine düzenlenen bu paneller, üniversite mensupları ile ekonomi ve maliye bürokrasisinin izlediği fikir arenası niteliği taşımaktadır. Söz konusu panellerde sunulan tebliğler ile açılış konuşmalarının daha geniş bir kitleye ulaştırılabilmesi ve kalıcı hale getirilmesi için kitap halinde yayımlanması da öteden beri sürdürdüğümüz bir uygulamadır.

Söz konusu uygulamanın bir ürünü olan elinizdeki bu kitap, Kurulumuzun 63'üncü kuruluş yıldönümü dolayısıyla düzenlediğimiz "Yeni Türk Ticaret Kanunu Tasarısı ve Denetim"konulu panelde sunulan tebliğler ile açılış konuşmalarından oluşmaktadır.

Bilgiye ulaşmanın oldukça kolay olduğu, küresel ekonominin ani değişimlere açık olduğu ve sınırlamaların olmadığı bir dünyada yaşıyoruz. Türkiye ekonomisi de dünya ile entegre olmuş, özelleştirmeler ve yatırımlar yoluyla belli bir ekonomik ivme kazanmıştır. Ekonomik kalkınmanın istikrarlı ve kalıcı olması, yabancı sermayenin ülkeye çekilmesi ve ülkede tutulmasına bağlıdır. Yürürlükteki Türk Ticaret Kanununun, günümüzün çok hızlı değişen dünyasında, Türkiye'nin ekonomik ve sosyal talepleri ile beklentilerine cevap vermediği ortadadır.

Günümüz küresel iş dünyasının gündeminde şirketlerin büyüme ve gelişme potansiyellerinin değerlendirilmesi, kurumsal yönetim, denetim, kamu güveni ve şeffaflık gibi konular ön plana çıkmıştır. Ülkelerin ve şirketlerin rekabet gücünün artmasında iş hayatında uygulanan kuralların uluslararası standartlar ile uyumlu olması da büyük önem kazanmıştır.

Yeni Türk Ticaret Kanun Tasarısı ile ülkemizin ticari ve ekonomik hayatının

topyekün yeniden şekillendirilmesi hedeflenmektedir. Tasarının amacı, şirketlerin iş yapma biçimlerini kökten değiştirmek suretiyle uluslararası alanda daha güvenilir ve rekabetçi olmalarını sağlamaktır. Çağdaş denetim hukukuna uygun yeni denetim anlayışı ile de, Türk şirketleri denetimden geçmiş ve gerçek anlamda şeffaf finansal tablolara kavuşmuş olacaktır.

Kurulumuzun 63'üncü kuruluş yıldönümü etkinlikleri çerçevesinde düzenlediğimiz "Yeni Türk Ticaret Kanunu Tasarısı ve Denetim" konulu panelde, yeni Türk Ticaret Kanunu ile getirilecek denetim sistemi kapsamlı olarak tartışılmıştır.

Panelin düzenlenmesindeki katkılarından dolayı Maliye Hesap Uzmanları Vakfı ve Maliye Hesap Uzmanları Derneği başkan ve üyelerine teşekkür ediyorum.

Panelde yer alan değerli görüşlerin kalıcı hale getirilmesi ve başvuru kaynağı olması amacıyla basılan bu kitabın, ilgilenenlere yararlı olmasını dilerim.

Mahmut VURAL
Hesap Uzmanları Kurulu Başkanı

PANEL AÇILIŞ KONUŞMALARI

Sayın milletvekillerim, sayın başkanım, kıymetli konuklar, basınımızın değerli temsilcileri;

Hesap uzmanları kurulumuzun 63. kuruluş yıldönümü çerçevesinde düzenlenen Türk Ticaret Kanunu tasarısı ve denetim konulu panelimize hoş geldiniz.

Kurulumuz her yıl geleneksel olarak düzenlediği kuruluş yıldönümü panelinin bu yılki konusunu ilgili tasarı hükümlerinin arz ettiği önem ve kurulumuzun konuya ilişkin engin bilgi ve tecrübeleri ile paralel olarak "Türk Ticaret Kanunu tasarısı ve adı geçen tasarının denetim işleri üzerindeki etkilerinin incelenmesi" olarak belirlemiştir. Program süresince yapılacak olan konuşma ve değerlendirmeler çerçevesinde konunun kamuoyunun bilgi ve görüşlerine sunulması amaçlanmaktadır

Bu kısa bilgilendirmenin ardından açılış konuşmalarına geçmeden önce izninizle kurulumuzun kuruluşu ile ilgili olarak bizlere gönderilmiş olan çok sayıda kutlama telgrafı arasından Devlet Bakanı ve Başbakan yardımcımız Sayın Nazım Ekren'e, Devlet Bakanı ve Başbakan yardımcımız sayın Hayati Yazıcı'ya, Devlet Bakanımız Sayın Mehmet Şimşek'e, Devlet Bakanımız Sayın Nimet Çubukçu'ya, İçişleri Bakanımız Sayın Beşir Atalay'a ve son olarak Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanımız Sayın Faruk Çelik'e çok çok teşekkür ediyoruz.

Şimdi izninizle açılış konuşmalarını yapmak üzere Maliye Hesap Uzmanları Vakfı Başkanı Sayın Oğuz Tezmen'i kürsüye davet ediyorum buyurunuz üstadım.

OĞUZ TEZMEN: Sayın bakanlarım, sayın milletvekillerim, Türk bürokrasisinin seçkin yöneticileri hepinizi burada ağırlamaktan büyük bir memnuniyet duyuyoruz, gerçekten kurulumuzun, hesap uzmanları kurulunun 63. kuruluş yıldönümü dolayısıyla tertiplediğimiz Türk ticaret kanunu ve denetim konulu panelimiz çok güncel bir konuya ışık tutacak.

Tahmin ediyorum, meclis tatile girmeden önce yasalaşacak olan bu yeni Türk Ticaret Kanunu, Türk ticaret alanında, Türk sanayi alanında gerçekten bir devrim niteliği taşıyor. Burada önemli olan unsurlardan birisi de Türk Ticaret Kanunu'yla Türkiye'nin ticaret ve sanayi ortamı artık çağdaş dünyanın Avrupa normlarına eklemleniyor, o düzeye getiriliyor. Bu çok önemli bir gelişme. Siz global dünyada kapalı ekonomi koşullarına göre dizayn edilmiş, biçimlendirilmiş yasalarla yeni küreselleşen dünyada rekabet edemezsiniz. Hukuki alt yapının buna göre yeniden yapılanması lazım, azınlık haklarının korunması açısından önemli atılımlar yapılması lazım, denetim fonksiyonu açısından özellikle de kurumların denetlenmesi açısından çok önemli değişiklikler yapılması gerekiyordu ki bu tasarı bunları içeriyor.

Burada özellikle tek ortaklı anonim ve limited şirketlerin kurulabilmesi, sermaye şirketlerinin internet ortamında genel kurul yapabiliyor olması, şirket organlarının elektronik ortamda izlenebilmesi, toplantı yapabilmesi, ticari defterlerin muhasebe standartlarına göre tutulabilmesinin sağlanması, Türk muhasebe standartlarına göre belli bir esas çerçevesinde düzenleniyor olması; bunlar çok önemli gelişmeler. Orada özellikle denetime de çok büyük bir rol düşüyor, çünkü şirket genel kurullarını hepiniz hatırlarsınız, göstermelik denetçiler seçilir, bu denetçiler şirkette ne olup bittiğinin çoğu kez farkında bile değillerdir, genel kurul zamanında önlerine uzatılan bir iki maddeye bakarak, denetlenmiştir, işlenişe uygundur diye rapor düzenlerler. Bunun böyle olduğunu herkes bilir ama köklü, ciddi bir bağımsız denetim bugün için Türk şirketlerinin özellikle sermaye şirketlerinde çok önemli olan bu denetim de burada göstermelik olmaktan öteye gidememektedir. Yeni tasarıyla bu alanın da düzenleniyor olması çok önemli bir gelişme, bu açıdan bu tasarının Türkiye'nin globalleşen dünyada Avrupa Birliği'ne ayak uydurmasında çok önemli mesafeler kat edeceğine inanıyorum. Özellikle de denetimin daha sağlıklı esaslara kavuşturulmuş olması ki burada panelistler bu ticaret kanununun getirdiği yenilikleri bütün boyutlarıyla tartışacaklardır. Biz çok önemli bir hamle olarak görüyoruz.

Her yıl kurulumuzun kuruluş yıldönümlerinde geleneksel hale gelmiş panelimizin bu konuya ayrılmasının çok özel bir önemi var. Gerçekten de bu konudaki gelişmeleri büyük bir memnuniyetle takip ediyoruz ve bir an önce yasalaşmasını diliyoruz.

Denetim konusu açılmışken ben kısaca bir de Türkiye'de özellikle de vergi denetimi alanında çok ciddi damga vurmuş olan, Türk vergi sistemine, Türk vergi denetimine çok ciddi bir damga vurmuş olan Hesap Uzmanları Kurulunun statüsünün de tartışılıyor olması camiayı üzüyor. IMF'nin telkinleri doğrultusunda bazı girişimlerin olduğunu da biliyoruz ama biz aklıselimin egemen olacağını düşünüyoruz çünkü Türk devletinin, Türk ekonomisinin, Türk vergi sisteminin çok etkin, yaptığı işe güvenilen kurullara, denetim elemanlarına çok büyük ihtiyacı var. Onun için Hesap Uzmanları Kurulunun yüksek moralitesinin korunacağına, siyasi iktidarın da bunu koruyacağına yürekten inanıyoruz. Gerçekten bu konuda, sayın Maliye Bakanımız büyük duyarlılık gösteriyor ama biz yeni dünya düzeni, yeni oluşumlarda bu modelin tekrar gözden geçirileceğini ve Türkiyedeki bu yüksek moralin, bir daha yerine konulamayacağına inandığımız hesap uzmanları kurulu gibi büyük bir kurulun moralitesinin bozulmaması gerektiğini de özellikle vurgulamak istiyoruz. Gerçekten bu panele iştirak ederek bizi onurlandırdınız, bizlere güç verdiniz hayırlı olsun diyorum, teşekkür ediyorum, sağ olun.

Sayın üstadımıza teşekkür ediyoruz. Değerli konuklar şimdi izninizle açılış konuşmalarını yapmak üzere Hesap Uzmanları Kurulu Başkanı Sayın Mahmut Vural'ı kürsüye davet ediyorum. Buyurunuz sayın başkanım.

MAHMUT VURAL: Sayın bakanlarım, değerli milletvekilleri, saygıdeğer konuklar, sevgili üstat ve arkadaşlarım, basınımızın değerli temsilcileri konuşmama başlamadan önce hepinizi saygı ve sevgiyle selamlıyorum. Hesap Uzmanları Kurlu'nun 63. kuruluş yıldönümü vesilesiyle düzenlediğimiz panelimize hoş geldiniz. Her yıl kuruluş yıldönümü etkinlikleri çerçevesinde bir panel düzenlenmesi, bir kurul geleneği haline gelmiş bulunmaktadır.

Bu panellerde ülkemizin ekonomik ve sosyal hayatını etkileyen konular ele alınmakta, gündeme taşınan konulara ilişkin etkin tartışma ve değerlendirmeler kamuoyuyla paylaşılmaktadır. Bu yıl Hesap Uzmanları Kurulu'nun 63. kuruluş yıldönümünü kutluyoruz. Kurul 1945 yılında vergi reform çalışmaları kapsamında kurulmuş olup bugüne kadar geçen sürede başlangıçta belirlenen ilericilik, dürüstlük, objektiflik, bağımsızlık ve amaca odaklanma ilkelerinden hiçbir zaman vazgeçmemiştir. Kurulumuz ağırlıklı olarak ekonomik içerikli dışsal denetim fonksiyonunu üstlenmiş olmakla birlikte başta maliye bakanlığı olmak üzere kamu ve özel kesime mesleki açıdan nitelikli eleman yetiştiren bir ocak niteliğindedir. Kurulca yapılan incelemelerdeki titizlik, objektiflik, dış müdahalelere imkân tanımama, kamu alacağını son kuruşuna kadar arama gibi özellikler kurulun gücüne katkıda bulunan faktörler olmuştur. İhtisas incelemelerinin verdiği engin tecrübe ve hiçbir etki altında kalmadan işini yapma kültürü kuruldan vergi incelemeleri dışında da yararlanılması sonucunu doğurmuştur. Ülkemize gerek ahlaki, gerekse ekonomik yönden büyük zarar veren yolsuzluklarla ilgili incelemelerde hesap uzmanları her zaman etkin bir rol oynamıştır. Hesap uzmanları gerek yazdıkları raporlar gerekse çeşitli platformlarda gündeme getirdikleri görüşleriyle vergi mevzuatının yerleşmesine ve derinlik kazanmasına kaynaklık etmişlerdir. Bugüne kadar gerek özel sektöre gerek kamu kesimine ayrılan hesap uzmanları çalıştıkları yerlerde önemli karar noktalarında görev almaktadırlar. Hesap Uzmanları Kurulu bu açıdan Maliye Bakanlığımızın temel sütunlarından birisi olma niteliğini taşımaktadır.

Değerli konuklar, bilgiye ulaşmanın oldukça kolay olduğu, küresel ekonominin ani değişimlere açık olduğu ve sınırlamaların olmadığı bir dünyada yaşıyoruz. Bu yeni düzen içerisinde ulusların ve şirketlerin rekabet gücünün artmasında iş hayatında uygulanan kuralların uluslararası standartlarla uyumlu olması büyük önem taşımaktadır. Hazırlanan Türk Ticaret Kanunu tasarısı bu açılardan Türkiyeyi ve Türk şirketlerini uluslararası standartlara kavuşturmuş olacaktır. Artan rekabetle

birlikte küresel iş dünyasının değişen gündeminde şirketlerin büyüme ve değişme potansiyellerinin değerlendirilmesi, kurumsal yönetim, denetim, kamu güveni ve şeffaflık gibi konular öncelikli konuma gelmiştir. Şeffaflık ve hesap verebilirlik ilkeleri üzerine kurulu olan yeni Türk Ticaret Kanunu tasarısının yasalaşmasıyla toplumun tüm kesimlerinin doğru bilgiye kolay erişmesi ve çıkarlarının korunması da sağlanacaktır. İş ve ekonomi dünyasına radikal değişiklikler getirecek olan tasarı, çağdaş açılımlara ve reformcu yaklaşımlara yer vermektedir.

Tasarının önemli amaçlarından biri şirketlerin iş yapma biçimlerini kökten değiştirmek suretiyle uluslararası alanda daha güvenilir ve rekabetçi olmalarını sağlamaktır. Çağdaş denetim hukukuna uygun yeni denetim anlayışı, alanında uzman, mesleki yönden yeterli, teknik açıdan donanımlı, hukuki anlamda özenli, bağımsız, yetki ve sorumluluğunun bilincinde olan bir denetim elemanı gerektirir. Bu denetçilerin yapacağı denetimlerde uluslararası denetim standartlarına uyulması, meslek etiğine bağlı kalınması ve şeffaf olunması bir zorunluluktur. Tasarıda dikkat çeken önemli hususlardan biri denetçi kavramıdır. Tasarıda kimlerin denetçi olabileceği ve denetçi olmanın şartları belirlenmiştir.

Tasarı ile tüm sermaye şirketleri denetim kapsamına alınmıştır. Diğer taraftan tasarı finansal tabloların ve faaliyet raporunun denetimine ayrı bir önem vermiştir. Öyle ki denetçinin denetiminden geçmemiş finansal tablolar ile yönetim kurulunun faaliyet raporu düzenlenmemiş sayılacaktır. Dolayısıyla denetlenmemiş finansal tablo hukuken yok hükmünde olacaktır. Bu tablolara dayanarak hiçbir organ hiçbir karar alamayacaktır.

Kıymetli misafirler Türk Ticaret Kanunu tasarısı ile ülkemiz ticari ve ekonomik hayatının topyekûn yeniden şekillendirilmesi hedeflenmektedir. Tasarı Türk ticari hayatının hukuksal zeminini, rekabetçi küresel ticari hayatın gereklikleri ile birleştirmektedir. Bu yeni yapılanma ile Türk şirketleri denetimden geçmiş ve

gerçek anlamda şeffaf finansal tablolara kavuşacaklardır. Özellikle Türkiye Denetim Standartları ve Kamu Gözetimi Kurulu'nun gerçek anlamda faaliyete geçmesinden sonra Türkiye'de bağımsız denetimin ilkeleri yeni Türk Ticaret Kanunu'nun çizdiği çerçeveler doğrultusunda net olarak ortaya çıkacaktır. Bu yeni kurulun bağımsız denetçileri de denetleyen ve mesleki etik kurallarıyla bağdaşmayan fiillerde bulunanları sistemin dışına itecek bir kurum olması beklenmelidir. Değerli konuklar kurulumuzun 63. kuruluş yıldönümü etkinlikleri çerçevesinde düzenlediğimiz bu panelde yeni Türk Ticaret Kanunu ile getirilecek olan denetim sistemi enine boyuna tartışılacaktır. Bu tartışmalardan faydalı görüşlerin ve değerlendirmelerin ortaya çıkacağı şüphesizdir. Panelimizin ülkemize faydalı olmasını temenni ediyor, göstermiş olduğunuz ilgi dolayısıyla sizlere, katkılarından dolayı panelistlerimize teşekkür ediyor hepinizi tekrar saygı ve sevgiyle selamlıyorum.

Sayın başkanımıza teşekkür ediyoruz. Değerli konuklar, şimdi de açılış konuşmalarını yapmak üzere Türkiye Büyük Millet Meclisi Adalet Komisyonu Başkanı Sayın Ahmet İyimaya'yı kürsüye davet ediyorum. Buyurunuz sayın vekilim.

AHMET İYİMAYA: Cumhuriyet hükümetimizin değerli bakanlarını, yüksek Yargıtay'ımızın değerli genel sekreterini, değerli milletvekili arkadaşlarımı, denetim yetkisini bürokrasinin doruğunda kullanan yüksek heyeti, basının kıymetli mensuplarını sözlerimin başında saygıyla selamlıyor ve bugünkü çalışmanın hem kurumsal olarak alanınızda hem yasama veriminin yükseltilmesi anlamında kurallaştırma sürecinde ve hem de Türkiye'miz için hayırlı olmasını diliyorum.

Değerli arkadaşlar gerçekten bilgi dönüşümünün hızlandığı, teknolojinin neredeyse bir saat önce dahi fark edilemeyecek derecede hızla dönüştüğü ve etkileşimin çeşitlendiği bir çağda yaşıyoruz. Çağı doğru okuyabilmek için herhalde parametreleri doğru okumak lazım. Hukuk ve ticaret hukuku bu çağda hızla bir dönüşüm geçiriyor. Ahmet Cevdet Paşa genç hukukçuyken 1850 yılında 1839 Tanzimat Fermanı'nın

gereklerini yerine getirmek için dönemine göre çağdaş bir ticaret kanunu yapmıştır. Eskidi, şu anda 1926 ve 1956 dönüşümünden sonra gerçekten ihtiyaçları doğru okuyan, olabildiğince uzun ömürlü bir ticaret hukuku reformu projesiyle karşı karşıyayız. Değerli bilim adamı hocam Prof. Hikmet Sami Türk'ün başkanlığında toplanan kurucu heyet iktidarımız döneminde de çalışmalarını derinleştirerek, uygulamadan ve uygulamacılardan yararlanarak modern bir ticaret kanunu projesiyle karşınızdadır. Aşağı yukarı yüzün üzerinde tartışmaya konuk olundu, beş buçuk yıl üzerinde çalışıldı, yasama organınca yedi buçuk ay çalışıldı. Başkanlığım döneminde daha önceden oluşturulan projede tarafımdan ve komisyonumuz tarafından gözlenen noksanlıklar partiler arası uzlaşma kurulu, çalıştay dedik ona biz, oluşturularak aşağı yukarı Haziranın onuna ya da ortasına gelecek günlerde 56 tane değişiklik önergesi ile mükemmelleşecek bu kanun. Temenni ediyorum ki bugün panelde ortaya konan tartışmalar ve değerlendirmeler genel kurulun müzakeresi öncesinde komisyonumuza ulaşır ve bu panel yasamaya katılımcı bir işlev görebilir.

Ben değerli başkanlarımın ortaya koyduğu parametrelere yollama yaparak ve tekrar etmeksizin projenin birkaç özelliğini değerli heyetle paylaşmak istiyorum. Şu anda değerli arkadaşlar hukuk yerellikten ve devletlilikten genelliğe küreselliğe doğru gidiyor. İşlevsel denklik ilkesi bütün ülkelerin başlarını döndürecek şekilde hukuku küreselleştirecek bir işlev görüyor. Bu Avrupa Birliği'nde hukukun uyumlanması veya bütünleşmesinden daha büyük bir olay ve ticaret kanunu reformunda Avrupa Birliği müktesebatının ötesinde de kriterler ve parametreler genişletilmiştir. Siyaset 18. asırda, 19. asırda saydamlık yoksunluğundan, gizliliklerden ve derinliklerden çok çekti ve Dreyfuslar üretti. Demokrasiye öyle varıldı. Bugün plütokrasi dediğimiz sermaye iktidarının demokratikleştikçe veriminin, demokratikleştikçe yaygınlaşmasının, demokratikleştikçe dönüştürücü işlevinin artmasının bilinmeyen bir tarafı yok. Bu ticaret kanunu projesi aslında bir

şirketler demokrasisi ve aynı zamanda bir saydamlık projesidir. Değerli başkanın ifade ettiği gibi şirketlerin bütün işlemlerinin internet ortamında seyredilmesi, izlenmesi ve elektronik oylama bu bağlamda önemli parametreler olarak görülmektedir.

Denetim gerçekten ifade edildiği gibi devrim anlamında ilkelere kloslara ve normlara ulaşmaktadır. Artık herhangi bir şirketin kendi organı olarak murakabe heyeti yetenek noktasında, tecrübe noktasında ya da bağımsızlık noktasında sorunları olan murakabe heyeti yönteminden dönülmüş, bağımsız denetçilik, şirket denetçiliği ve uzman denetçilik sistemine geçilmiştir. Denetim işlevinin delege edilmesi, devredilmesi, falanca benim adıma yapsın denmesi mümkün değil, atanmış denetçilerin statüsü dayanıklı bir sözleşme ve ilişkiye kavuşturulmuş, sona erdirilmesi kendisinin istifası seçeneği dışında tamamen yargı kararına ve haklı sebeplere bağlanmıştır. Denetçi de denetlenecektir. Belki regülasyon kurumu bu yasada yok. Değerli bakanımın başkanlığında teftiş kurulu bunu yapacak ama üst kurul da kurulduğu zaman bu gerçekten denetçinin de denetlenmesi devletteki iyi yönetim kriterlerinin, belki Türkiye'de tam uygulamıyoruz ama şirketler yoluyla ilk örneğini sizler vereceksiniz şirketler verecek. Bu anlayış içerisinde hepinizi saygıyla selamlıyorum sevgiler sunuyorum.

Sayın iyima'ya teşekkürler ediyoruz. Değerli konuklar şimdi de açılış konuşmalarını yapmak üzere Sanayi ve Ticaret Bakanımız Sayın Zafer Çağlayan'ı kürsüye davet ediyorum. Buyurunuz sayın bakanım.

ZAFER ÇAĞLAYAN: Sayın bakanım, değerli başkanım, değerli milletvekilleri, Yargıtay'ımızın çok değerli genel sekreteri, değerli katılımcılar hepinizi sevgiyle saygıyla selamlıyorum. Hesap Uzmanları Kurulu'nun 63. yıldönümünü tebrik ediyorum ve böylesine çok önem arz eden bir konuyla ilgili bir panelden dolayı kendilerini tebrik ediyorum, teşekkür ederim.

Efendim benim hesap uzmanları kurulu ile ilgili bağlantım çok eskiden beri devam

eder. Ben birçoğunuzun bildiği gibi 27 yıl sanayicilik yaptım. Sanayicilik yaptığım dönemde zaman zaman Hesap Uzmanları Kurulu tarafından incelendim, zaman zaman da hesap uzmanlarıyla çeşitli toplantılarda, çeşitli panellerde işlerinin bir mükellefin gözünden olayların nasıl göründüğü noktasında birçok toplantıda beraber olduk. Zannediyorum ki özellikle son on yılda Abdullah Başkanım da bilecektir Hesap Uzmanları Kurulu'nun birçok toplantısına konuşmacı olarak katıldım. Tabii bugün karşınızda bir başka kimlikle konuşma yapıyorum. Benim Hesap Uzmanları Kurulu'na vermiş olduğum değer, Hesap Uzmanları Kurulu, Türkiye ekonomisi vergi sistemi içindeki öneminin yanı sıra özellikle çok değerli, bakanımın da içinde bulunduğu, birçok bakanın, birçok devlet adamının, birçok bürokratın içinden geldiği bir kurum olmasıyla da aynı zamanda dikkate değer bir kurumdur.

Efendim benden evvelki konuşmacılar ifade ettiler. Sayın bakanıma sordum kısa mı konuşayım, çok mu konuşayım diye beni tanıyanlar bilir ben konuşmaya başlayınca hakikaten konuşmaya fren koyamıyorum. Ama mümkün olduğunca kısa konuşacağım çünkü bizden sonra konuşacak olan çok değerli Tamer Başkanımızın başkanlığında çok değerli konuşmacılar kendi sahasında uzman, kendi pencerelerinden konuyu nasıl gördüklerini anlatacak olan çok değerli konuşmacılar var. Tabii ki ben işin teknik detaylarına da girmeyeceğim. Aslında tabii ki bu devrim mahiyetindeki yapılanma Türk Ticaret Kanunu çalışması benim açımdan çok önemli çok öncelikli.

Geçmiş dönemde 27 yıl sanayicilik yapmış, fiilen işi yaşamış, şirket kurmuş, şirket sahibi olmuş, denetimden geçmiş, vergi vermiş, mükellef olmuş bir yanımın yanı sıra daha sonra Ankara Sanayi Odası Başkanlığı yapmış olduğum dönemde yine oda üyelerinin, bağlı üyelerinin durumu itibarı ile ilgilenmiş bugün de sanayi ve ticaret hayatının bütün regülasyonunu yapan bir bakan ve bakanlık olarak son derece önemli. Gerçekten devrim mahiyetinde bir kanunla ilgili çalışmayı

yapıyoruz ve bununla ilgili hükümetimizin özellikle almış olduğu karar çerçevesinde TBMM'ne sevk edilen sayın başkanımızın da başkanlığındaki komisyon çalışmaları, yapılan kanunumuz inşallah bu ilk dönemde yasalaşarak büyük millet meclisinden çıkarılacaktır. Yani onu ikinci döneme bırakma hedefimiz, planımız yok çünkü Türk Ticaret Kanunu çıkarılması gerekli, Türk Ticaret Kanunu kilometre taşı. Aslında ondan sonra yapılacak olan düzenlemeler fazlasıyla önem arz ediyor. Bu noktada da Sanayi ve Ticaret Bakanlığı bu konuyla ilgili görevli ve çok önemli çalışmalar yapacak kuruluşların başında geliyor. Biraz evvel özellikle kanunla beraber getirilecek olan çalışmanın sonucunda ortaya çıkan denetim başta olmak üzere birçok husus dile getirildi. Evet, bir denetim kurulu kurulana kadar bu denetim işi de bakanlığım tarafından yapılacak. Bu bir kere bizim açımızdan son derece önemli.

Yönetmelik ve tebliğlerin yine ikincil mevzuatın bakanlık tarafından yapılacak olması son derece önem arz etmektedir. Bu konuda da bakan olduğum günden beri değerli arkadaşlarımla beraber ve projenin mimarlarından olan Ünal Tekinalp hocamla beraber bu konu üzerinde, ikincil mevzuat üzerinde çok ciddi çalışmalar yapıyoruz. Yani şu anda aslında epey bir mesafe almış durumdayız, epey bir yol kat etmiş durumdayız. Bununla ilgili değerli genel müdürüm biraz sonra konuşmacı, zaten o gereken detayları verecektir. Ancak şöyle bir bakıyorum önümdeki notlara ikincil mevzuat olarak bakanlığım üç tüzük, dokuz yönetmenlik, dokuz da tebliğ çalışması yapacak. Bu, bu konudaki yapılacak olan çalışmanın önemini çok net bir şekilde gösteriyor.

Efendim Türkiye çok ciddi bir değişim ve dönüşümden geçiyor. Aslında her alanda, hayatımızın her alanında ekonomik, toplumsal, siyasal her alanda ciddi bir yapısal süreç, değişim ve dönüşüm yaşıyoruz. Sonra bir beş altı yıl öncesine gidiyorum. Bu örneği fazlasıyla kullanıyorum çünkü ben biraz evvel ifade ettiğim gibi 27 yıl boyunca istihdam yapan, istihdam yaratan, ihracat yapan, üretim

yapan, yatırım yapan biri olarak bu işi defterlerden kitaplardan öğrenmedim. Ben bu işi fiilen ocağından, mutfağından gelmiş biri olarak bugün Türkiye'de özellikle son beş yılda elde etmiş olduğu makro ekonomideki kazanımlar, ekonomik değişim ve dönüşüm dönemini çok net yaşayan bir arkadaşınızım. Bu noktada Türkiye özellikle elde etmiş olduğu makro ekonomideki kazanımlarla en önemlisi elde etmiş olduğu siyasi istikrar ve özellikle sağlamış olduğu ekonomik istikrarla ki bu konuda sayın bakanıma ve tüm bürokratlara teşekkür ediyorum mali disiplinle müttefik bütçe disiplini sayesinde çok önemli ekonomik kazanımlar elde edilmiştir. Bunu bütçe açıklarının gayrisafi milli hasılaya oranında çok net bir şekilde görüyorsunuz. Bugün Maastricht kriterlerinin daha altında olan bir bütçe açığı ile Türkiye karşı karşıya. Bunu Türkiye'nin kamu iç dış net borç toplamının gayrisafi milli hâsılaya oranında da çok net görüyoruz. Tek haneli enflasyon ben 1980 yılında iş hayatına başlamış 2005 yılına kadar çift haneli enflasyonla yaşamış, bu çift haneli enflasyonla para kazanmaya çalışmış ve mevcudiyetini devam ettirmiş biri açısından tek haneli enflasyonun çok önemli olduğunu biliyor ve yaşıyorum. Ve bugün gelmiş olduğumuz ortamda Türkiye bu son dönemde özellikle elde etmiş olduğu başarılarla dünya ekonomisinde çok önemli öncü bir konuma gelmiştir.

Evet, öyle dile kolay değil arkadaşlar, 2007 yılında 659 milyar Dolarlık bir gayrisafi milli hâsılayla 24 çeyrek arka arkaya ortalama yüzde elli büyümek öyle her babayiğidin harcı değil. Türkiye 2002 yılında dünya ekonomisinde 26. sıradayken, 2007 yılında 17. sıraya atlamıştır. Bu atlama öyle ip atlamaya benzemez, çok önemlidir dünya ekonomisinde 26. sıradan 17. sıraya gelmek. Ve Avrupa'nın altıncı büyük ekonomisi olmuş bir ülkeyiz. Beş yıl önce toplam ihracat 36 milyar Dolar'ken bugün 2008 yılı sadece ilk dört ayında yapılan ihracat 43.5 milyar Dolar'dır. Ve Nisan ayı sonu itibarı ile Türk ihracatçısının yapmış olduğu ihracat toplamı 117,5 milyar Dolar olmuştur. Bu ihracatın yüzde doksanı sanayi

mamullerinden, bunun da yüzde otuz beşi ileri teknoloji ürünlerinden oluşmaktadır. Böyle bir ihracat rakamından bahsediyorum.

İhracatın çeşitliliği tamamıyla değişmiştir, ihracat yaptığımız pazarlar değiştirilmiştir. Ve bugün Türkiye'de sadece otomotiv sektörü 2007 yılında 22 milyar Dolar ihracat gerçekleştirmiştir. Yani önümüzdeki iki üç yılın otomotiv sektörünün projeksiyonu Türkiye'nin beş yıl önce yapmış olduğu toplam ihracatı yakalayacak olan bir rakam, 35 ila 40 milyar Dolar civarında bir ihracat demektir. Türkiye gerek demir-çelik üretiminde, gerek çimento üretiminde Avrupa üçüncüsü olmuş bir ülkedir. Bugün ülkemiz dünyadaki her bin aracın on beşinin üretildiği bir ülkedir. Ve bugün Türkiye her 24 saniyede bir 1 aracın üretildiği, her otuz saniyede bir de üretilen bu aracın ihraç edildiği bir ülkedir. Değerli arkadaşlar bugün Avrupadaki her iki televizyondan birinin üretildiği bir ülke. Rakamlar çok, tabii sizi rakamlara boğmak istemiyorum ancak bugün Türkiye ekonomisi, Türk sanayisi, Türk ticaret hayatının nereye geldiğini özellikle belirtmek adına bunları söylüyorum. Tabii ki böyle bir ortamda artık eski sistemlerle, eski kanunlarla bu işi götürmek, bu işi idare ettirmek, bu işi devam ettirmek de mümkün değildir. Böyle bir ortamda Türkiye'nin her alanda değişim ve dönüşüme açık olduğu bir ortamda tabiidir ki 1957 yılında yapılmış olan Türk Ticaret Kanunu da artık revize edilmesi, sil baştan yapılması, Türkiye'nin yalnız bugününü değil yarını da kucaklayacak olan yeni bir düzenleme yapılması herkesin de mutabakat sağladığı bir konu haline gelmiş.

Ben aslında buraya gelmeden bir çalışma notu aldırdım, danışmanımdan rica ettim. Ona gelmeden bir şey daha söyleyip size birkaç şey vermek istiyorum ki bu özellikle Türk Ticaret Kanunu'nun neden değişmesi gerektiğinin çok önemli ara başlıklarını oluştursun diye. Evet, Cumhuriyet tarihinde aslında bir ilki daha gerçekleştiriyoruz. Ben geçmiş dönemlerde oda başkanı olduğum dönemde isteyen konumdaydım, ricacı konumdaydım şimdi icracı konumdayım.

Bugün Türkiye Cumhuriyeti tarihinde bir ilki gerçekleştirerek bir sanayi envanteri çalışmasını ve sanayi stratejisini ve bunun üzerine de yeni bir çeşitlilik sistemini monte edecek. Bu yılsonuna kadar da bu çalışmaları bitireceğiz, sanayi envanteri ve sanayi stratejisi çalışmaları bakanlığım tarafından yapılıyor. Türkiyedeki işletme sayısı ve firma sayısını sizler biliyorsunuz. Biraz evvel rakamlar verdim, özellikle Türkiye'nin elde etmiş olduğu ekonomideki durumunu söyledim ancak bunların şu an Türkiye için Türkiye'nin coğrafi konumu, yetişmiş genç nüfusu açısından baktığımız zaman yeterli olmadığını da altını çizerek söylemek istiyorum. 2007 yılında Türkiye 1.7 trilyon YTL'lik net satış hizmetlerinin olduğu bir ülke. Yani 1700 milyar YTL diyeyim, ama bunun yanı sıra biraz evvel övünerek bahsetmiş olduğum 107 milyar Dolar 2007 yılı sonu itibarı ile yapmış olduğumuz ihracatı Türk Lirası'na çevirdiğimiz zaman bu 145 milyar YTL'lik bir hacme tekabül ediyor. Yani 2007 yılında 1.7 trilyon YTL'lik bir net satış gerçekleştirirken yapmış olduğumuz ihracatımız bunun neredeyse yüzde dokuzunun da altındadır. Yani Türkiye'nin gidecek daha çok mesafesi vardır. Ve bizim idealimiz, bizim stratejimiz, bizim ana hedefimiz 2023 yılına kadar Türkiye'yi dünyanın ilk on ekonomisi içerisine sokmaktır. Bunun şartlarını bunun kurallarını koymaya çalışıyoruz. Çünkü dünyada rekabetin şartları değişiyor, rekabetin aslında şiddeti değişiyor. İş hayatının, bürokrasinin, siyaset yapmanın refleksleri ve tarzları değişiyor, böyle bir ortamda tabiidir ki her alanda değişim artık kaçınılmaz hale gelmiş.

Değerli arkadaşlar şöyle bir baktırın 1957 yılında Türk Ticaret Kanunu devreye girdiği zaman ülkemizin gayrisafi milli hâsılası 63 milyar Türk Lirası imiş. Yani bugünkü rakamlarla aşağı yukarı herhalde 50 milyar Dolar yapıyor. Kişi başına gelir 335 Dolar, tabii ki o günkü rakamlarla. Evet, 1957'de Türkiye'nin yapmış olduğu ihracat toplamı 345 milyon Dolarmış. Ben bugün 117,5 milyar Dolar Nisan sonu itibarı ile 12 aylık bir ihracat rakamından bahsettim. Bu kanun yürürlüğe girdiğinde 1035 adet anonim şirket varmış. Yine aynı tarihte 82 adet

anonim şirket, 340 adet de limited şirket kurulmuş. Toplam şirket sayısı da o tarihlerde Türkiye'de 5000 civarındaymış. Evet, 57'den sonra hepimizin çok iyi bildiği gibi dünyada çok şey değişti. İlk değişim ne dersiniz? Bir kere 1957'den sonra ben doğdum, bu ilk teknik değişim 1957'ye göre. Yani benle yaşıt olan bir kanundan bahsediyorum. Bunun arkasından 30 Haziran 1957'de bugün benim bakanı olduğum Sanayi Bakanlığı kurulmuş. Evet, hepimizin bildiği gibi insanoğlu aya çıktı, işte Mars'tan fotoğraflar, şunlar alınmaya başlandı. Boğaz köprüleri açıldı, televizyon, bilgisayar, internet, cep teflonları ve çok şeylerle devreye girdi. KDV uygulamaya girdi, döviz taşımak suçtu, ben bunu fiilen yaşayan bir insanım. Döviz taşımak suç olmaktan çıktı, ülkemiz oldukça liberal bir ekonomiye geldi. Ve kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti kuruldu 1957'den sonra. Sovyetler Birliği dağıldı, Avrupa Birliği kuruldu, Türkiye uzaya uydu gönderdi ve internet üzerinden alışveriş yapmaya başladık. Kredi kartı paranın yerini almaya başladı, hatta kredi kartı bakkalların geçmişte tuttuğu veresiye defterin yerini tuttu. Şimdi artık bakkalların veresiye defterini bankalar tutuyor biliyorsunuz kredi kartı vasıtasıyla. Evet, bugün gelmiş olduğumuz ortamda yani bunlardan sayacak çok şey vardı ama benden sonra sayın bakanım konuşacak, ona da söz verdim az konuşacağım diye. Bu geçen elli yıllık süre içinde biraz evvel bahsettim çok şey değişti aslında Türkiye ve dünyada artık değişim hızı çok ani bir şekilde gelişiyor. 1957 yılında koca bir yılda kurulan anonim şirket kadar şirket bugün altı günde kuruluyor. Biliyorsunuz şirket kuruluşları bakanlığımdan geçtiği için bu rakamları çok net bir şekilde biliyorum. Bugün iki günde kurulan limited şirket sayısı 1957 yılında kurulan bütün şirketlerin sayısı kadardır. 30 Nisan itibarı ile ülkemizde 107.543 anonim şirket 747.488 de limited şirket var. Gerçek kişi, tacirlerle beraber toplam 1.405.693 şirket sayısına ulaşmışız. Evet, faaliyette bulunan şirket kayıtlarımız on binlerce kat artmış ama biz hala 1957 model, benimle yaşıt olan bir elbise ile idare ediyoruz. Tabii ki bu bedeni artık böyle bir şeye sığdıramayız.

Bu anlamda özellikle yapılacak olan bu kanun büyük millet meclisinden geçtikten sonra Türkiye'nin bugünkü ticaret ve sanayinin gelişmesi noktasında çok önemli gelişmeler getirirken bir taraftan şirketlerin internet sayfasında bütün iç organlarına varıncaya kadar her şeyi gösterecek, böylelikle kayıt dışı ekonominin önlenmesi ve şeffaflaşması noktasında çok önemli bir ivme kazandıracak. Bunun yanı sıra özellikle şirketlerimizin bilanço yapımlarının yeni kurallara göre yapılmasıyla Basel II standartları başta olmak üzere, bankacılık sisteminde şirketlerimiz daha etkin daha verimli çalışma biçimine girecekler.

Bir önemli boyutu da artık kimse yoldan geçen birine ya da komşusuna, "Allah aşkına şu şirkete ortak ol da beş kişiyle anonim şirket" demekten kurtulacak. Değerli arkadaşlar, bugün beş kişi bulup anonim şirket kurmak için yanındaki komşusunun oğlundan, sokaktan geçenden, dört beş yaşındaki çocuktan rica etmeler, inşallah bunlar bitecek. Tek kişilik anonim şirket, tek kişilik limited şirket kurulacak ki bu son derece önemli. Şirketlerin etkin çalışması sağlanacak, online ortamda yönetim kurulu ve genel kurullarının yapılması. Hiç olmazsa şirketin esas hissedarlarının, esas sahiplerinin fikir ve pey pey pay sürmesi noktasında daha net şeyler ortaya çıkacak. Bu noktada bu kanun şimdiden ülkemize hayırlı olmasını temenni ediyorum.

Hesap uzmanları kurulumuzun 63. kuruluş yıldönümünü tekrar tebrik ediyorum ve böylesi önemli bir konuyu gündeme getirdiklerinden dolayı kendilerine teşekkür ediyor, hepinizi tekrar sevgi, saygı ve hürmetle selamlıyorum. Sağ olun, var olun.

Sayın bakanımıza panelimize yapmış olduğu değerli katkılarından dolayı teşekkür ediyoruz. Değerli konuklar, şimdi de açılış konuşmalarını yapmak üzere maliye bakanımız sayın kemal unakıtan'ı kürsüye davet ediorum. Buyurun sayın bakanım.

KEMAL UNAKITAN: Sayın bakanım önce size teşekkür ediyorum. Hesap uzmanlarını unutmadığınız için, bugünümüze katıldığınız için. Zaten siz de konuşmanızda söylediniz hesap uzmanlarıyla ilişkileriniz eskilere dayanıyor.

Keşke öteki bakanlara da böyle ilişkiler yaşatsaydık, onları burada bugün görseydik çok iyi olurdu.

Sayın milletvekillerimiz, değerli konuklar, kıymetli mesai arkadaşlarım, basının değerli temsilcileri; konuşmama başlamadan önce mensubu olmaktan gurur duyduğum Hesap Uzmanları Kurulu'nun 63. kuruluş yıldönümü etkinlikleri çerçevesinde böyle önemli bir konuda panel düzenleyen Maliye Hesap Uzmanları Kurulu başkanını ve emeği geçen herkesi kutluyorum.

Değerli arkadaşlar programa baktığımda çok değerli panelist arkadaşlarımız var, başkanımız var. Onlar muhakkak burada çok değerli konuları dile getirecekler, enine boyuna tartışacaklar. Bu nedenle ben teknik konulara fazla girmeden Türk Ticaret Kanunu değişiminin manası ve denetimle ilgili konulara kısaca temas etmek istiyorum. Şimdi bu Türk Ticaret Kanunu bir defa sayın bakanımızın ve diğer konuşmacıların da belirttiği gibi elli bir senelik bir kanundur. Elli bir sene aynı elbise içersinde durmanın imkânı yok. Dünyada birçok şey değişti, işte Ortak Pazar, sonra Avrupa Birliği'ne dönüştü. O kuruldu, Türkiye onlarla, Avrupa birliğiyle müzakere masasına oturdu. Diğer birlikler kuruldu. Bütün bu dünyadaki değişim aynı zamanda tabii Dünya Ticaret Örgütü kuruldu. Bu örgütler yavaş yavaş uluslararası manada birtakım kaideler getirmeye başladılar. O kaidelere de bütün ülkeler gidiyor, anlaşmalara imza atıyor, biz buna uyacağız diyor. Uyacağız deyince o uluslararası anlaşmalar bizim kendi hukuk sistemimizi de etkiliyor. Bunun yanında teknoloji değişti herkes internet üzerinden alışveriş etmeye başladı. İşte kredi kartları çıktı sayın bakanımız başka şekilde tek tek, tek tek kendi doğumundan başlayarak kesinlikle çok haklı olarak, katılıyorum, değişimleri sıraladı, şu değişti, bu değişti. Bu değişimler tabii ticaret hayatımızı derinden etkileyen değişimler, o değişimler karşısında muhakkak surette biz de çağdaş, ileri ülkeler seviyesine bizi taşıyacak olan bir kanun çıkartmamız gerekiyordu. Bu o kadar önemli bir husus ki şimdi bugün beni buraya gelmeden önce İsveç Maliye Bakanı ziyaret etti.

İsveç Maliye Bakanı ile karşılıklı olarak konuşurken dedi ki, "Bizi sizin bu girişiminiz, ekonomideki gelişmeler çok etkiledi ve takdir de ediyoruz. Bu yabancı sermaye konusunda siz çok büyük bir sıçrama yaptınız, bu sıçramayı bundan sonra, hani bunları yaptınız bir şeyler oldu ki bunlar geldi. Bundan sonra bu devam edecek mi, bununla ilgili bir tedbir alıyor musunuz?" dedi bana, sordu. Ben bu kanundan bahsettim Türk Ticaret Kanunu. Dedim ki "Evet, alıyoruz." Biz daha fazla, çünkü ülkeler daha fazla yabancı sermaye çekmek için birbiriyle kıyasıya mücadele ediyorlar, rekabet ediyorlar demiyorum, mücadele ediyorlar.

Daha fazla acaba nasıl yabancı sermaye çekeriz? Neden, o yabancı sermaye gelecektir, yatırımlar artacak o memlekette. Neler yapıyoruz mesela biz tuttukkurumlar vergisi yüzde otuzdan yüzde yirmiye indirdik.

Efendim yabancı yatırım ortamını iyileştirmek için sürekli tedbirler alıyoruz. Sayın bakanımız anlattı işte dedi şirketler şu kadar zamanda kuruluyor bizde dedi. Bunlar büyük bir avantaj ama bu Türk Ticaret Kanunu ana bir kanun, bütün ticari hayatı etkileyen bir kanun, şimdi bu kanunu bizim artık eskide kalmışı yeniden düzenlememiz büyük bir reform oluyor. O süreyi söyledi zaten ilk konuşmacımız vakıf başkanımız, büyük bir devrim niteliğinde reform oluyor. Şimdi bunu gördüğü zaman, bu kanun geldiği zaman bunun manası ne? Bunun manası artık biz ileri ülkelerle aynı dili konuşuyoruz. Şirket kurabilmek için veya ticari faaliyetlerde bulunabilmek için burada çağdaş bütün hükümler var. Şeffaflık var, hesap verebilirlik var, efendime söyleyeyim geldiği zaman kendi memleketinde neyse o. Şimdi bu normlara getirmek, bu kriterleri Türkiye'ye getirmek çok çok önemli.

Biz şimdi AB ile tam üyelik müzakeresi yapıyoruz ve hedefimiz ne? Tam üye olmak. Neden tam üye olmak? Çünkü oradaki kriterleri, Türkiye'ye taşımak. Oradaki kriterleri, ekonomideki kriterler olsun, demokratikleşmedeki kriterler olsun, insan haklarındaki kriterleri olsun buraya getirmek inanın tam üyelikten

çok daha önemli ama ayrıca tam üyelik de bizim hakkımız, eğer böyle çalışırsak hakkımız, bu bir reform. Bu reformla artık, gelmek isteyen yabancı sermaye gelecek bir bakacak, "Türkiye'de aynı Avrupadaki gibi aynı Almanyadaki, İngilteredeki gibi veyahut da İtalya, ispanya neyse aynısını görecek. Azınlık hakları korunuyor, şeffaflık var, hesap verebilirlik var, anlaşılabilirlik var o zaman gayet rahat buraya gelecek, buradaki faaliyetlerini artırması rahat olacak." Yani bu onun bir altyapısı bu altyapıyı görünce böyle bizim yatırım ortamı fevkalade cazip bir hale geliyor değerli arkadaşlar.

Bakın dünyada en büyük yabancı sermaye alan ülke Çin. Şimdi bu Çin, hepinizin bildiği gibi komünist bir ülke ama bana göre adı komünist kalmış. Ben söylüyorum bizim komünistler de Çin'e bir gitse de biraz kafayı değiştirse. En çok özelleştirmenin yapıldığı ülke Çin, o komünist ülke. Yahut da gidenlere nasıl orası diye bir sorsunlar. Yani dinlediğiniz zaman ağzınız açık kalıyor.

İsviçre'yle geçen hafta karşılıklı vergiyi önleme anlaşması imzaladık, ben de İsviçre'ye gittim oranın maliye bakanı ile karşılıklı bunları imzaladık. Bir de oradaki dışarıya yatırım yapan şirketler geldiler, beni ziyaret ettiler. "Sayın bakanım, biz Çine yatırım yapıyoruz, ikincisi Hindistan'a yatırım yapıyoruz, üçüncüsü biz Türkiye'ye yatırım yapacağız." dediler. Bizim burada bir fırtınadır kopuyor, "Türkiye şöyle oldu böyle oldu, dışarıda da bizi böyle görüyorlar." Şimdi gel çık işin içinden, ben bazı sözler söylüyorum ondan sonra, "Maliye Bakanı bize kızdı, Maliye Bakanı bize şöyle dedi, köşe kadısı" dedi. Derim tabii ya, neden demeyeyim. Şimdi ekonomiye ekonomi gözüyle bakın. Siz şimdi ekonomiye politik bakmaya çalışıyorsunuz, politik bakınca e sizin politik düşünceleriniz değişik, ben yazar yazar bilirim hepsini. Hepsi değişik, "Bu sefer acaba nasıl karalayalım bunu, nasıl?" Yahu yapmayın bunu, yani lütfen özgürce bu işi ele alın. Özgürlüğünüze halel getirmeyin, değerlendirmenizi ona göre yapın.

Türkiye'de mali disiplin de devam ediyor, Türkiye'de reformlar da devam ediyor. İşte en büyük kanıtı bu Türk Ticaret Kanunu. Türk Ticaret Kanunu senelerdir yapılması beklenen bir değişimdi, senelerdir. Ama çok şükür yine bizim dönemimize nasip oldu ama sadece nasip oldu diye bundan da övünme payı çıkarmak niyetinde değilim. Buna hizmeti geçen herkese teşekkür ediyorum çünkü bu Türkiye için önemli. Türkiye'yi çağdaş dünya ile bütünleştiren bir kanun bu. Şimdi tabii Hesap Uzmanları Kurulu, denetim elemanları olduğu için denetim yönünü almışlar. Şimdi denetim yönünde bakın bütün şirketler, sermaye piyasasına açılanlar daha fazla olmak üzere bir denetime tabi tutulacaklar. Artık öyle boş şey yok. Ben kurdum şirketi. Gel bakalım kardeşim ne kurdun, nereyi kurdun, kim idare ediyor? Her şey bundan sonra daha fazla sorulacak. Ama bununla beraber de herkes daha şeffaf, daha net olacak bundan da Türkiye çok şey kazanacak. Türkiye çok şey kazanacak. Şimdi değerli arkadaşlar bununla ilgili sayın sanayi bakanımız söyledi, başka kanunların başka şeylerin de çıkması lazım. Tabii herkes, bütün bakanlıklar da bunlarla ilgili harıl harıl çalışıyor ama en büyük ağırlık da Sanayi ve Ticaret Bakanımızda.

Kanunun yürütücü tarafı Dış Ticaret Genel Müdürlüğü kendisine bağlı. Ama denetimle ilgili de bizi ilgilendiriyor yani Maliye Bakanlığını ilgilendiriyor. Bu denetim elemanları kurulacak ama bu denetim elemanlarının da denetimi sağlanacak. Bunun için Türkiye Denetim Standartları ve Kamu Gözetimi Kurulu Kanun taslağını biz hazırladık. Bu kurul nasıl olacak, nasıl karar verecek, nasıl takip edecek, nasıl kaideler koyacak, nasıl cezalar uygulayacak, bunları ihtiva ediyor bu kanun. Bu kanunu hazırladık, bakanlar kuruluna sunduk, bakanlar kurulundaki imza da tamamlandı herhalde sayın başbakanımızın imzasından sonra da Türkiye Büyük Millet Meclisi'ne sunacağız. Bunlar standartlar bütünü tabii.

Bunun yanında Muhasebe Standartları Kanun tasarısını da hazırladık. Muhasebeye de herkes kendi kafasına göre değil uluslararasıyla bütünleşmiş ve aynı dili

konuşan standartlar getirilecek. Ve bu Türkiye'nin Türkiye ekonomisinin kalkınmasındaki en önemli mihenk taşları bunlar. Şimdi gelişmiş ülkelere baktığımız zaman gidin görün bu denetim bir sektör haline gelmiş. Eskiden bizde denetimi yalnız devlet yapar. Öyle değil şimdi denetim özel sektör tarafından yapılan ileri ülkelerde bir sektör. Öyle ki ben ziyaret ettiğim ülkelerde görüyorum dört beş milyon nüfusu var fakat bir tane denetim firmasının dört beş bin tane elemanı var. Bir denetim firması. Yerlerini de gördüm yani. Şimdi Türkiye yarın öbür gün böyle olacak, çok fazla değil birkaç sene sonra öyle olacak. Biz İstanbul finans merkezi olsun diyoruz, İstanbul'da da inşallah öyle ayrı lokallerde bu bizim denetim sektörü gelişecek boy gösterecek, filizlenecek. Ayrı büyük binaları göreceksiniz. Ne iş bu bina falan, denetim şirketi diye. O denetim şirketleri de denetlenecek. Ve ileri ülkelere baktığınız zaman altmış beş, yetmiş hatta yetmiş bir, yetmiş iki oranında hizmet sektöründe çalışır. Tarım sektöründe çalışan nüfus da iki buçuk, üç, öyle üç buçuk. Şimdi bizde bazıları çıkmış diyor ki tarımı biz geliştireceğiz, tamam geliştirin, verimi artıralım. Tarımın nüfusunu, köylüyü köyde bıraktıracağız. Bıraktıramazsın arkadaş hiç uğraşma. Suyu tersine akıtamazsınız. Muhakkak surette Türkiye'de de tarım sektörü nüfus olarak düşecek ve başladı da.

Şimdi daha 2002'nin başlarında yüzde otuz beşlerdeydik şimdi yüzde yirmi beşlere düştük. Gittikçe başlayacak. Ama finans sektörü, hizmet sektörü, denetim sektörü gittikçe artacak. Gittikçe artacak. Şimdi bu kanun bu sektörün kuvvetlenmesini de getiriyor, yani burada büyük bir istihdam oluşacak. Bu kanun tabii şirketlerin kuruluşundan kapanışına kadar bütün mevzuatı düzenliyor ve teknolojik olarak gelen yenilikleri kapsıyor. Transferleri, birleşmeleri her şeyi kapsayan bir kanun. Yani kapsamı çok geniş, madde sayısına da baktığınız zaman 1535 tane madde var.

Dolayısıyla değerli arkadaşlar, bu kanunun hazırlanmasında hizmeti geçen

herkese tekrar tekrar teşekkürlerimi sunuyorum, bu arada aramızda bulunan Sayın Ahmet İyimaya'ya da Sayın Ünal Tekinalp'e de diğer bütün çalışanlara gayret gösterenlere. Çünkü bu kanun Türk ekonomisini değiştirecek olan bir kanundur, ileriye doğru götürecek bir kanundur. Bununla ilgili denetim konuları ele alınmıştır fevkalade çağdaş bir biçimde onun emrettiği kanunları biz hazırlamaya devam ediyoruz. Bu Denetim ve Kamu Gözetimi Kanunu, Muhasebe Standartları Kanunu diğer kanunlar da varsa onları de hep beraber çıkaracağız. Bunlar Türkiye'nin daha ileri, daha medeni, daha gelişmişliğini gösteren kanunlar. Biz maalesef bazı kısır çekişmelerle o kadar vakit kaybediyoruz ki o kadar lüzumsuz şeyler. Bütün milleti de meşgul ediyoruz, onlarla değil de bunlarla meşgul etsek çok daha iyi olacak, böyle reform mahiyetindeki adımları gittikçe artırsak çok daha iyi olacak. Bu duygu ve düşüncelerle hepinizi saygı ile selamlıyorum tekrar. Hesap uzmanlarının da 63. kuruluş yıldönümünü de tebrik ediyorum, daha nicelerine diyorum. Saygılar sunuyorum.

Sayın bakanımıza panelimize yapmış olduğu katkılardan dolayı teşekkür ederiz. Değerli konuklar şimdi izninizle panelimizin açılış konuşmalarını yapan değerli misafirlerimize plaketlerini takdim etmek istiyoruz. Maliye bakanımız sayın Kemal Unakıtan'ın plaketini vermek üzere hesap uzmanları kurulu başkanı sayın Mahmut Vural'ı kürsüye davet ediyorum. Sanayi ve Ticaret Bakanımız Sayın Zafer Çağlayan'ın plaketini vermek üzere hesap uzmanları vakfı başkanı Sayın Oğuz Tezmen'i kürsüye davet ediyorum. Ve son olarak Türkiye büyük millet meclisi adalet komisyonu başkanı sayın Ahmet iyimaya'ya plaketlerini vermek üzere maliye hesap uzmanları derneği başkanı sayın Ahmet Nihat uzunoğlu'nu sahneye davet ediyorum. Değerli konuklar böylelikle panelimizin açılış bölümünün sonuna gelmiş bulunmaktayız. Yaptıkları katkılar ve değerli görüşlerini bizimle paylaştıkları için sayın bakanlarımıza ve meclis adalet komisyonunun değerli başkanına bir kez daha teşekkür ediyoruz. Şimdi izninizle panelimize on beş dakika ara veriyoruz.

PANEL

Değerli konuklar şimdi izninizle "Türk Ticaret Kanunu Tasarısı ve Denetim" konulu panelimizi yönetmek üzere Gazi Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Öğretim Üyesi Sayın Prof. Dr. Nevzat Saygılıoğlu ile değerli panelistler İzmir Ticaret Odası Başkanı Sayın Ekrem Demirtaş, Türkiye Odalar Ve Borsalar Birliği Vergi Danışma Kurulu Başkanı Sayın Fatih Dural, Bilgi Üniversitesi Hukuk Fakültesi Öğretim Üyesi Sayın Yrd. Doç. Dr. Gül Okutan Nilsson, Bilgi Üniversitesi Hukuk Fakültesi Öğretim Üyesi Sayın Prof. Dr. Veliye Yanlı ve son olarak Sanayi ve Ticaret Bakanlığı İç Ticaret Genel Müdürü Sayın İsmail Yücel'i yerlerine davet ediyorum. Buyrunuz efendim.

NEVZAT SAYGILIOĞLU: Çok değerli konuklar; Hesap Uzmanları Kurulunun 63. kuruluş yıldönümü dolayısıyla tüm camiamızı yürekten kutluyorum, daha nice 63 yıllara diyorum. Gelişmelerin de o yönde olduğu ve olacağı inancıyla ifade ediyorum. Bizim geleneksel toplantılarımız paneller şeklinde her yıl bir konunun işlenmesi olarak sürdürülmektedir. Bendeniz bildiğiniz üzere bu camianın mensubu eski bir hesap uzmanı olarak devletin pek çok yerinde dolaşmış, sonra üniversite limanına sığınmış bir akademisyen konumundayım şu anda. Vakıf başkan vekili sıfatıyla oturumu yöneten konumdayım. Yoksa ben bildiğiniz üzere maliye bölümü öğretim üyesiyim ama ticaret hukuku ile maliyenin devamlı, mali hukukun, vergi hukukunun daima ilişkisi olmuştur. O anlamda geçmişten günümüze, bugüne sürekli ilişkilerde olduğumuz bir konu olduğu için oturumu yönetmekte umarım bir aksaklığımız, eksikliğimiz olmaz. Paneli açmadan önce de ben başta çok değerli meslektaşımız, uzun yıllar mesai paylaştığım İhya Balak olmak üzere yakın tarihte kaybettiğimiz çok değerli üstatlarımızı saygıyla anıyorum, hepsine Allah'tan rahmet diliyorum. Bu şekilde izin verirseniz panele başlayalım.

Panel konusu "Türk Ticaret Kanunu ve Denetim" olarak belirlendi. Değerli arkadaşlar gündem ne olursa olsun hayatın devam eden akışını önceden

yakalamak lazım, önünden gitmek lazım, arkasından koşarak olacak şeyler değildir. Bazı konular vardır ki ev içinde, farklı zeminlerde, farklı mihraklarda çözülür, bazı konular vardır ki, bu konu bunun çok tipik örneğidir, önünden gidilecek konulardır. Bizim camiamızın, hesap uzmanları camiasının, önemli önündeki gündem konularından birisi bu olacaktır. Hatta ben kişisel olarak hemen ifade edeyim, galiba camiamızı önümüzdeki süreçte başta Türk Ticaret Kanunu, arkasından Basel İşçi Kriterleri ki bu önümüzdeki yıl ya da 2010'da mutlaka yürürlükte olacak. Zaten bankaların fiilen başlattığı özellikle yabancı sermayeli bankaların başlattığı uygulama. Transfer fiyatlandırması başlı başına bir keyz olarak Türk mali sisteminin hep önemli konusu olmaya devam edecektir, bir zamanların servet beyanı gibi. Bağımsız denetim konusu, bunlar ve mali konular bizim camiamızın hep önündeki gelecek konuları, gündem konuları olacaktır. Dolayısı ile camia olarak böyle bir konuyu önünden ele alıp konunun gerçekten içinde olanlarla tartışmanın önemini tekrar vurgulamak istiyorum. 1535 maddeden oluşan, temel kanun niteliğinde görüşülmesi öngörülen, aynı zamanda beş geçici maddesi olan, altı kitaptan mürettep yeni Türk Ticaret Kanunu uzun bir deneyin sonunda hazırlanmış bir kanun. Bu tasarı şu anda bildiğimiz üzere meclisin gündeminde ve bu yasama meclisinde de çıkması planlanıyor Sayın Bakandan, komisyondan, ilgililerden aldığımız bilgiler doğrultusunda. Kanun, bildiğiniz üzere tasarı Prof. Dr. Ünal Tekinalp hocamızın yönetiminde sürdürülen uzun bir çalışmayla şekillenen bir kanundur. Bu kanunda görev alan arkadaşlarımız da şu anda panelde panelist olarak aramızda bulunuyorlar. Prof. Dr. Veliye Yanlı hocamız bunlardan birisi, Yrd. Doç. Dr. Gül Okutan Nilsson hocamız bunlardan birisi, İsmail arkadaşımız yine bakanlığı temsilen bu çalışmaların içinde bulunmuş birisi ve Ekrem Demirtaş da zaten konunun muhatabı, işin sonuçta kendisine yansıyanı olacak, bakalım nasıl yansıdığını dinleyeceğiz. Fatih Dural da işin denetim boyutuyla bize konuları anlatacaklar. Ben şimdi ilk sözü Bilgi Üniversitesi Hukuk Fakültesi Öğretim Üyesi Prof. Dr. Veliye Yanlı hocamıza bırakmak istiyorum.

Kendisi ticaret şirketleri ile ilgili anonim şirketlerin yönetim ve denetim kurulları,

kâr dağıtımı, yeni tek kişilik anonim şirket, tek kişilik yönetim, ltd. şirket gibi konularda açıklamalarını bize yapacaklar. Sözü ona vereceğim. Arkasından Gül Okutan Nilsson hocamız şirket topluluğu, şirketler topluluğu, birleşme, tür değişikliği, bölünme bu konular üzerinde açıklamalarını yapacak. Dolayısıyla kanunun iki önemli konusu, bölümü ele alınmış olacak. İzmir Ticaret Odası Başkanımız Sayın Ekrem Demirtaş özel sektörün bakışını sergileyecek, Fatih Dural da değerli meslektaşımız aynı zamanda Odalar Birliği Vergi Komisyonu Başkanı, Türk Ticaret Kanunu'ndaki yeni denetim yaklaşımını, bağımsız denetim örgütünü anlatacak. Ve İsmail Yücel arkadaşımız Sanayi ve Ticaret Bakanlığı İç Ticaret Genel Müdürü, Türk Ticaret Kanunu'nu hayata geçirecek biraz evvel Sayın Maliye Bakanımızın da belirttiği gibi hayata geçirilecek ikincil mevzuatın yürütülmesinden sorumlu arkadaş. Yanlış bilmiyorsam yirmi veya yirmi iki dolayında ikincil mevzuat doğrudan doğruya Sanayi ve Ticaret Bakanlığı'nı ilgilendiriyor. O mevzuatın organizasyonunda, şekillendirilmesinde görev alacak ve bakanlıklarımızı oraya sıralayacak. Ben yarım saati geçmemek üzere özellikle hocalarımıza süreyi verip birinci turun sonunda da sorularınızın olacağını düşünerek ona göre zamanı efektif kullanmak adına sözümü noktalıyorum. Prof. Dr. Sayın Veliye Yanlı hocamıza sözü veriyorum.

VELİYE YANLI: Teşekkür ederim. Değerli konuklar sizleri saygıyla selamlıyorum. Bana ayrılan sürede Türk Ticaret Kanunu tasarısında yapılan hükmi değişiklikleri ana başlıklar halinde sunmaya çalışacağım, çok kısa denetimden bahsedeceğim ama bu konuyu ayrıntılı bilgi vermek üzere Sayın Fatih Dural'a bırakacağım. Şimdi yeni bir kanun hazırlanmasında etkili olan sebeplere baktığımızda bunlardan bir tanesi dünyadaki ve Türkiyedeki ekonomik, teknolojik ve hukuki gelişmelere karşılık verilmesi, bir diğeri Avrupa Birliği Hukuku ile uyumlu bir düzenlemeye sahip olunması ve bir diğeri de Türkiye'nin uluslararası piyasaların bir parçası olmasına imkân sağlanması olarak özetlenebilir. Mevcut düzenlememizde beş kitap bulunmaktadır, tasarı bunu altı kitaba çıkarmıştır. Çünkü taşıma da ayrı bir kitap halinde düzenlenmiştir. Ama mevcut düzenlememizde olduğu gibi tasarıda

da ticari şirketler ikinci kitapta yer almaktadır. Sermaye şirketleri olan anonim şirketler ve limited şirketlerde denetim konusundaki köklü değişikliklerden bir tanesi bağımsız denetimin getirilmesidir, bir diğeri özel denetimdir, bir diğeri ise işlem bazında denetimdir. Dolayısıyla sunumun ağırlık konusunu anonim şirketler oluşturacaktır, eğer vakit kalırsa limited şirketlere de değinmeye çalışacağım.

Şimdi anonim şirketler hususunda yapılan temel değişikliklere baktığımızda ya da getirilen yeni kurumlara baktığımızda bunlardan bir tanesi kuruluşta karşımıza çıkıyor. Mevcut düzenlememizde anonim şirketler iki şekilde kurulabiliyorlar; bunlardan bir tanesi ani kuruluş, diğeri ise tedrici kuruluş. Tedrici kuruluş halka açık anonim şirket kurmanın bir yoludur fakat halka açılma şirket kurulduktan sonra imkân dâhiline sokulmuş ve özel olarak düzenlenmiş ve uygulamada çok fazla itibar edilmeyen tedrici kuruluş kaldırılmış ve sonuçta sadece ani kuruluş sistemi kabul edilmiştir. Bir diğer husus istisnalı normatif sistemin muhafaza edilmiş olmasıdır. İstisnalı normatif sistemin anlamı şudur. Anonim şirketlerin kuruluşunda esas sözleşme değişikliğinde Sanayi ve Ticaret Bakanlığı'nın izni kaldırılmıştır. 2003 yılında zaten mevcut düzenlemede kaldırılmıştı. Ama Sanayi ve Ticaret Bakanlığı düzenlemelerinde sayılan bazı şirketlerde hem kuruluşlar açısından hem de esas sözleşme değişikliğinde izin sistemi muhafaza edilmiştir. İşte buna istisnalı normatif sistem denmektedir. Mevcut tasarı mevcut sistemde olduğu gibi bu sistemi muhafaza etmiştir. Yani yine Sanayi ve Ticaret Bakanlığı'nın belirleyeceği bazı şirketlerin kuruluşu, anonim şirketlerin kuruluşu ve esas sözleşme değişikliğinde Sanayi ve Ticaret Bakanlığı'nın izni aranacaktır. Ama onun dışında prensip olarak izin sistemi terk edilmiştir.

Anonim şirketin kuruluşunda bazı kuruluş belgelerine yer verilmiş ve bunlar tek tek sayılmıştır. Bunlardan bir tanesi hepimizin bildiği mevcut düzenlemede söz konusu olan şirketin anayasası niteliğindeki esas sözleşmedir. Ama bunun yanında kurucular beyanı denen bir beyan getirilmiştir. Aynî sermaye taahhüdü söz konusu olduğunda veya aynın devralınması söz konusu olduğunda mahkemece atanan bilirkişilerin hazırlayacağı derleme raporları, kuruluş belgeleri arasında yer almıştır.

Kuruluş safhasında üçüncü kişilerle ileride kurulacak şirket adına yapılan sözleşmeler yine kuruluş belgeleri arasında yer almaktadır. Fakat doğrudan panelimizin konusunu oluşturan denetime sıra geldiğinde, işte kuruluşu denetleyen bir işlem denetçisi raporu da kuruluş belgeleri arasında aranmaktadır. Sırf kuruluş için atanan bir işlem denetçisi, kuruluşun usulüne uygun olarak yapıldığını, payların tamamının taahhüt edildiğini, asgari ödenmeleri gereken bedellerin ödendiğini, ayni sermaye taahhüdü söz konusuysa bunların değerinin bağımsız bilirkişilerce ölçüldüğünü, belirlendiğini ve bunun uygun bir değer olduğunu, işte kuruluşta gerekliyse noter onaylarının yapıldığını, izinlerinin alındığını teyit eden bir rapor hazırlayacaktır. Ve bu rapor diğer kuruluş belgeleriyle beraber ticaret sicil dosyasına konacak ve en az beş yıl süreyle dosyada saklanacaktır.

Dolayısıyla daha önce de ifade ettiğim gibi üç tür denetim söz konusudur. Sonunda onu ifade edeceğim, biri bağımsız denetim ki bu yıllık finansal tabloların denetimidir, bir diğeri özel denetimdir yeri gelince ifade edeceğim, bir diğeri ise işlem bazında denetimdir. İşte işlem bazında denetimlerden bir tanesi karşımıza kuruluşta çıkmaktadır. Daha önce ifade edildi açılış konuşmalarında, anonim şirketlerin kurulabilmesi için asgari beş pay sahibi gerçek yahut tüzel kişinin varlığı aranmaktaydı. Kurucunun ve varlığın devam ettirilebilmesi için artık hem Avrupa Birliği normlarına uygun hale getirebilmek mevcut düzenlememizi, hem de kıta Avrupa'sı sistemindeki bazı düzenlemelerle paralel bir hüküm öngörmek nedeniyle Türk Hukuku'nda da bundan böyle tek kişilik anonim şirket kurulmasına imkân tanınmıştır.

Tasarının getirdiği bir diğer yenilik "Önanonim Şirketi" kavramıdır. Alman Hukuku örnek alınarak getirilmiş bir düzenlemedir bu. Bugünkü düzenlememizde anonim şirketin tüzel kişilik kazanmasıyla kuruluş aşaması aynı anda söz konusu olmaktaydı. Hâlbuki tasarı kuruluşu, kurucuların şirket kurma iradelerini açıklayıp imzalarının noter tarafından tasdik edilmesi aşamasına bağlamıştır. O takdirde şirket kurulmaktadır, ortaya bir niteliği doktrine bırakılmış olan bir anonim şirket çıkmaktadır. Buna önanonim şirket denmektedir, daha sonra bu önanonim şirket

ticari sicile tescil edildiğinde de tüzel kişilik kazanacaktır. İşte kurulduğu andan tüzel kişilik kazandığı ana kadar geçen dönemde var olan şirkete önanonim şirket denmektedir.

Yönetim Kuruluna ilişkin değişikliklere gelince; kısaca ifade etmek gerekirse tek öğeyle Yönetim Kurulu oluşturmaya imkân tanınmıştır. Burada kurul ifadesi yanıltmasın çünkü hem İsviçre'de hem Almanya'da tek kişiye bile organ denmektedir, dolayısıyla kurul ifadesi muhafaza edilmiştir. Çünkü tek üyeyle Yönetim Kurulu oluşturmasına imkân tanınmasına rağmen birden fazla Yönetim Kurulu üyesi de olabileceği için Yönetim Kurulu ifadesi muhafaza edilmiştir.

Bir diğer değişiklik Yönetim Kuruluna ilişkin olarak temsile yetkili en az bir üyenin Türk vatandaşı olması ve ikametgâhın Türkiye'de bulunması aranmaktadır. Bugünkü düzenlemede imkân tanınmamıştı, temsili Yönetim Kurulu üyesi olarak atanmaktaydı ama mevcut düzenlemeden farklı olarak tasarı, tüzel kişilerin de doğrudan Yönetim Kurulu üyesi sıfatını kazanmasına imkân tanımıştır. Yine Yönetim Kurulu üyeliğine atanıp göreve başlayabilmek için pay sahipliği sıfatı artık aranmamaktadır. Mevcut düzenlemede biliyorsunuz seçilmek için değil ama göreve başlayabilmek için Yönetim Kurulu üyesi olarak atanan kişinin pay sahibi olması gerekiyordu. Bu şart da kaldırılmıştır, artı Yönetim Kurulu üyelerinin en az dörtte birinin yüksek öğrenim görmüş olması şartı getirilmiştir. Özellikle Yönetim Kurulu üyelerinin ve bunun dışında şirketi temsile yetkili iradi temsilcilerin öyle söyleyeyim temsil yetkilerinin sınırını genel olarak çizen bir ilke vardır; buna hukuk doktrininde "Ultra Vires" ilkesi denir, diğer bir ifadeyle belki Ultra Vires Yasağı" denebilir. Hem şirketin kanuni hem de iradi temsilcileri ancak şirketin iştigal alanıyla doğrudan ya da dolaylı bağlantı kurulabilecek faaliyetlerde bulunabilecekler ve şirket adına işlemler yapabileceklerdir. Ultra Vires olan yani iştigal alanıyla yani şirketin faaliyet alanıyla doğrudan veya dolaylı ilişki kurulamayacak bir işlem şirketi bağlamayacaktır, buna "Ultra Vires Kuralı" denmektedir. Bu da üçüncü kişilerin aleyhine bir düzenlemedir, işte tasarı bu

ilkeyi kaldırmıştır. Artık şirketin adına işlem yapan kişiler işletme alanıyla alakası olmayacak bir faaliyette bulunsalar bile şirket üçüncü kişilere karşı bu işlemde bağlı olacaktır.

Yeni bir düzenleme, risklerin erken tespiti ve yönetim komitesidir. Bu açıdan şirketler ikiye ayrılmıştır; pay senetleri borsada işlem gören şirketler ve pay senetleri borsada işlem görmeyen şirketler diye. Pay senetleri borsada işlem gören şirketlerde Yönetim Kurulu şirketin gidişatını, faaliyetlerini, mevcut veya potansiyel tehlikeleri tespit edip bunlarla başa çıkma açısından çeşitli önerilerde bulunmak üzere bir komite oluşturmak zorundadırlar ama pay senetleri borsada işlem görmeyen şirketlerde bu ihtiyaridir. Ancak denetçi eğer böyle bir komitenin oluşturulması yönünde görüş açıklarsa o takdirde Yönetim Kurulu bu şirketlerde de "Riskin Erken Tespiti ve Yönetim Komitesi"ni oluşturacaktır. Bu da getirilmiş yeniliktir, yeni bir düzenlemedir. Yine açılış konuşmasında bir şekilde ifade edildi, artık elektronik ortamda da Yönetim Kurulu yapılmasına imkân sağlanmıştır. Tabi bunun için şirket altyapıyı oluşturacaktır ve bu konularda ayrıntılı düzenleme yapma yetkisi bakanlığa bırakılmıştır. Ama zorunlu olmamakla birlikte isterse şirket elektronik ortamda Yönetim Kurulu yapılmasına da imkân tanıyabilecektir ve burada alınan Yönetim Kurulu kararları da geçerli olacaktır. Getirilen bir diğer düzenleme, yapılan bir diğer değişiklik şirkete borçlanma yasağıdır. Bu iki grup açısından dikkate alınmaktadır; bunlardan birisi pay sahipleri diğeri Yönetim Kurulu üyeleri. Pay sahiplerinin şirkete borçlanamaması, tasarının 358. maddesinde düzenlenmiştir ve orada şu söylenmektedir; "Artık taahhüt ettiği pay bedelini ödeme dışında hiçbir pay sahibi şirkete borçlanamayacaktır, şirkete karşı borçlu duruma düşemeyecektir." Yalnız bunun bir istisnası vardır, o da şudur; eğer bir işlem, bir sözleşme söz konusuysa pay sahibi ile şirket arasında ve bu işlem hem pay sahibinin hem de şirketin iştigal alanına giren bir işlemse, iştigal alanı gereği bir işlemse, bu işlem dolaysıyla emsalleri ile karşılaştırıldığında bariz bir uygulama, fiyat ya da bedel uygulaması olmaması şartıyla bu işlem dolayısıyla pay sahibinin şirkete borçlanmasına imkân tanınmıştır.

Aksi takdirde borçlanma yasağı devreye girecektir ve buna cezai yaptırımlar öngörülmüştür. Yönetim Kurulu üyeleri açısından ise çok daha geniş bir borçlanma yasağı getirilmiştir. Hem Yönetim Kurulu üyesi hem Yönetim Kurulu üyesinin 393. maddede sayılan birtakım yakınları, üçüncü dereceye kadar kan ve sıhri hısımlardır bunlar, hem bunlar hem de bunların ortağı olduğu şahıs şirketleri veya en az yüzde yirmisine katıldıkları sermaye şirketleri, şirkete nakit ve ayın borçlanamayacakları gibi bu kişiler için şirket kefalet, garanti ve teminat veremeyecek, sorumluluk yüklenemeyecek, bunların borçlarını devralamayacaktır. Aksi hâlde, şirkete borçlanılan bu tutar için şirket alacaklıları bu kişileri, şirketi yükümlendirdiği tutarda doğrudan takip edebilecektir. Ancak şirket topluluğuna dâhil şirketler için bir istisna getirilmiştir ve onların birbirine kefil olabilmelerine veya garanti verebilmelerine imkân tanınmıştır.

Artı bankacılık faaliyetlerine ilişkin düzenlemeleri yani bankacılık yasasında da yine eğer istisnai hükümler varsa bunlar saklı tutulmuştur. Biliyorsunuz mevcut düzenlememizde bir şirketin kendi paylarını iktisap veya rehin olarak kabul etmesi prensip itibarı ile mümkün değildir. Mevcut düzenlememizde istisnai haller sayılmıştır ama onun dışında şirketin kendi paylarının intisabına imkân tanınmamıştır. İşte şirket sermayesinin onda birine kadar artık ivazlı iktisaba imkân tanınmıştır. Tasarı, Yönetim Kuruluna verilecek bir yetki çerçevesinde şirketin net aktifini korumak şartıyla şirket sermayesinin yüzde onunu aşmamak şartıyla kendi paylarını iktisap etmesi ya da rehin olarak kabul etmesine imkân tanımaktadır. Ancak bu sadece bedelleri ödenmiş paylar için söz konusu olacaktır. Fakat şirket kendi paylarını iktisap ettiği takdirde o paylardan doğan hakları payları elinde tuttuğu sürece kullanamayacaktır, diğer bir ifadeyle pay sahipliği hakları donacaktır.

Şimdi denetim konusunda şirketin ve şirketler topluluğunun finansal tabloları ve Yönetim Kurulu yıllık faaliyet raporları denetlenir hükmü getirilmiştir. Ve bağımsız denetim sistemi prensip olarak kabul edilmiştir. Denetim Uluslararası Denetim

Standartları ile uyumlu Türkiye Denetim Standartları'na göre yapılacaktır ancak bu konuda ayrıntılı açıklamayı Sayın Fatih Dural yapacakları için geçiyorum. Genel kurula geliyorum, pay sahipleri prensip itibarıyla haklarını genel kurulda bizzat kullanacaklardır ama elektronik ortamda genel kurul toplantısı yapılmasına da imkân tanınmıştır. Bu sadece imkân olarak karşımıza çıkmamaktadır, pay senetleri borsada işlem gören şirketlerde bir zorunluluk haline gelmiştir. Zorunluluktan kastım şudur, eğer önümüzdeki anonim şirket pay senetleri borsada işlem gören bir şirket ise pay sahiplerinin istedikleri takdirde ses ve görüntü aktarımı yoluyla genel kurul toplantısına katılıp oy kullanmalarına imkân tanımak zorundadır. Pay sahibi bu imkândan faydalanır veya faydalanmaz ama şirket tüm pay sahiplerine bu imkânı sağlamak zorundadır. Onun dışındaki şirketler için ihtiyari olarak kalmıştır, halka açık şirketlerde. Çağrıyı yapma yetki ve görevi hala Yönetim Kurulunda bırakılmıştır. Malumunuz, artık bugünkü düzenlemede olduğu gibi üçüncü bir zorunlu organ olarak çıkan denetçi kaldırıldığı için artık denetçinin genel kurula çağırma yetki ve görevinden söz edemeyeceğiz. Ama tasfiye memurları sadece görevleri ile ilgili konularda çağırabilecekler veya yine azlığın da çağırma imkânı söz konusu olabilecektir. Pay sahiplerinin haklarına gelirsek oy hakkı sadece genel kurulda kullanılacaktır, bugünkü düzenlemede böyledir ve mektupla oy kullanılması söz konusu değildir ama az önce ifade ettiğim gibi elektronik ortamda genel kurul toplantısı yapılması pay hisseleri borsada işlem gören şirketler açısından zorunluluk haline getirilmiş, diğer şirketler için ihtiyari olarak bırakılmıştır. Bugünkü düzenlememize göre, oy hakkı paya göre belirlenmektedir. Yani her pay en az bir oy hakkı vermektedir. Dolayısıyla ne kadar payınız varsa imtiyazlı payları bir yana bırakırsak o kadar da oy hakkınız olacaktır. İşte tasarı mevcut düzenlemeden şu açıdan sapmıştır, artık oy hakkı paya göre değil payın itibari değerine göre belirlenmektedir. Dolayısıyla farklı itibari değerdeki paylar arasındaki gizli imtiyaz ortadan kaldırılmıştır.

Yani bugün benim elimdeki payların nominal değeri 2 YTL ise diğer pay sahipleri elindeki payların nominal değeri 1 YTL ise her pay bir oy hakkı vermeyecek,

itibari değere göre oy hakkı belirleneceği için benim iki oy hakkım olacak, itibari değeri 1 YTL olan kişininse bir oy hakkı olacaktır. Nominal değeri 3 YTL ise üç oy hakkı olacaktır. Mevcut düzenlememizde olduğu gibi tasarıda da oydan yoksun hisse senetleri çıkarılmasına imkân tanınmamıştır, bu prensip halka açık anonim şirketler açısından sermaye piyasası mevzuatında öngörülmüştür. Ama tasarı her paya en az bir oy hakkını vereceğini öngörmekle, oydan yoksun hisse senetleri çıkarılması yolunu kapatmıştır. Fakat aynen sermaye piyasası mevzuatında olduğu gibi Türk Ticaret Kanunu tasarısında da birikimli oy kullanma konusunda bir düzenleme yapılması yetkisi Sanayi ve Ticaret Bakanlığı yetkisine verilmiştir. Vaktimiz kısa olduğu için Sayın Başkan bana yarım saat verdiler, ayrıntısına girmiyorum ama birikimli oy şudur; genel kurulda Yönetim Kurulu veya başka bir kurulun üyeleri seçileceği zaman her üye için ayrı ayrı seçim yapılır, normalde pay sahibi her üye için ayrıca oy kullanır. Burada ise şöyle yapacaktır, seçilecek üye sayısı ile kullanacağı oy sayısını çarpacaktır ve kaç üyede bunu biriktirmek istiyorsa o üyenin üzerinde bunu yoğunlaştıracaktır. Yani üç üye seçilecekse ben üç seçime katılmıyorum diyecektir, sadece bir seçime katılacağım ama diğerleri için kullanacağım oyu da seçmek istediğim kişi üzerinde yoğunlaştıracağım diyebilecektir. Bu özellikle azınlık pay sahiplerinin korunmasına hizmet eden bir sistemdir. İşte bu sistem de Türk Ticaret Kanunu tasarısında kabul edilmiştir. Şöyle izah edeyim; şimdi genel kurul yapılıyor ve genel kurulda Yönetim Kurulu üyeleri seçilecek. Şirketin esas sözleşmesine göre diyelim anonim şirket Yönetim Kurulu üç kişiden oluşuyor biliyorsunuz bir kişiden oluşması da mümkün ama esas sözleşme demiş ki bu şirketin Yönetim Kurulu üç kişiden oluşur. Seçim yapılacak Yönetim Kuruluna gittik diyelim toplamda yüz oy var, ben de pay sahibiyim Nevzat Bey'in altmış tane oyu var ve benim ise kırk tane oyum var. Şimdi bugünkü sistemi uygularsak bütün adaylar Nevzat Bey'le altmış oyu alacak. Biliyorsunuz, kararlar da mevcut oyun çoğunluğuyla verilir ve en çok oy alan üç kişi Yönetim Kurulu üyesi olacağı için bu durumda üç kişiyi de Nevzat Bey seçebilecektir. Ben diyorum ki "Üç seçime katılmıyorum ben sadece

bir seçime katılacağım", güzel oy sayım kaç kırk, kırkı üçle çarpıyorum yüz yirmi ve yüz yirmiyi bir aday üzerinde biriktiriyorum ve benim adayım sadece benden yüz yirmi oy alıyor. Veya ona göre bir hesap yapıyorum "Sadece iki seçim yapacağım" diyorum yüz yirmiyi ikiye bölüyorum altmış bir tanesi, altmış diğeri alıyor. Dolaysıyla hiç olmazsa benim bir tane olsa bile adayı Yönetim Kuruluna seçmem mümkün oluyor. Nevzat Bey, çoğunluk pay sahibi, ben azınlık pay sahibiyim dolayısıyla bana burada bir imkân tanınıyor, hiç olmazsa bir kişiyi ben Yönetim Kuruluna seçebiliyorum. Hiç olmazsa müzakerelere katılıp olumsuz oy kullanıp muhalefetini zapta geçirtebilecektir, gücü o kadar olsa bile. Oy hakkı, payın, kanunen veya esas sözleşme ile belirlenmiş olan en az miktarın ödenmesiyle doğar hükmü getirilmiştir. O da şudur; eğer pay sahipleri kanunen öngörülen asgari bedeli ödemiyorlar ise kendilerine oy hakkı tanınmayacaktır, bu da onların asgari bedeli ödemek konusunda bir şekilde manevi açıdan da olsa zorlanmalarına yol açacaktır. Mecburen oy hakkı kullanabilmek için asgari bedeli ödemek zorunda kalacaklardır. Şimdi pay sahiplerinin genel kurulda Yönetim Kurulundan ve denetçilerden bilgi alma hakkı açıkça ifade edilmiştir, bugünkü düzenlemeye esasında paralel bir düzenlemedir. Bunu zikretmemin nedeni denetçilerin de genel kurulda bulunma zorunlulukları ve sorulan soruları cevaplamalarıdır. Ancak şu var şirket sırları ve diğer şirket menfaati söz konusu olduğu takdirde bilgi vermekten kaçınılabilecektir.

Şu sorunda sıralayacağım üç tür denetimden bahsetmiştim, biri bağımsız denetim demiştim, biri işlem bazında denetim ki bunlardan bir tanesi kuruluşta karşımıza çıkıyor ama daha sonra başka hallerde de göreceğiz, bir diğeri de özel denetimdir. Bu esasında yeni bir sistem değildir mevcut düzenlememizde de vardır. Biraz şartları değişmiştir ama yine genel kuruldan mahkemeye müracaat ederek bazı hususların özel olarak denetimini yapmak üzere denetçi atanmasını pay sahipleri isteyebileceklerdir. Ama burada şöyle bir aşama söz konusudur. Önce her pay sahibine bu imkân tanınmıştır, genel kuruldan belirli olayları özel bir denetimle açıklığa kavuşturmasını isteyebilecektir ancak bu hakkı kullanabilmesi için her

pay sahibi böyle bir denetimin gerekli olduğunu ispat etmeli, daha önce de bilgi alma, inceleme hakkını kullanmış olmalıdır. Çünkü bilgi alma ve inceleme hakkını kullansaydı belki de bu hususlara vakıf olabilecekti. Dolayısıyla denecek ki "Git sen önce bilgi alma ve inceleme hakkını kullan ama hala aydınlatılması gereken bazı hususlar olduğunu düşünüyorsan ve bizi bu konuda ikna edebiliyorsan biz mahkemeden bir özel denetçi tayin edilmesini talep edebileceğiz." Bu yönde talepte bulunabilmesi için de pay sahibinin gündem döküm bulunması şartı yoktur. Genel kurul bu talebini kabul ederse pay sahibinin, şirket mahkemeye müracaat edecektir, özel denetçiyi mahkeme tayin edecektir. Ama genel kurul mahkemeden özel denetçi talebini reddedebilir, o takdirde azlık hakkı devreye girmektedir. Halka açık olmayan şirketlerde şirket sermayesinin en az onda birine, halka açık anonim şirketlerde yirmide birine sahip olan pay sahipleri, hissedarlar veya ellerindeki payların itibari değerinin en az 1 milyon YTL'ye ulaşan pay sahipleri, kurucuların ve şirket organlarının şirketi zarara uğrattıklarını ortaya koyarak doğrudan kendileri mahkemeye müracaat edip, artık genel kurula atmıyorlar çünkü azlık hakkı devreye giriyor ve mahkemeden özel denetçi tayini talep edebileceklerdir. Özel denetçi hâkim tarafından kendisine verilen görev çerçevesinde bir denetim yapacak ve bunun sonucunda hazırladığı raporu mahkemeye verecektir. Mahkeme raporu şirkete tebliğ edecek ve Yönetim Kurulu bunu ek genel kurula sunacaktır. Böylece bir özel denetim imkânı mevcut sistemde olduğu gibi ama şartları değiştirilerek muhafaza edilmiştir.

Sermayenin artırımı hususuna gelince bugünkü düzenlememizde Türk Ticaret Kanunu'nda sadece bir tür sermaye artırımı vardır o da sermaye taahhüdü yoluyla artırımdır, biz buna esas sermaye sistemi diyoruz. Şimdi tasarı aynen Sermaye Piyasası Kanununda olduğu gibi kayıtlı sermaye sistemini kabul etmiştir bir, iki vergi mevzuatında söz konusu olduğu gibi iç kaynaklardan sermaye artırımını ayrıntılı olarak düzenlemiştir, üç tamamen yeni bir sermaye artırımı kurumu getirmiştir, o da şarta bağlı sermaye artırımı. Eğer şirket borçlanma senetleri örneğin tahvil çıkarır ve bu tahvilleri de tahvil sahiplerini de itfa tarihinde

anapara yerine şirketten hisse senedi talep etme hakkını tanırsa, diğer bir ifade ile şirket hisse senetleriyle değiştirilebilir tahvil çıkarırsa veya çalışanlarına istedikleri zaman şirketten pay alma hakkı tanırsa ve bu kişiler değiştirme hakkını kullanır veya işçiler şirketin paylarına sahip olma haklarını kullanırlarsa bu durumda şirket ne yapmak zorundadır? Bu kişilere pay vermek zorundadır. Bu payı vermek için ne yapmak zorunda, sermaye artırımına gitmek zorunda, işte bu durumda şirket bu taleplere bağlı olarak sermayesini artırmaktadır. Sermaye otomatik olarak talep şartına bağlı olarak artmaktadır. İşte şarta bağlı sermaye artırımı da budur.

Sermayenin arttırılmasında da yine denetçiye bir görev düşmektedir. İşte bu da yine işlem bazında bir denetimdir, aynen kuruluşta olduğu gibi. Sermaye arttırılacağı zaman önce Yönetim Kurulu sermaye artırımına ilişkin bir beyanda bulunacaktır. Daha sonra işlem denetçisi tarafından bir sermaye artırım raporu hazırlanacaktır. Bu raporda da aynen kuruluşta olduğu gibi belirli hususlara yer verilecektir, bu denetçiyi atayacak olan kurul Yönetim Kuruludur ve denetçi artırım işlemlerine ve Yönetim Kurulu beyanına ilişkin inceleme ve denetleme yapacak ve sonuçta bir rapor düzenleyecektir. Ve raporda yapmış olduğu incelemenin sonuçları gösterilecektir, denetçi kanuna ve Türkiye Muhasebe Standartları'na uygunluk ve aykırılık konularında da görüşünü bu raporunda açıklayacaktır. Pay senetlerine gelince bugünkü düzenlememizde malumunuz şirketin, halka kapalı şirketlerden bahsediyorum, payları senede bağlama zorunluluğu yoktur, bu şirketin ihtiyarındadır. Ama tasarı, hamiline yazılı payları senede bağlama mecburiyeti getirmiştir. Pay bedellerinin tamamı ödenmesinden itibaren üç ay içinde şirket hamiline yazılı hisse senedi çıkarmak zorundadır. Nama yazılmış senetlere gelirsek bu azlığın talepte bulunması şartına bağlanmıştır. Eğer azlık, nama yazılı payların senede bağlanması talebinde bulunur ise şirket bu payları da senede bağlamak zorundadır. Kâr payına gelir isek bugünkü düzenlemede olduğu gibi net dönem kârına katılma hakkı tabi ki kutsal haklardan biridir, pay sahiplerine bu hak tanınmıştır. Bugünkü düzenlemede olduğu gibi oransallık

ilkesi geçerlidir ve artı kıstelyevm kuralı muhafaza edilmiştir. Yani her pay sahibi sermaye payı için şirkete yaptığı ödemelerle orantılı olarak kârdan temettü alacaktır. Bugünkü düzenlememizde ara dönem finansal tablolarına göre kâr dağıtımı söz konusu değildir, sadece sermaye piyasası mevzuatında böyle bir imkân vardır. İşte tasarı kâr payı avansını da kabul etmekle ara dönemlerde düzenlenecek finansal tablolara göre eğer bir kâr gerçekleşmişse bu kârdan da dağıtım yapılması imkânını getirmiştir ama bu konuda hiçbir ayrıntılı düzenleme yoktur, sadece hüküm bu şekildedir. Ayrıntılı düzenleme yapma yetkisi Sanayi ve Ticaret Bakanlığı'na bırakılmıştır.

Kazanç payı dediğimiz, pay sahipleri dışında yani onlara ödenen temettü dışında bazı kişilere de kârdan pay verilmesi imkânı tasarıda muhafaza edilmiştir. Yönetim Kurullarına kazanç payı verilecektir ama kazanç payı net kârdan verilecektir ve daha önce kanuni yedek akçe için belirli bir ayrım yapılacak ve yine pay sahiplerine yüzde beş oranında kâr payı dağıtılmış olacaktır.

Hem anonim şirketin hem de şirketler topluluğunun Yönetim Kurulu, finansal tabloları, eklerini, kendi yıllık faaliyet raporunu hazırlayacak ve genel kurula sunacaktır, bu işlemin hesap döneminden itibaren ilk üç ay içinde yapılması gerekmektedir. Ayrıca Yönetim Kurulu finansal tabloları, faaliyet raporunu ve genel kurulun kâr dağıtımına ilişkin kararıyla, denetçinin raporu ve bu konudaki genel kurul kararını hem Türkiye Ticaret Sicil Ggazetesi'nde hem de internet sitesinde yayımlayacaktır. Şimdi burada bir küçük parantez açmak istiyorum, o da şudur; her sermaye şirketi bir internet sitesi oluşturmak zorundadır üstelik tasarı kanunlaştığı takdirde bu bir yıl içinde yapılacaktır. Bu internet sitesinde sitenin bir bölümü belirli mesajların ve bilgilerin verilmesine ayrılacaktır, o kısımda verilen mesajlar ve bilgilerin başına da tarih konularak "Yönlendirilmiş Mesaj" yazılacaktır ve bu mesaj o bölümde kamuya açıklandıktan sonra artık geri çekilemeyecektir ve şirket açısından da bağlayıcı olacaktır. Ancak bu konuda yapılan ayrıntılı düzenleme çerçevesinde çok zaruri ise mesajın değiştirilmesi mümkün olabilecektir ancak dediğim gibi bunun dışında mesaj bir kez kamuya

açıklanmışsa artık şirket açısından bağlayıcı olduğu için geri çekilemeyecektir. Ve bu yönlendirilmiş mesaja dayanarak üçüncü kişiler şirketle işlem yaptıklarında onların iyi niyeti korunacaktır, mesaja olan güveni koruyacaktır ama mesaj açısından müspet hukuk devreye girmeyecektir. Yani yönlendirilmiş mesaj yapılmış olması demek, ticaret sicilinde olduğu gibi üçüncü kişilerin bu hususa vakıf oldukları anlamına gelmeyecektir, şirket açısından bağlayıcıdır ama üçüncü kişilerin bildiği yönündeki bir faraziye geçerli değildir ama üçüncü kişi bu mesaja dayanarak şirketle işlem yaptığı takdirde bu işlem şirket açısından bağlayıcı olacaktır. Artı bu internet sitesinde şirketin finansal tabloları ve ekleri de yayımlanacaktır ve belli bir süre sitede kalacaktır.

Anonim şirketin sona ermesine gelince, sona erme sebepleri kanunda sayılmıştır. Mevcut düzenlemeden farklı olarak şirketin haklı sebeple feshine imkân tanımıştır. Eğer belirli haklı nedenler söz konusuysa azlık, yani halka kapalı anonim şirketlerde şirket sermayesinin onda birine, halka açık anonim şirketlerde en az yirmide birine sahip olan hissedarlar mahkemeye müracaat ederek şirketin feshini talep edebileceklerdir. Bu dediğim gibi yeni bir imkândır, pay sahiplerine tanınmıştır. Kararı mahkeme verecektir fesih kararını, fakat mahkeme kurulu düzeni bozmak yerine, söz konusu kişinin yani haklı nedenle fesih davası açan kişinin isterse şirketten çıkarılmasına, tabi çıkarılırken kendisine payının gerçek değeri şirket tarafından ödenecektir veya diğer bir çözüme de karar verebilecektir. Anonim şirketin tasfiyesine gelirsek bu yeni bir düzenlemedir. Tasfiye memurlarından en az birinin Türk vatandaşı olması ve yerleşim yerinin Türkiye'de bulunması gerekmektedir. Artı tasfiye bittikten ve şirket ticaret sicilinden terkin edildikten sonra hala tasfiye kapsamında yapılması gereken işler olduğu kararına varırsa mahkeme, sicile talepte bulunarak sicilden terkin edilen şirketin tekrar tescil edilerek ek tasfiyenin gerçekleştirilmesini isteyebilecektir, böyle bir düzenleme getirilmiştir. Anonim şirketlere ilişkin hükümlerin sonunda aykırı davranıldığı takdirde uygulanması öngörülen hukuki ve cezai sorumluluk hallerine yer verilmiştir, bunun dışında bu da yeni bir düzenlemedir. Gerçi Sermaye Piyasası Kanunu'nda buna

benzer bir hüküm var ama tasarıya bu hüküm de konmuştur, o da şudur; bir şirket kurmak ya da sermayesini artırmak amacıyla Sermaye Piyasası Kurulu'ndan izin almaksızın halktan para toplanırsa bunun bir cezai yaptırımı söz konusudur, o da 549 ve devam maddelerinde öngörülmüştür.

Yani artık dediğim gibi halktan para toplamak için Sermaye Piyasası Kurulu'nun açıkça iznine ihtiyaç vardır. Ama dediğim gibi halka açık anonim şirketlerde zaten Sermaye Piyasası Kanunu çerçevesinde böyle bir düzenleme vardı, tasarı bunu da kendi içersine almıştır. Şimdi çok kısa, ayrıntısını Fatih Bey anlatacaktır, denetim başlığına gelecek olursak; dediğim gibi bir de bağımsız denetimi var bu yıllık mali tabloların, finansal tabloların denetimi, bir özel denetim var her pay sahibinin belirli hususları açıklığa kavuşturulması yönündeki taleptir bu. Ama genel kurul pay sahibinin bu talebini reddederse o takdirde doğrudan azlık devreye girecektir ve mahkemeden özel denetim yapılması için bir denetçi talep edebilecektir.

Bir de işlem temelinde denetim vardır. İşlem temelindeki denetim birleşmede karşımıza çıkabilir, genel hükümlerde, bölünmede söz konusu olabilir, tür değiştirmede vardır, şirketler topluluğunda vardır ve komandit şirketlerle anonim şirketlerde söz konusudur. İlk kısımları meslektaşım yardımcı Doç. Dr. Gül Okutan Nilsson sunacakları için ayrıntısına değinmiyorum, fakat anonim ve limited şirketlerdeki işlem temelinde denetime gelince bir tanesini ifade ettim, kuruluşta söz konusudur. Bir diğeri şirketin sermaye kaybı ve borca batık olmasında karşımıza çıkacaktır. Bir diğeri özellikle vurguladım sermaye artırımında karşımıza çıkacaktır, sermaye azaltılmasında özel denetim söz konusu olacaktır, menkul kıymet ihracında ve limited şirketlerde, sadece limited şirketlerde ek ödeme yükümlülüğünde yine özel işlem denetçisi adı verdiğimiz bir denetçi bu yükümlülüğün gerekli olup olmadığı konusunda bir denetim yapabilecektir. Denetçilerin faaliyetlerini yerine getirirken hangi tür denetçi olursa olsun şirkete verdikleri zarardan dolayı tazminat sorumluluğu 554. maddede düzenlenmiştir,

kuruluş ve sermaye artırımında denetim yapan denetçinin sorumluluktan kurtulması dört yıl boyunca mümkün değildir. Bunlar ibra edilemeyeceklerdir, dört yıl sonra da azınlık karşı gelmezse Genel Kurul kararı ile ibra mümkündür. Artı 562. maddenin 5. fıkrasında da denetçiler için bir cezai sorumluluk öngörülmüştür. Sonuç olarak şunu söyleyebiliriz, Türk işletmelerinin uluslararası piyasalarda rekabet edebilmesinin bir şartı olarak da finansal tabloların Uluslararası Finansal Raporlama Standartları'na göre düzenlenmesi ve Uluslararası Denetleme Standartları'yla uyumlu Türk Denetleme Standartları uyarınca denetlenmesi düşünülmektedir, bu tasarıda hedef olarak alınmıştır. Böylece bağımsız denetim ile şirketin mal varlığını, yükümlülüklerini, öz kaynaklarını ve faaliyetlerinin sonuçlarını, şeffaf, güvenilir, gerçeği dürüstçe aslına uygun bir şekilde yansıtacak bir sistem amaçlanmaktadır. Böyle bir sistem hem kamuyu aydınlatma ilkesinin hem de kurumsal yönetimin bir gereğidir. Teşekkür ederim efendim.

NEVZAT SAYGILIOĞLU: Evet, Prof. Dr. Sayın Veliye Yanlı hocamıza çok teşekkür ediyoruz. Gerçekten bu kadar teknik bir konuyu son derece net, ilgili noktalarına vurgu yaparak anlattılar. Kendileri, uzun süre bu komisyonumuzda yer alarak mutfağında çalışmış olması ve konuya hâkimiyeti nedeni ile konuyu çok net bir şekilde ortaya koydu, kendisine gerçekten teşekkür ediyoruz.

Konunun bir de başka boyutu var, onu da Gül Okutan Nilsson hocamız söyleyecek, şirket toplulukları, birleşme, devir, tür değişikliği, bölünme gibi yönlerden konuyu bize açıklayacak. Fakat anladığım kadarıyla Veliye Yanlı hocamızı dinlerken sol baştan iş dünyasını temsilen aramızda bulunan Sayın Ekrem Demirtaş'tan muhalefet seslerini duyar gibi oldum. Yani keyifli olacak herhalde, yetmedi bu arada Eskişehir'den de gelenler var katkı için.

Yeni Ticaret Kanunu tasarısı çok radikal düzenlemeler getiriyor, değişiklikler getiriyor. En azından gerçek hayata uyum adına güzel şeyler var. Piyasada bir yığın fiktif, sanal, sahte isimler yerine, gerçekten gerçek hayata uygun bir yapılanmanın benimsenmesini olumlu karşılamak lazım, şeffaflığı, hesap

verilebilirliği ortaya koymasını olumlu karşılamak lazım, azınlık paylarını da koruması ama kantarın topuzunu kaçırmadan, o da herhalde önemli ve olumlu bir gelişme. Kaçtı mı kaçmadı mı onu Ekrem başkandan dinleyeceğiz. Ve daha da önemlisi Avrupa Birliği'nin kıta Avrupa'sına uyumu adına, ben böyle arayı doldurdum sözü size bırakıyorum Sayın Hocam.

GÜL OKUTAN NILSSON: Çok teşekkür ederim. Değerli konuklar ben de sizleri saygıyla selamlıyorum. Benim ele alacağım konu Türk Ticaret Kanunu tasarısında birleşme, bölünme, şirketler topluluğu başlıkları ve bunların denetim açısından ortaya koydukları durum. Öncelikle şunu ifade etmek isterim, ben ne yazık ki bu kanunu hazırlayan komisyonun resmi bir üyesi olmadım. Komisyon çalışmalarına başladığı zaman 2000 yılında komisyonu oluşturan heyet oy birliği ile Prof. Dr. Ünal Tekinalp'i komisyon başkanı seçmiştir. Ünal Tekinalp benim hocamdır, onun yanında doktoramı yaptım, onun asistanı olarak da çok yakinen ne kadar büyük bir çalışma ve emekle bu tasarıyı hazırladıklarını izledim. Şimdi aradan geçen zamanda öğretim üyesi oldum ve öğrencilerime derslerde bu tasarıyı anlatıyorum. Ve bunu anlatabilmek için tabi önce oturup benim çalışıp bunu öğrenmem gerekiyor. Bunu öğrenme şansını da yine tekrar tekrar bu çalışma içerisinde ne büyük bir çalışma, bilgi birikimi, karşılaştırmalı hukuk çalışması olduğunu görüyorum.

Bu benim şu gün ele alacağım konular da esasında son derece teknik konulardır. Bunları bu zaman içerisinde ayrıntılı olarak sizlere aktarma imkânı bulamayacağım ama mümkün olduğunca mevcut kanunla karşılaştırmalı olarak nedir yenilikler, bunlardan bahsetmek istiyorum. Ve özellikle denetim açısından ne tip değişiklikler vardır bunlardan size kısaca bahsetmek istiyorum.

Önce kanunun sistematiğine uygun olarak birleşmeyi ele almak istiyorum. Birleşme malumunuz olduğu gibi en az iki şirketin mal varlığının bir şirket bünyesinde birleştirilmesidir. Eğer mevcut bir şirketi bir diğer şirkete aktarıyorsak, bir şirketi ortadan kaldırmamız gerekmektedir, bir tasfiyesiz intizam yapmamız

gerekir. Bu durumda da ortadan kalkan şirketin tüm mal varlığı külli halefiyet ilkesine göre devralan şirkete geçmektedir. Bu sistem aynen tasarıda da devam etmektedir, burada tasarıda belki yeni olan husus, bu devrolan şirkette pay sahipliğinin devamı ilkesinin ve pay sahipliği haklarının korunması ilkesinin açıkça vurgulanmış olmasıdır. Şöyle ki; diyelim benim sahibi olduğum şirket Nevzat Bey'in sahibi olduğu şirkete devredilecekse benim şirketim ortadan kalkıyor, ben de gidiyorum Nevzat Bey'in sahibi olduğu şirkete ortak oluyorum. Bu benim devralan şirkete ortak olma durumum kendiliğinden gerçekleşiyor. Kanun bu ilkeyi ortaya koymaktadır, pay sahipliğinin devamı adı altında. Burada ayrıca benim kendi şirketimde sahip olduğum haklarım, pay sahibi olarak sahip olduğum haklarım, yeni gittiğim şirkette de aynen devam edeceği ilkesi açıkça tasarıda ifade edilmektedir. Bu ne demektir? Mesela benim kendi şirketimde bir imtiyazım varsa, bir oyda veya başka türlü bir imtiyazım varsa, devredildiğim şirkette de yeni ortağı oldum şirkette de bu imtiyazların devamı gerekmektedir. Veyahut onlar aynen devam edemiyorsa ki bu da söz konusu olabilir, bana onlara denk bir karşılık verilmesi gerekmektedir. İşte bu eski paylarda sahip olduğumuz hakların yeni şirkette de aynı şekilde devam etmesi gereği pay sahibine bir hak olarak bu kanunda tanınmıştır. Öyle ki bu, bir iki slayt sonra söyleyeceğim yeniden, bir dava hakkına konu olabilmektedir. Yani benim yeni gittiğim şirkette o şirketten aldığım pay veya bana verilen haklar veya bana verilen karşılık, benim eskiden devrettiğim mal varlığına denk değilse, benim eskiden sahip olduğum haklara denk değilse ben bir dava yoluyla bunları, bu aradaki farkı talep edebilmekteyim tasarıya göre. Bu durumda da işte denetim rolü büyük olacaktır. Çünkü böyle bir farklılık olup olmadığını yapılacak olan denetim ortaya koyacaktır. Bu durumda şirket birleşmelerinde devredilen şirketteki haklar aynen devam ediyor mu, etmiyor mu bu durumda denetim bir rol oynayacaktır. Bu haklarda devredilen paylarda bir değiş tokuş olmaktadır bildiğiniz gibi, ben eskiden elli pay sahibiysem burada belki yetmiş beş pay alacağım veya yirmi beş pay alacağım. Bu değiş tokuş yapılırken bazı küsuratlar ortaya çıkabilmektedir, bu küsuratları gidermek amacıyla da payın yüzde onuna varan

oranlarda bir denkleştirme akçesi, bir küsurat giderme amaçlı verilebilmektedir pay sahibine.

Birleşmeye katılacak şirketler açısından baktığımız zaman mevcut tasarıda türlerin aynı olma ilkesi vardır, anonim anonimle, limited limitedle birleşir. Şimdiki tasarıda birleşecek şirketlerin aynı türden olması şartı kalkmış bulunmaktadır, bir esneklik gelmiştir. Bunun yanı sıra tasfiye halindeki bir şirket veya borca batık bir şirket de birleşmeye katılabilir, bu husus açıkça tasarıda düzenlenmiştir. Yalnız bunun için eğer şirket tasfiye halindeyse henüz mal varlığı doğal olarak dağıtılmaya başlanmamış olmalıdır. Ve birleşilen şirket de bu zararları, eğer borca batık bir şirketse, bu zararları üstlenebilecek ölçüde serbest mal varlığının bulunması gerekmektedir ki iki şirket birden batmasın, yani biri diğerini kurtarmış olmaktadır bu durumda. Ve teknik anlamdaki bu hususlarda işte bir işlem denetçisi raporuyla raporlanmak ve doğrulanmak durumundadır.

Az önce Sayın Veliye hocam bahsetti, tasarıda üç tip denetim bulunuyor. Bağımsız denetim yani yıllık tabloların denetimi, belirli işlem bazında denetim, orada yine denetçi sıfatını taşıyacak olan bir işlem denetçisi görev alacaktır. İşte bunun bir örneği burada karşımıza çıkmaktadır, birleşme işleminde özel bir rapor alınması gerekmektedir.

Tasarıda bir diğer yenilik, birleşmeye ilişkin olarak ticari işletmelerin şirketlerle birleşmelerine imkân verilmiş olmasıdır. Bu durumda bir ticari işletme, bir ticaret şirketi tarafından devralınarak onunla birleşebilecektir, burada yenilik nerededir, bu bir işletme devridir nihayetinde. Ancak yenilik şuradadır, biz bir işletme devri yaptığımız zaman karşılığında para alırız veya bir değer alırız, burada ise işletmenin karşılığında bir pay almaktayız, o şirkete ortak olmaktayız böyle bir yenilik gelmiştir. Bu işlemede birleşmeyi belirleyen hükümler kıyasen uygulanacaktır.

Birleşmenin yapılandırılmasına baktığımız zaman burada da önemli bir değişiklik görüyoruz. Yapılandırmadan kastım şudur bir birleşme yapıldığı zaman

devrolunan şirketin mal varlığı karşısında ortaklara ne verilecek? Az önce de belirttiğim gibi benim şirketim Nevzat Bey'in şirketiyle birleşiyorsa ben devrediliyorum, Nevzat Bey benim şirketimi devralıyorsa o takdirde benim şirketim ortadan kalkıyor, ben gidiyorum o şirkete ortak oluyorum. Bu ne demek? Benim şirketimin bütün mal varlığı oraya gidiyor, bana da bu mal varlığı karşısında devralan şirketin payları veriliyor, ben de Nevzat Bey'in yanı sıra ortak oluyorum. Bugüne kadar işleyen sistem budur. Şimdi tasarıda gelen sistemde ise ben pay almak mecburiyetinde değilim, bana bir seçim hakkı tanınabilir, bana denilebilir ki "Size pay vermeyelim, size payınıza denk gelecek bir karşılık verelim." Bu karşılık bir para olabilir, nakit olabilir, başka bir şirketin payı olabilir. Nevzat Bey diyebilir ki, "Ben sizin şirketinizi devralayım benim şurada başka bir iştirakim var size o iştirakte ortaklık hakkı tanıyayım", üç şirketi de bu yolla birbiriyle bağlantılı hale getirmek mümkün. Yani birleşmeyi daha esnek bir şekilde yapılandırmak mümkün olacak. Bu pay vermek yerine bir para, bir başka şirketin payı veya başka bir değer kazandırma, ayrılma akçesi diyoruz buna. Bu, bir seçimlik hak olarak sunulabilir veya bu bir zorunluluk olarak da öngörülebilir. Yani devredilen şirketin ortakları bu yolla şirketten uzaklaştırılabilirler, bu bir çıkarma fonksiyonu ifa etmektedir. Fakat tabi hiç kimsenin malı kimsenin elinden ihtiyari olarak alınamaz, bunun için çok yüksek bir oran, nisap öngörülmüştür. Ayrılma akçesi eğer zorunlu tutulacaksa, devrolan şirketin ortakları şirketten çıkarılacaksa o takdirde, yüzde doksan nisapla karar almak gerekmektedir. Yani burada bir nevi yüzde doksan, yüzde onu şirketten uzaklaştırma imkânı, çıkarma imkânı elde etmektedir. Yani birleşme yoluyla böyle bir çıkarmayı yapmak mümkün hale gelmektedir.

Şimdi birleşmede alacaklıların korunması da tabi önemli bir noktadır, bugüne kadar ticaret kanunu alacaklıların korunması konusunda iki ayrı, biri İtalyan, biri İsviçre sisteminden sistemi kabul etmiştir. Ve bu, uygulamada anonim şirketler bakımından söylüyorum bir sorun yaratmıştır. Bir sisteme göre üç ay beklenir alacaklılara ilan yapılır, birleşme üç ay sonra hüküm ifade eder; bir başka sisteme göre, aynı kanun içerisinde diğer sisteme göre birleşme derhal geçerli olur ama

bir araya gelen mal varlıkları ayrı ayrı bir süre idare edilir. Şimdi bu kargaşa ortadan kalkmaktadır tasarıyla ve alacakların korunması için yeknesak bir sistem gelmektedir. Yalnız burada enteresan bir durum var, şu ana kadar alacaklıların korunması birleşmenin gerçekleşmesinden, en azından sistemlerin birinde, önce teşekkül eden bir sistemdir, yani birleşmeden önce alacaklıklara ilan verilir, gelin teminat alın veya alacağınızı ödeyelim gibi, şimdi ise bu birleşmenin sonrasına bırakılmıştır. Bu mal varlıklarının ayrı idaresi kuralı kalkmıştır, az önce bahsettiğim, birleşme şirketlerde Genel Kurul kararı alınır alınmaz derhal tescil edilir, ilan edilir, hüküm ifade eder, bundan sonra alacaklılara üç ay bir süre tanınır, bir teminat isteme hakkı verilir. Bu niye böyle birleşmeden sonraya atıldı? Çünkü burada düşünce şuydu, birleşmede esasında ortadan kalkan bir şey yok, tam tersine iki şirket bir araya geliyor, bir kayıp yok, bir mal varlığı ortadan kalkmıyor, bir zararlı şirketle birleşme varsa tabi bir kayıp da olabilir ama bu bir istisna durumdur. Dolayısıyla burada alacaklı korumasının birleşmenin önüne geçmesi istenmemiştir, işlemlerin çabuklaşması açısından bu yöntem kabul edilmiştir. Burada da bir işlem denetçisiyle daha karşılaşmaktayız, eğer işlem denetçisi alacakların tehlikeye düşmediği konusunda bir rapor verirse, alacaklılara teminat vermek mecburiyeti de ortadan kalkmaktadır, bu da işlemleri yine kolaylaştıracak bir husustur.

Şimdi ben birleşmelerde denetimin rolünü kısaca toparlamak istiyorum. Birleşme işlemlerinde denetlenecek belgeler var, bunlar birleşme sözleşmesidir, yani birleşecek olan iki şirketin bu sistemi nasıl kurduklarını ortaya koyan belgedir, bu belgenin yanı sıra Yönetim Kurulu bir rapor hazırlayacaktır, bu sözleşmeyi adeta analiz eden, pay sahiplerine açıklayan bir rapor, bu rapor da denetlemeye tabidir. Birleşmeye esas bilanço denetlemeye tabidir. Peki, burada denetçi hangi hususlarda görüş bildirecektir; bir, yapılacak sermaye artırımı yeterli mi? Sermaye artırımından kastımız ne? Benim şirketim gitti Nevzat Bey'in şirketine oturdu orada bir sermaye artırımı yapıldı ki yeni hisseler de olsun, bana hisse verilebilsin. Acaba bu artırım yeterli miktarda yapıldı mı, benim hakkımı korumak için bu

inceleme yapılıyor. Payların değerlemesinde dikkate alınan özellikler nelerdir? Değişim oranını belirleme yöntemi adil midir? Burada denetçi karşılaştırma yapacak, en az üç tane başka yöntem bulacak ve diyecek ki burada adil bir yöntem kullanılmıştır. Varsa bir denkleştirme akçesi, ayrılma akçesi, bunlar uygun mudur değil midir bu hususlarla ilgili görüş bildirecek. Kolaylaştırılmış birleşme de mümkün, bazı hallerde ben şimdi birleşmenin bütün unsurlarını anlatmadım size, bir daha denetleme raporları, bütün bu raporlar pay sahiplerinin incelemesine açılıyor, belli süreler bekleniyor, genel kurullar, bir şeyler... Şimdi bazı durumlarda bu ağdalı prosedür hafifleştiriliyor, basitleştiriliyor, koruma ihtiyacının azaldığı durumlarda. Nedir onlar? Küçük ölçekli şirketler, tasarıda birtakım rakamsal büyüklükler getirilmiş, mesela bilanço tutarı altı milyon, yıllık çalışan sayısı elli kişi, bu gibi rakamların altında kalıyorsanız küçük ölçekli şirketsiniz. Burada bütün ortaklar tamam diyorsa, bu incelemeden denetlemeden vazgeçmek mümkün. Veyahut yüzde yüz grup şirketleri, ben bir grubum iki tane şirketimi birleştiriyorum, kimsenin kaybı yok, şirketler bana ait, bir cebimden alıyorum diğer cebime koyuyorum, bu durumda da bütün bu inceleme, denetleme ortadan kaldırılabiliyor, bu adımlar atlanabiliyor, kolaylaştırılmış birleşmeye imkân veriliyor.

Şimdi geliyorum bölünmeye, bölünme malumunuz üzerine Türk hukukunda ticaret kanununda düzenlenmiş bir kavram değildir, bu esas itibarı ile Sanayi ve Ticaret Bakanlığı ile Maliye Bakanlığı'nın, bugün burada bulunan iki bakana bağlı kurumun ortaklaşa çıkardığı bir tebliğ ile düzenlenmiş durumdadır ve vergi açısından düzenlenmiştir. Ama şunu da hemen söyleyeyim oradaki düzenleme yapılırken bu kanun komisyonu kurulmuş idi ve bu çalışmalar üç yıl yol almış idi. Dolayısıyla o tebliğ çıkartılırken bu tasarı dikkate alındı ve buradaki çalışmalarla paralel bir düzenleme yapıldı, dolayısıyla bu bölünmeyle ilgili söyleyeceğim şeyler size yabancı gelmeyecek, büsbütün yeni şeyler değil bu anlamda. Şimdi bölünmede birleşmenin aksine ben ne yapıyorum kendi şirketimi parçalara bölüyorum, ayırıyorum. Bir kısmını belki Nevzat Bey'in şirketine, efendim bir

kısmını Veliye hocamın şirketine dağıtıyorum. Burada bölünmeyi biz, şu anda kısmi bölünme olarak uyguluyoruz, yani ben şirketimi tamamen ortadan kaldıramıyorum bir kısmını ancak dağıtıp verebiliyorum.

Ancak tasarıda tam bölünme de geldi, yani ben istersem şirketimi büsbütün ortadan kaldırabilirim, üç parçaya, beş parçaya kendi uygun göreceğim şekilde ayırabilirim ve bunu başka şirketlere devredebilirim ve gidip o şirketlerde bu yolla pay sahibi olabilirim, bu imkân geldi. Bu bölünmenin nasıl yapılacağını şirketler kendileri belirliyorlar. Tam bölünmeye baktığımızda bütün mal varlığı aktif pasif, bölünerek diğer şirketlere dağıtılıyor, bölünen şirketin ortakları bu durumda ben ortaksam ben, devralan şirketlerden pay alıyorum, gidip oralarda ortak oluyorum. Burada şöyle bir soru akla gelmiş, ya sonradan bir aktif olduğu ortaya çıkarsa, ya benim sonradan bir alacağım olduğu ortaya çıkarsa ne olacak? O zaman devralanlar devraldıkları oranda, bu müşterek mülkiyetle bu varlık üzerinde malik olacaklar, benim sonradan borcum da tabi çıkabilir, bu durumda da yine devralanlar müteselsilen bu borçlardan sorumlu olacaklar.

Bu tam bölünme, kısmi bölünme bildiğimiz gibi bir bölümünü ayırarak veriyoruz mal varlığının, tahsis edilmeyen haklar ve borçlar devreden şirkette kalıyor. Yalnız bu durumda bir kural var, bölünmeden sonra bölünen şirkette kalan net mal varlığı borçları karşılayacak düzeyde olmalı, yani ben burada bütün aktiflerimi bu tarafa verip sırf borçtan ibaret halde kalamam, benim de alacaklılarım var onları da düşünmek açısından böyle bir koruma kuralı geliyor.

Bölünmenin türlerine baktığımız zaman ya yeni ortaya çıkan paylar bölünen şirketin ortaklarına verilir ya da bölünen şirketin bizzat kendisine de verilebilir, bu durumda adeta aynî sermaye koymuş gibi bir sonuç doğar.

Şimdi tasarıda bir yenilik var, bölünmedeki pay oranlarıyla ilgili, bununla kast ettiğim şu. Şimdi biz İsmail Bey'le bir şirket sahibi olsak yüzde elli yüzde elli, bu şirketimizin bir parçasını bölsek, Nevzat Bey'in şirketine koysak, Nevzat Bey'in

şirketinden bize birtakım paylar gelecek, devrettiğimiz mal varlığı karşılığında. Bu payları biz İsmail Bey'le şirketimizde yüzde elli, yüzde elliysek, gene yüzde elli, yüzde elli alacağız, mevcut durumda bu böyle, yani ne kadar ortaksak gene orada o kadar ortak olacağız. Tasarı diyor ki bunu böyle yapmak zorunda değilsiniz, isterseniz simetrik yaparsınız, oranları korursunuz, isterseniz asimetrik yaparsınız oranları korumazsınız, serbestsiniz diyor. Yani o zaman İsmail Bey diyebilir ki "Bölelim verelim, ben o şirkete gitmek istemiyorum. Siz alın o şirketten ama bu şirkette bana daha fazla pay verin ya da bana bir karşılık verin" diyebilir. Yani burada bölünmede de bir esneklik getirilmiş oluyor, bu asimetrik bölünme olursa tabi, yine yüksek nisaplarla yüzde doksan gibi nisaplarla bu kararı almamız lazım çünkü burada bir hak kaybı olma riskimiz var.

Şimdi bölünmede alacaklıların korunmasına baktığımız zaman, burada birleşmeden farklı bir durumla karşı karşıyayız. Birleşmede dediğimiz gibi bir kayıp yok, iki mal varlığını birleştiriyoruz, daha büyük bir havuza koyuyoruz, hâlbuki bölünmede bir parçayı alıyoruz götürüp bir başka yere veriyoruz, burada borç mu kaldı, burada aktif mi kaldı? Bu konuda daha tedirgin olabiliriz. Bu yüzden bölünmede alacaklıların korunması bölünmenin tescilinden önceki bir safhada gerçekleşir, alacaklılara ilan ve teminat yapılır, üç kez ilana çıkılır, üç aylık süre verilir, gelsinler alacaklarını bildirsinler, teminat istiyorlarsa onlara teminat verilsin diye. Burada da bir daha işlem denetçisi denen faktörle karşı karşıyayız, işlem denetçisi diyorsa ki "Hayır, bu şirketin bol bol malı var, hiçbir borç riskli değildir bu bölünme işlemi sonucunda" o zaman böyle bir bekleme süresini yaşamamıza da gerek kalmıyor. Yani denetçi burada güven aşılayan, bu işlemin sağlığını ortaya koyan bir görev görüyor. Burada alacaklıların korunması için ilave bir sorumluluk da var, devralan şirket borcu ifa etmezse diğerleri müteselsil ikinci derecede sorumlu oluyorlar, geçiyorum.

Şimdi bölünmede gene aynı birleşmede olduğu gibi toparlayacak olursak, denetimin rolü nedir? Burada da aynı birleşmedeki gibi, sistem hep aynı zaten birleşmeye atıf yapıyor kanun. Gene bölünme sözleşmesi veya bölünme planı, biz bunu nasıl

planladık, bu konuda Yönetim Kurulunun hazırlayacağı rapor, nasıl olacak, nasıl işleyecek, pay sahiplerine ne getirecek ne götürecek ve bölünmeye esas bilanço. Bunlar denetçi tarafından denetlenecekler. Yine burada yapılacak artırımlar yeterli mi, payların değerlemesi nasıl yapıldı, değişim oranı adil bir şekilde mi belirlendi gibi aynı hususlar denetimde dikkate alınacaklar.

Kolaylaştırılmış bölünme de var birleşmede olduğu gibi yalnız bu sadece küçük ölçekli şirketlere tanınmış, grup şirketleri bakımından bir kolaylık getirilmemiş. Tür değiştirmeyi kısaca geçiyorum, burada bir şirket diyelim ki anonimken limited oluyor, limitetken anonim oluyor, burada hangi sınıflar arasında tür değişikliği yapılabileceği gösterilmiş. Prensipte söylersek şahıs şirketi sermaye şirketi olabiliyor ama tersi olamıyor. Burada da ortakların hakları ve payları korunuyor, sistem olarak yeni türün kuruluşuna ilişkin hükümler uygulanıyorlar, aynî sermaye hükümleri uygulanmıyor.

Burada denetimin rolünü kısaca geçiyorum çünkü sistem tamamen aynı. Şimdi burada birleşme, bölünme ve tür değiştirmede birtakım ortak hükümler getirilmiş, pay sahiplerini koruyucu hatta alacakları koruyucu. Bunlar bakımından denetimin rolü var, denetimin burada iki rolü var, birinci rol şu; az önce bahsettiğimiz denetleme raporları ne için yapılıyor, pay sahiplerine bilgi vermek için, bir yerde alacaklılara bilgi vermek için. Yapılacak bu işlemlerin sonucunda birleşen, bölünen, tür değiştiren şirketlerde pay sahiplerinin durumu bozuluyor mu, hakları tamamen veriliyor mu? Bu raporlardan elde edilecek bilgiler pay sahipleri tarafından birtakım davaların açılmasında kullanılabilir, nedir bu davalar? Şirkete karşı açılabilecek davalar; örneğin, verilen karşılığın uygun olmaması durumunda denkleştirme akçesi, başta da söyledim, ben gittim Nevzat Bey'e ortak oldum, Nevzat Bey benim hakkımı vermedi bir şekilde veya biz işlemi yaptık bir üçüncü pay sahibinin hakkı orada mağdur oldu. Bir dava açılabilir, bütün işlemin iptali için dava açılabilir, şirketler topluluğunda birazdan söyleyeceğim tazminat davaları açılabilir, işte denetleme raporu bütün bu davalar için bilgi kaynağıdır. Bu açıdan

denetçinin dikkatle bu işlemleri inceleyip buradaki hak vaziyetini ortaya koyması gerekir. Yalnız bu işlemi yapan denetçi çok önemli bir görev ifa ediyor ama kendisi de bir sorumluluk altına giriyor, bunu da göz ardı etmemek gerekir. Bütün bu işlemlerde birleşmeye, bölünmeye, tür değiştirmeye iştirak eden kişiler, o birleşmeye, bölünmeye katılan şirketlere karşı, o şirketlerin ortaklarına karşı ve hatta bunların alacaklılarına karşı sorumluluk altına girmektedirler ve bu kişilerin arasında denetçiler de vardır. Denetçilere karşı da sorumluluk davası açılabileceği tasarıda açıkça öngörülmüştür.

Şimdi tasarıda yepyeni bir bölüm var, tasarın getirdiği en ilginç değişikliklerden, en önemli değişikliklerden bir tanesi. Bugün yapılan açılış konuşmalarında özellikle şirketlerin demokratikleşmesinden bahsedildi. Ben dersleri anlatırken öğrencilerime şöyle anlatıyorum, "Anonim şirket" diyorum "demokratik bir kurum değildir." Çünkü az önceki örnekte de görüldü yüzde elli biri alan, hatta yüzde elli artı bir payı alan, bütün şirketin kontrolünü elinde tutar. Burada ne nispi temsil vardır, ne demokratik bir sistem vardır esasında, çoğunluğun iktidarı vardır. Ama bu çoğunluğun iktidarını neyle dengelemeye çalışırız, işte vazgeçilmeyen haklar, müktesep haklar, azınlık hakları birtakım ağırlaştırılmış nisaplar gibi. Şimdi bunların yanı sıra gene bir yerde azınlığın haklarını korumayı amaçlayan şirketler topluluğuna ilişkin düzenlemeler geliyor. Önce bu düzenlemelerin Türk hukuku açısından büsbütün yeni bir şey olmadığını söylemek isterim. Şöyle ki ülkemizde büyük şirket toplulukları var, çeşitli sektörlerde faaliyet gösteren, holdingler var, bunların iştirakleri var, kardeş şirketler var vs. bunları sizler çok daha iyi biliyorsunuz, ilişkili kişiler olarak bunlar arasındaki ilişkiler vergisel bakımından bir incelemeye tabidir. Bu ilişkili kişiler arasında ne türlü işlemler yapılmaktadır, ne türlü aktarımlar yapılmaktadır, örtülü kazanç aktarımları yapılmakta mıdır? Bu detaylı raporlamalara konu olmaktadır. Devlet bunu niye yapıyor? Vergi açısından bir kayıp olmasın diye, bu tabii vergi açısından baktığımızda ortaya çıkan durum ama burada tek kayıp devlete ait bir kayıp olmayabilir. Aynı zamanda bu işlemlerden zarar gören, o grubun ana ortağı olmayan, o grubun küçük pay

sahibi durumunda olan kişiler de olabilir. Nitekim bunun için Sermaye Piyasası Mevzuatı'nda da halkı, küçük yatırımcıyı korumak üzere mesela örtülü kazanç yasağı vardır. İşte bu mantıktan hareketle tasarı, grup şirketlerinde özellikle küçük pay sahiplerini ve alacaklıları korumaya yönelik birtakım düzenlemeler getirmektedir. Neden böyle bir düzenleme geldi, ondan da kısaca bahsetmek istiyorum. Tasarı hazırlanırken AB bir Şirketler Hukuku Eylem Planı yaptı ve burada şirketler topluluğunu orta vadede düzenlenecek olan bir hedef olarak ortaya koydu. Ama onlar ortaya koymamış olsaydı bile bu zaten çeşitli Avrupa ülkelerinde ya yasalar yoluyla düzenlenen ya içtihat yoluyla kabul edilmiş olan bir sistemdir. Yani özellikle grup menfaatinin ön plana çıkıp küçük pay sahibinin menfaatinin göz ardı edilme riski ya yasalarla ya içtihatla giderilmeye çalışılmaktadır, bizim örnek aldığımız hukuklarda. İşte bu şimdi tasarıyla geliyor, ne geliyor kabaca ondan bahsedeyim, bir tanım geliyor bir kere. Nedir şirketler topluluğu? Hâkim şirket kimdir, bağlı şirket kimdir? Ne zaman hâkimiyet vardır, ne zaman bağlı şirket vardır? Bunun tanımı geliyor. Ne zaman hâkim, ne zaman bağlı şirketin var olduğunu anlayabilmemiz için birtakım özel açıklama yükümlülükleri geliyor. Ben bir şirkette belli oranlarda pay sahibi olduğum zaman bunu açıklamak durumda kalıyorum ki bana yatırım yapan kimseler bunu bilsinler. Bunun dışında çok önemli sorumluluğa ilişkin düzenlemeler geliyor. Hâkim konumda olan şirket aşağıdaki iştiraklerde gerçekleşen birtakım işlemlerin sonuçlarını üstlenmek durumunda kalabilir ama burada genel bir sorumluluk yok. Şöyle bir şey var, eğer aşağıdaki şirketlerde yapılan işlemler hâkimiyet sebebiyle yapılıyorsa yani ekonomik hiçbir gerekçeye dayanmayan, o şirketin menfaatine olmayan o şirketin tam tersine zararına olan birtakım işlemler yapılıyorsa ve bunlar ekonomik konjonktür ile açıklanamıyorsa, besbelli grubun başka bir şirketinin menfaati için yapılıyorsa, o arada o şirketin menfaati göz ardı ediliyorsa, bu durumda hâkim şirkete birtakım davaların açılabilmesi imkânı geliyor. Bazı koşullarla ortaklıktan çıkma imkânı geliyor. Azlık durumunda olan bu pay sahipleri eğer hâkim şirketin yaptığı birtakım işlemlerden mesela

birleşmelerden, bölünmelerden hoşnut olmazlar ise o takdirde diyebiliyorlar ki "Ey hâkim şirket madem bu işlemleri yapmak istiyorsun buyur yap. Ama bana da mani olma, ben çıkıp gideyim bu şirketten, al benim paylarımı, ver karşılığını ondan sonra ne istiyorsan yap." Böyle bir şirketten ayrılma imkânı küçük pay sahibine getiriliyor. Ve burada da gene bir özel denetim pay sahipleri bakımından getiriliyor.

Şimdi ben burada detayları tamamıyla geçiyorum çünkü kabaca hepsinden bahsettim. Belki kısaca karşılıklı iştirak kavramından bahsetmem gerekir, bunu anladım çünkü. Şimdi mevcut kanunumuzda karşılıklı iştirake ilişkin özel bir düzenleme yok. Karşılıklı iştirak, tasarıda özel bir düzenlemeye kavuştu .Öncelikle yüzde yirmi beş olarak belirlenen bir rakama kadar bir şirketin diğer bir şirkete ortak olması tamamıyla serbest. Hiçbir yaptırıma bağlanmadı. Gene örnek üzerinden gidersek; benim şirketim Nevzat Bey'in şirketine ortak olabilir, benim şirketim orada ortak olabilir, Nevzat Bey'in şirketi benim şirketimin bir iştiraki olabilir, buna zaten bir engel yok. Nevzat Bey'in şirketi de dönüp gelip benim şirketimden pay alırsa, o zaman işte bir karşılıklı iştirak durumu olur, iki şirket birbirinin ortağı durumuna gelir. Bu iki şirketin birbirinde sahip olduğu payların oranı yüzde yirmi beşi aşmadığı müddetçe sorun yok, ama yüzde yirmi beşi aşıyorsa orada bir risk görülüyor. Görülen risk nedir? İki tane risk var görülen bu durumda. Bir tanesi burada bir köpük sermaye yaratılıyor, neden? Ben bu şirkete para koymuşum, bu şirkette gitmiş oraya ortak olmuş, sonra ne yapıyor o şirket geliyor buradan hisse alıyor oraya konulan paranın bir kısmını gelip buraya iade ediyor. Ne oldu? Bir cepten aldık öbürüne koyduk ama kâğıt üzerinde baktığımız zaman orada da bin lira burada da bin lira. Fiktif rakamlar esas, gerçekte dönen rakamlar daha az. Oradan oraya, oradan oraya geri. Bu köpük sermaye riskini ortadan kaldırmak, aynı zamanda da yönetimsel açıdan doğabilecek birtakım sakıncaları engellemek düşüncesi var. O sakınca da ne? Bu şirket oraya ortak oldu, o şirket buraya ortak oldu. Diyelim ki bu oran yüzde doksan.

Bu şirket diğer şirkete yüzde doksan iştirakte bulundu. O şirketin genel kurulu yapılıyor, bu şirket gidiyor yüzde doksan oranında oy kullanıyor güzel, o şirket de gelip benim şirketimden yüzde doksan oranında pay alırsa benim genel kurulumda kim oy kullanacak. Onun sahibi zaten benim, peki benim şirketimin temsilcisi kim, Yönetim Kurulu, bu durumda o şirketi benim Yönetim Kurulum gelip temsil edecek burada. Ne oldu pay sahibi gitti, Yönetim Kurulu geldi pay sahibinin yerine oturdu. Burada Yönetim Kurulunun etkisi artıyor, kavramlar birbirine karışıyor, bu durum da hoş görülmeyen bir durum, işte bu nedenlerle, sadece bizim hukukumuzda değil çeşitli dünya hukuklarında karşılıklı iştirak caydırılmak istenen bir düzenleme. Bazı hukuklar bunu tümden yasaklayabilirler, bizde çeşitli sınırlara bağlı olarak bu düzenlendi. Dediğim gibi yüzde yirmi beşe kadar serbest, yüzde yirmi beşle yüzde elli arasında olursa o takdirde yasa diyor ki bu durumu bilerek yaratan, bile bile karşılıklı iştirak yaratan şirket, paylarından doğan hakların sadece bir kısmını kullanabilsin, tamamını kullanamasın dörtte birini kullansın. Bilerek karşılıklı iştirak yaratan şirket paylardan doğan haklarının dörtte birini kullanabilir, ben mi önce iştirak ettim? Tamam, o zaten yasal engel yok. Ama bile bile Nevzat Bey'in şirketi de gelip bana mı iştirak etti? O zaman onlar bu duruma sebebiyet verdi, onlar paylarının dörtte birini ancak kullanabilecekler, kalan kısım donacak. Yüzde yirmi beşi aşan bir karşılıklı iştirak olması durumunda bu sonuç doğuyor, onun altı serbest. Burada enteresan bir şey daha var, yüzde elliyi aşarsak ne oluyor, o zaman biri yavru iştirak biri hâkim şirketi olmuş oluyor. Bu durumda yavru iştirak hâkim şirketin payını alırsa o da kabul görenbir şey değil. O zaman çünkü adeta şirket kendi kendinin payını almış gibi oluyor. O zaman bütün haklar donuyor.

Şimdi artık daha fazla detaya girmeyeceğim, bunlar çok detaylı konular, teknik konular, sadece şundan bahsetmek istiyorum, şirketler topluluğunda bir raporlama var çünkü bu denetim açısından önem taşıyor.

Bir bağlı şirketin raporu söz konusu, bir hâkim şirketin raporu söz konusu. Bağlı şirketin Yönetim Kurulu bir rapor hazırlayacak her yıl, ne oldu o yıl bu şirketler arasında, bir kayıp var mı? Bir aktarım var mı bir yerden bir yere? Aynı vergi için hazırlanan rapor gibi bir rapor hazırlayacak ama bu raporun yalnızca analiz kısmı kamuoyuna açıklanacak, burada gizlilik korunuyor. Açıklanmayan kısmını kim görecek, açıklanmayan kısmını denetçiler görüp denetleyebilecekler. Hâkim şirketin de bir raporlaması olacak, bu da hâkim şirket açısından durumun nasıl göründüğünü açıklayacak.

Uluslararası bir şirketler topluluğu varsa hiçbir şey değişmiyor, aynen bu hükümler uygulama alanı bulmaya devam ediyorlar. Şimdi son olarak şunu söyleyip sözlerimi tamamlıyorum. Denetimin rolü nedir şirketler topluluğunda? Burada gene iki türlü denetim var. Bir tanesi topluluk işlerinin bağımsız denetçilerce olağan olarak denetlenmesi, yıllık denetim yani. Burada konsolide finansal tablo denetimi giriyor ve Yönetim Kurulunun topluluğa ilişkin gerek alt şirkette gerek hâkim şirketlerde raporları düzenli olarak denetleniyor. İkincisi özel denetçi talep edilebiliyor, Sayın Hocam bahsetti yalnız burada topluluk bazında özel denetçi öyle zırt pırt başvurulacak bir imkân olmayacak. Bunun şartları var, ya Yönetim Kurulu diyecek ki burada bir kayıp var, yani Yönetim Kurulu ortaya bir zarar olduğunu koyacak, o zaman olabilecek veyahut denetçiler bir olumsuz rapor vermişlerse daha doğrusu bir sınırlı olumlu görüş veya kaçınma yazısı vermişlerse o zaman özel denetçiye gidilebilecek yani böyle taciz edici bir şekilde kullanılmasına imkân verilmiyor.

Sabırla dinlediğiniz için çok teşekkür ederim, daha önce de söylediğim gibi çok emekli bir çalışma var, çok detaylı bir çalışma var. Bu kısa zamanda ancak bu kadar toparlayabildim, umarım bir fikir verebilmişimdir, çok teşekkür ediyorum. Sağ olun.

NEVZAT SAYGILIOĞLU: Evet, Yrd. Doçent Dr. Sayın Gül Okutan Nillson'a çok teşekkür ediyoruz. Gerçekten bu kadar teknik bir konuyu iki değerli hocamız, iki hanımefendi hocamız son derece güzel açıkladılar. Benim şöyle bir ara model

formülüm var, önerim var size. Tamamen hazirunun kabulüne bağlı. Bir defa iki bilgi sunayım isterseniz, birincisi Ünal Tekinalp hocamız bu tarihler itibarı ile yurtdışında olduğu için bu toplantımızda bulunamadı, her halükarda bulunmayı arzu ediyordu konuştuğumuz biri olarak. İkincisi Hesap Uzmanları Vakfı'nın internet sitesinde bütün bu sunumları göreceksiniz, bu çok önemli daha başka detaylar da orada atlanan zaman yetersizliğinden, üçüncüsü acaba diyorum Ekrem başkanımızı da dinledikten sonra sorusu olan var mı desem el kaldıran var mı? Bir, iki, üç iyi var, var, güzel. Ara bir beş dakika, soru arası sadece sonra Fatih ve İsmail arkadaşıma sözü vermek isterim. Biraz interaktif olsun, belki onlara da şey olur. Evet, sayın başkanım buyurun, altı otuzda özür diliyorum, bu salonun yan salona katılması nedeniyle 18.30'da mutlaka boşaltmak zorundayız, onun için de zamanı onagöre efektif kullanmamız lazım. Buyurun başkanım.

EKREM DEMİRTAŞ: Teşekkür ederim sayın başkan. Sayın Hesap Uzmanları Kurulu başkanı, Maliye Hesap Uzmanları Vakfı başkanı, değerli panelistler, değerli üstatlar, değerli konuklar öncelikle hepinize saygılarımı sunuyorum İzmir Ticaret Odası başkanı olarak. Böylesine önemli bir konuda sizlerle görüşümü paylaşmak konusunda bana imkân veren Hesap Uzmanları Kurul Başkanı Sayın Mahmut Vural'a ve Vakıf Başkanımız Oğuz Tezmen'e bir kez daha buradan teşekkür ediyorum.

Diğer sayın konuşmacılar hepsi konularında uzman hukukçular ve burada çok önemli konuları dile getirdiler. Ben de sayısı onu aşkın şirketin Yönetim Kurulu başkanıyım, düşünmeye başladım acaba bu Yönetim Kurulu başkanlıklarını yavaş yavaş bıraksam mı? Kanun ve denetimle ilgili bu düzenlemeler çok iyi açıklanıyor ama 1535 maddenin arkasında daha neler var? Biz de aslında bir parça bunu incelemeye çalıştık ama çok kapsamlı inceleyemedik, her maddede bir şeyler buluyoruz, iş âlemi olarak da bizi çok yakından ilgilendiren bir kanun. Tabi hocalarımıza çok teşekkür ediyoruz, bu hazırlıkları için.

Bugün uygulanmakta olan Türk Ticaret Kanunu, Sayın Bakanımız Zafer Çağlayan,

Maliye Bakanımız da ifade etti 1957'de yürürlüğe girmiş, elli yıl geçmiş, kökten değişiklikler var; işte Sayın Bakanımız o yıl doğmuş, ama altmışlı yıllar karma ekonomi, 63'te beş yıllık kalkınma planları. Sonra seksen yıllarında ithal ikameci politikalar, 1980 kararları, ihracata dayalı, dışa dönük büyüme modeli ve seksenlerden sonra finansal liberasyon ve ihracat 345 milyon dolardan bakanım da söyledi 107 milyar dolara çıkmış, gayrisafi milli hâsıla 15 milyar dolardan 647,5 milyar dolara gelmiş. Vergi gelirleri 3 milyon liraymış o zaman şu anda 158 milyar lira.

Sermaye piyasaları ülkemizde çok gelişti, bu gelişmeler tabi bizleri de bu noktalara kadar taşıdı. Ben 1974'te ticarete başladım, o zaman tüccarın sözü senetti, daha düzenli bir ticaretimiz vardı ama yasaya dayalı değil, sanki piyasanın kendi kuralları olarak. Ve o zaman işte halka arz, sanal ticaret falan, bunlar uzağımızda olan şeylerdi. Ve rekabetimiz bizim sadece yanı başımızdaki, bizimle beraber aynı işi yapan komşuylaydı. İhracat yapmayı bırakın o zaman, toptancılık bile çok önemli bir meslekti. Yani o kentte toptancı olmak önemli bir statüydü. Bugün geldiğimiz nokta, küresel rekabetin öne çıktığı, bütün müşterilerin yüzünü görmeden sanal ortamda mal alıp sattığımız bir dönem. Ve Gümrük Birliği'ne girdik 1995, Dünya Ticaret Örgütü, Uluslararası Ticaret Örgütü, Avrupa Birliği'ne giriyoruz, tabi ki artık yükümlülüklerimiz var, uyum yasalarının gerçekleşmesi gerekiyor. Ve ticaret kanunumuzda da bir bölümü yapıldı, bir bölümü yapılmak isteniyor ama bütün bu zaman içinde elli yılda yapılmak istenen değişiklikler kanun bütünlüğünü bozdu. Yani biz iş âlemi olarak zaten Türk Ticaret Kanunu'nun yenilenmesini isteyen bir meslek kuruluşuyduk. Artık kanunun yama kaldıracak hali yok, yeniden yapılması son derece yararlı ama benim burada tabi ki ifade etmek istediğim bazı şeyler var.

Bu panelin konusu aslında kanun ve denetim. Tasarının kanunlaşmasıyla birlikte özellikle yönetim ve bugünkü konumuz olan denetimde çok önemli değişiklikler var. Yıllardır devlet adına denetimi çok ciddi hakkını vererek yerine getiren

buradaki üstatları da görüyorum, değerli kişiler var, Maliye Bakanlığı başta olmak üzere, sanayi bakanlığımız ve diğer bakanlıkların özveriyle çalışan denetim elemanları kamu adına denetimleri ciddi bir şekilde yerine getirirken, şirketlerin de iş denetimi bunu başarılı bir biçimde çoğunlukla yapamamıştır, buradan da ifade edildi. Hepimizin bildiği gibi devlet adına denetim yapan elemanlar çok ciddi eğitim sürecinden geçmiş tecrübeliler. Ama şirketlerin denetiminde ise böyle bir şey olmadığı gerçek. Zaman zaman eğitimi ve tecrübesi olmayan, Yönetim Kurulu başkanının önerdiği kişiler denetçi olarak görevlendirildiler ve çoğunlukla da amacına uygun olmayan formaliteden denetleme raporları birer sayfalık yapıldı. Bunu biliyoruz yani bu bizim eleştirdiğimiz bir konu olmakla birlikte bugünün gerçeği.

Tasarının muhasebenin planlanması, finansın planlanması ve finansın denetlenmesi konularındaki genel yaklaşımlarını aslında biz memnuniyetle karşılıyoruz, ancak yeni tasarıda katılmadığımız bir anlayış ile her şeyin çözümünü "denetim"de görmüşler. Her şeyin özü denetim ve temel eleştiri yaptığımız zaman, azınlığın çoğunluğa hâkimiyeti gibi bir ortam çıkıyor ve şirket demokrasisi adına şirket sırlarının açıklanması rekabet içindeki şirketlerin bütün sırlarının web sayfalarında yayımlanması gibi bugün için çok erken olan birtakım gerçekleri görüyoruz. Biz Mali Müşavirler ve Yeminli Mali Müşavirlerin yaptıkları hizmetlerinin önemi konusunda hiçbir endişe sahibi değiliz. Denetlemekten de kaçınan insanlar değiliz, bunu tartışmıyorum. Ancak ticaret erbabının birçok sıkıntısı ve çözülmesi gereken şu anda sorunları varken bu meslek grubunun yine biraz daha öne çıkan sorunları küçük büyük demeden, ayırmaksızın zaman zaman şirketlerin işleyişlerini de zora sokacak olan bir mekanizma geliyor gibi bir endişemiz var. Tasarıda anonim şirketleri ve şirketler topluluklarının denetimi tamamen işletme dışına taşınmakta.

Mevcut kanundaki murakıplık müessesi kaldırılıyor, onun yerine bağımsız bir dış denetim getiriliyor. Büyük anonim şirketlerin denetimi bağımsız dış denetim

firmaları tarafından, küçük ve orta boy anonim şirketlerin denetimi ise en az biri yeminli mali müşavir tarafından veya serbest muhasebeci mali müşavir tarafından yapılıyor. Tek kişilik limited ya da anonim şirket kuruluşuna imkân sağlayan bu mükemmel düzenleme, bu bir yenilik, bu bir reform, böyle bir şey yapılmak istenirken diğer taraftan şirketlerin ticari hayat içerisindeki faaliyetlerini olumsuz etkileyecek bir denetim prosedürü içine sokulmasının çok çelişkili olduğunu düşünüyoruz. Şu anda iyi kötü iç ve dış denetim var. Bunların yeni bir denetim sistemine tabi olması yerine, var olan sistemin aksayan yönlerinin giderilmesi düşünülebilir. Tabi ki Avrupa Birliği uyum yasaları içerisinde bunlar olacaksa da bunlara uyumla ilgili bir süre verilebilir, bir süre tanınabilir. Sadece mali müşavir ya da yeminli mali müşavir yetkisi olanların şirketlerde denetçi olabileceğine ilişkin görüşü bugün için biz doğrusu çok erken buluyoruz.

Kayıt altında yüksek vergi ve sosyal güvenlik primlerine rağmen çalışma şevk ve heyecanını kaybetmeyen ticaret erbabı olarak hiçbir zaman denetlenmekten ve hesap vermekten kaçınmayız, değil mi Savaş Başkan? Ancak, asıl yapılması gerekenin kayıtlı çalışan ve bir şekilde meslek mensuplarınca denetlenen KOBİ'lerin zaten var olan yükümlülüklerini daha da artırmak değil, bu tür şirketlere adil ve rekabet edilebilir piyasa şartlarını oluşturmak olmalıdır amaç. Haksız rekabetten onlar korunmalıdır, kayıt dışının üzerine gidilmelidir, tabi ki sistem buna göre de düzenlenmelidir.

Halka açık şirketler ile sermaye piyasası kurumlarının zaten var olan denetim prosedürlerinin yeniden yapılandırılması ve günün şartlarına uygun hale getirilmesi, bu tür kurumların büyüklüğü ve ortaklarının yapısı itibarı ile gereklidir. Ne yapılırsa hepsi doğrudur, hemen yapılmalıdır, bir süre gerekmeden yapılmalıdır. Bu zaten Sermaye Piyasası Kanunu ile düzenlenmiş olan şeylerdir ve hocalarım biraz önce konuşmalarında atıfta bulundular. Ben zaten burada otururken onlar konuştukça benim de halka açık beş yüz ortağın üzerindeki sayısı olan şirketim var, SPK'yla çektiğim çileyi şu anda düşünmeye başladım, onu işte elli ortaklı

şirket de çekmeye başlayacak. Yani bu bir ayrım söz konusu olmalı, bu tür firmalar için yapılacak denetim, şirketlerin ortaklarına ve alacaklılarına hesap verebilmesini sağladığı gibi ulusal ve uluslararası sermayeye karşı şirketleri de güçlü bir konuma getirecektir, bunu kabul ediyoruz. Halka açık olmayan küçük ve orta büyüklükteki şirketlerin ayrı bir kategoride değerlendirilmesi gerekmez mi? Şu anda 250'ye kadar olanlarda belli bir statü var, 250'den sonra 500'e kadar ayrı bir statü, 500'den sonra birikimli oy meselesi var. Ama şimdi birikimli oyu siz bütün genelleme içine koyarsanız o şirketler yönetilemez hale gelir, o yönetim kurulları problemli hale gelir. Şirket yönetim kurulları, dernek yönetim kurulları, vakıf yönetim kurulları, bütün yönetim kurulları bir uyum içindeyse sonuç alıcı ve verimli çalışma yapar. Biz burada her yerde azınlık hakkı diye o homojen yapıyı içine bir şey sokarak rahatsız etmek gibi bir durumla karşı karşıyayız. Öyle şeyler var ki burada mesela 439. madde diyor ki "Genel kurulun özel denetim isteğini reddetmesi halinde sermayenin en az onda birini, halka açık anonim şirketlerde yirmide birini oluşturan pay sahipleri veya payların itibari değeri toplamı en az bir milyon Türk Lirası olan pay sahipleri üç ay içinde şirket merkezinin bulunduğu yerden ticaret mahkemesinden denetçi atar." Yani bir milyon lira hisse sahibi aklına geldikçe ayda bir de özel denetçi için mahkemeye başvuracak. Biz bunları çekiyoruz, var. Ya bunların azınlık hakkı tamam da azınlık hakkını da çoğunluğu rahatsız etmeyecek, tabi ki azınlığın hakkını koruyacak denge ve ölçü içerisinde götürmek gerekir diye düşünüyoruz. Ve tabi KOBİ'ler için de daha basit ve uygulanabilir bir yöntem seçilmeli diye düşünüyoruz. Tasarıyla şirketlere daha önce söz konusu olmayan bir kısım yükümlülüklerin ve denetim prosedürleri getirilmesinin yol açacağı bir sonuca da dikkatinizi çekmek istiyorum. Mali yüklerin artışı yanında birçok yeni prosedürü yerine getirmekle sorumlu olacak limited şirketlerin bir bölümü kapanacaktır, tasfiye olacaktır. Kurumsallaşma adına yaptığımız bu hareket, tek kişilik anonim şirket, tek kişilik limited şirket hepsi kapatacak, şahıs şirketine dönecektir, geriye döneceğiz. Çünkü bu prosedürün içerisine girmek istemeyeceklerdir.

Kurumsallaşmanın ve denetim yetkinliği istendiği ortamda bu bizim istemediğimiz bir sonuç, bu konu tekrar düşünülmeli diye düşünüyorum.

Değerli Üstatlar tasarının bir diğer önemli yeniliği denetimin Uluslararası Denetim Standartlarına uyumlu ve Türkiye Denetim Standartlarına göre yapılacak olması. Değişen ve globalleşen dünyada şirket birleşmeleri, hocamın biraz önce söylediği devirleriyle sıkça karşılaşıyoruz artık. Yabancıların Türkiye'de yatırım yaparken en çok zorlandıkları konu Türkiyedeki finansal raporlama sisteminin Avrupa, Amerika'dan farklı olması, aynı standartta olmayışı. Bizim başımızda, biz şimdi normal denetimi yaptırıyoruz ama bir yabancı firmayla ilgili bir görüşmeye oturduğumuz zaman ben bu formda istemiyorum diyor. Tekrar yaptırıyoruz, bir mükerrer yapılma olayı meydana geliyor, bu nedenle de zaten bunun yapılması gerektiğini de burada tekrar ben ifade ediyorum. Bu bizi dünyayla bütünleşip uluslararası boyuta taşıyacak olan önemli bir düzenlemedir, bunu biz uygun buluyoruz. Tabi bu standartların küçük ve orta boy işletmelere de aynen uygulanması halinde küçük ve orta boy işletmelerin hangi yükler altına gireceğini de hesaba katmak gerekir. Ama sermaye şirketleri ve halka açık şirketlerle hiçbir tereddüdüm yok, hepsi yapılmalı. Ama aynı standartlarda çalışmayı KOBİ'lerinizden istediğinizde neler olacağını ben şimdiden düşünebiliyorum. Web sayfası, internet gerçekten son derece mükemmel bir düzenleme, biz şu anda İzmir Ticaret Odası olarak üyelerimize web sayfasına sahip olmaları için destek veriyoruz, bedelsiz destek veriyoruz, uzman desteği veriyoruz. Artık bütün üyelerimize de öneriyoruz, "Bir tane lisan bilen üniversite mezunu genç alın, hepsi işsiz, çok fazla para da vermezsiniz, şu internet dünyasına girin, sanal dünyaya girin, işinizi geliştirin" diye, bunu söylüyoruz. Ama bu web sayfası bilançoların yayımlandığı, yani şimdi halka açık şirket için tamam bu ama rekabet içerisinde olduğumuz, aynı sektör içerisinde çalışan küçük işletmelerin de aynı tablo içerisinde olması gerçekten birtakım sıkıntılar ve zorluklar getirecektir. KOBİ'leri dikkate alan bir yasal düzenleme yapılmalıdır diye düşünüyorum ve bu uygulamanın da bir geçiş süresi olmalıdır. Hemen koyamazsınız, uygulamaya

koyamazsınız çünkü Basel II kriterleri işte kaç senedir erteliyoruz, yine ertelenecek, yine ertelenecek çünkü kolay değil, bizde sermaye birikimi yok. Zaten piyasadaki firmaların büyük bir çoğunluğu taşıma suyla değirmeni döndürüyor ya da başka bir deyişle derenin taşıyla derenin kuşunu vurmaya çalışıyor. Böyle bir yapı içinde zaten bilançolar gerçeği ifade etmiyor, sizler daha iyi biliyorsunuz hangi firmanın bilançosu gerçeği ifade ediyor şu anda? Onun için bunun da bir geçiş süreci olmalı, tasarının reform düzeyinde olduğunu ve yararlı ve olumlu olduğunu kesinlikle burada ben ifade ediyorum. Umarım bu aksaklıklar da giderilebilir, aslında bu tür toplantıların Hesap Uzmanları Kurulu'muzda, vakfımızda, Anadolu'nun çeşitli kentlerinde Eskişehir'de yapalım, İzmir'de, gelin İzmir'de birlikte tartışalım. Biraz daha sanki tartışmaya ihtiyaç var, zaten şu anki parlamentonun gündeminde de bu 1535 madde nasıl yer bulur bilemiyorum ama biraz daha tartışılması gerekir diye düşünüyorum ama emek veren başta hocalarımıza ve katkı koyan herkese, bunu hazırlayan bakanlığımız yetkililerine, odalar birliğimize teşekkür eder, hepinizi saygıyla selamlarım.

NEVZAT SAYGILIOĞLU: Üstün hocam, hemen lütfederseniz sorunuzu sorun.

ÜSTÜN DİKEÇ: Öncelikle katılımcılara ben teşekkür ederim, küçük bir soru var. Üstün Dikeç, Çankaya Üniversitesi, sorum şu. Deneticilerin belirli zamanlarda istenildiği takdirde denetim yapmaları ve bağlayıcı karar almaları söz konusu, ifadelerinizden onu anladım. Yani yargıya gidebilecek bazı olaylar deneticiler tarafından çözümlenip karara bağlanıyor ifadelerinizden onu anladım. Sayın Gül Okutan, bu gibi yargıya gidecek ve yargıyla bağlanacak bazı olaylarda yargının yetkisinin üstlenilmesi gibi bir durum söz konusu olabiliyor. Bunu açıklar mısınız?

GÜL OKUTAN: Şimdi benim kast ettiğim o değildi, yanlış anlaşılmış olabilir. Düzeltmek isterim. Benim kast ettiğim şuydu, bir birleşme yapıldığı zaman kanun pay sahiplerinin haklarının korunması için bir inceleme yapılmasını öngörüyor. Mevcut durumda bunu diyelim ki mahkemeden bilirkişi atayarak yapıyorsunuz. Şimdi diyor ki "Mahkemeden bilirkişi atama, genel kurul bir denetçi seçsin işte bu

denetçi olabilecek vasıfta bir kişiyi seçsin, o kişi bağımsız bir rapor hazırlasın." Benim kastım şuydu; bu raporlar neticede pay sahiplerinin incelemesine açılıyor.

Pay sahibi o raporu okur, uygun görüyorsa bir şey yapmaz, uygun görmüyorsa, kendisi açısından raporda bir sakınca olduğu belirtilmiş, ifade edilmişse o takdirde kanunda kendisine tanınmış olan dava haklarını kullanmayı isteyebilir, o durumda da o rapor bir bilgi kaynağıdır. Yoksa hiçbir şekilde

ÜSTÜN DİKEÇ: Bağlayıcı değil

GÜL OKUTAN NILSSON: Hayır, öyle bir şey söz konusu değil. Bir bilgilenme kaynağıdır, yoksa pay sahibi nereden bilecek, yapılan işlemin teknik detayını bilmediği için, o rapora bakıp kendisi açısından bir sakınca var mı, yok mu, onu orada görebilir. Onu kast etmek istemiştim, yoksa bir bağlayıcılığı yok.

NEVZAT SAYGILIOĞLU: Hasan Kaval, buyurun.

HASAN KAVAL: Prof. Hasan Kaval, esasında sorularım kanun düzenleyicilere olmalı, onlar da yok mecburen bazı şeylerde... Öyle mi, Sayın Hocam Prof. Veliye Yanlı, Yönetim Kurulu üyesinin en az birinin mutlaka Türk olması kanunun amacıyla çelişir gibi geliyor bana. Neden diyeceksiniz, Türkiye'de oldukça önemli sayıda yabancı şirket var, yönetim kurullarında hiçbir Türk yok, şu anda öyle çalışıyorlar. Öyle çalışmak zorunda kalıyorlar, bu tür şirketleri zora sokar bu düzenleme. Bir taraftan dünyayla entegre olalım diyoruz, bir taraftan da yabancının yönetime katılmasını engelliyoruz gibi bir sorun çıkıyor. Bu niye böyle düzenlendi bilemiyorum. Ayrıca benim kendi kendime bir sorum var, yani Veliye hanıma. Bütün dünyada kabul edilen bir sistem var, değişik sermaye sistemi. Yani şirketler hisse senetlerini alıyorlar, satıyorlar ve şirketlerinin değerini yükseltmeye çalışıyorlar.

Acaba bu neden öngörülmedi, dünyada gidiş buyken, kanunla da modernleşeceğiz diyorsak, böyle bir imkân neden araştırılmadı.

VELİYE YANLI: Önce birinci sorunuza gelince bu konuda eleştirilerle her zaman karşılaşıyoruz. Özellikle yabancı şirketlerin danışmanlığını yapan kuruluşlar diyorlar ki bu yabancı yatırımcıyı uzaklaştıracaktır, haklısınız. Şimdi böyle bir hüküm öngörülmesinin nedeni şudur, Yönetim Kurulu üyeleri açısından farklılaştırılmış teselsül sorumluluğu söz konusu. Yani Yönetim Kurulu üyelerinin kusurlu davranışları dolayısıyla şirkete verdikleri zarardan dolayı, pay sahipleri ve şirket alacaklıları ve bizzat şirketin kendisi onlara karşı tazminat davası açabilecektir. Eğer Türk vatandaşı değil ve Türkiye'de ikametgâhı yoksa o kişiyi takip etmek imkânsız. Hadi yurtdışında yaşıyorsa, yabancıysa Türkiye'de alınan bir kararın tebliğ edilmesi mümkün ama bu da fiiliyatta bir türlü zararın tazmin edilmemesi sonucunu doğuruyor. Dediğiniz doğru, böyle eleştiriler var ama başka da çıkar yol yok. Çünkü Yönetim Kurulu üyeleri sorununu gidemiyorsunuz aksi takdirde.

İkincisine gelince efendim şimdi kıta Avrupa'sı sisteminde sabit sermaye sistemi öngörülmüştür, değişir sermaye sistemi değil. Değişir sermaye sistemi sadece şartlı sermaye artırımında söz konusudur o da zaten getirildi. İkincisi şirketin kendi paylarını satın alması da yüzde on sınırları içinde kalmak şartıyla imkân dâhiline sokuldu. Eğer şirket piyasa yapıcılığı rolü üstlenip kendi hisse senetlerini almak istiyorsa alabilir. Hiçbir gerekçe göstermek zorunda değil, yeter ki bedelleri ödenmiş olsun.

İvazlı alabilir ama yüzde onu geçmeyecek. Diğer taraftan değişir sermaye sistemi zaten bizim tabanımızla uyuşmuyor, onun için sadece şartlı sermaye artırım sisteminde kabul edilebilir

NEVZAT SAYGILIOĞLU: Teşekkür ederiz. Sakıp Şeker.

SAKIP ŞEKER: Benim sorum Gül Okutan hocama. Karşılıklı iştirak gibi yeni yasa tasarısıyla getirilen düzenlemelerde bir geçiş süreci olacak mı? Örneğin bu konuda uyumu şirketler nasıl sağlamalı? Bu konuyu biraz daha açar mı?

NEVZAT SAYGILIOĞLU: Karşılıklı iştirakte geçiş süreci var mı?

SAKIP ŞEKER: Evet, geçiş sürecinde uyumun nasıl olması gerekiyor?

GÜL OKUTAN NILSSON: Evet, şimdi şöyle, yasanın uygulanmasıyla ilgili olarak bir tatbikat kanunu tasarısı var. Burada esasında bu hükümlerin nasıl uygulanacağı açıklanıyor ama açıkçası karşılıklı iştirakle ilgili özel bir düzenleme var mı bilmiyorum. Şimdi bir bakıyorum öyle özel bir düzenleme görmüyorum ama şöyle bir şey olacak. Yasa yayımlandıktan altı ay sonra yürürlüğe girecek, bazı hükümler örneğin esas sözleşmenin değiştirilmesini gerektiren hükümler yürürlüğe girdikten on sekiz ay sonra yürürlüğe girecek. Yani esas sözleşmeleri değiştirmek için on sekiz aylık örneğin bir süre tanınacak. Ama bu gibi istisnalar dışında prensip olarak yasa yürürlüğe girdikten sonra bütün hükümleriyle uygulanacak. Dolayısıyla karşılıklı iştirake ilişkin oy sınırlamaları da yürürlüğe girebilir. Özel bir düzenleme olduğunu bilmiyorum belki Sanayi ve Ticaret Bakanlığı bu konuda düşünüyordur, şu anda netleşmiş bir durum yok. Tatbikat kanunuyla ilgili geçişliği benim bildiğim kadarıyla yok.

NEVZAT SAYGILIOĞLU: Sayın Mehmet Ökten buyurun.

MEHMET ÖKTEN: Teşekkür ederim sayın başkan. Mehmet Ökten, efendim benim bir gözlemimi kısaca anlatayım, şimdi Sayın Demirtaş da belirtti gerçekten benim sorum aslında henüz konuşma yapmadı ama sayın dış ticaret genel müdürümüze, bu tasarı hazırlanırken acaba Türkiyedeki kurumsal yapı yeterince etüt edildi mi? Ben bunu öğrenmek istiyorum, gerçi Sayın Sanayi ve Ticaret Bakanımızın verdiği rakamlarla mükellefiyet kayıtları pek uyumlu değil ama Türkiye'de mevcut sekiz yüz bine yakın kurumun hangileri yüzde kaçı bu yasaya intibak edebilecek? Bunun için bir geçiş süreci veya bir acil tasfiye süreci öngörülüyor mu? Bu yedi yüz veya sekiz yüz bin adet kurumun her birinin internet sayfası kurması acaba Türkiye'de bir internet kirliliğine mi yol açacak? Bunları gerçekten biraz düşünmek gerektiğine inanıyorum.

Bir gerçeği daha belirtmek istiyorum ve sonunda da bir sorumla bitireceğim sayın başkanım. Türkiye'de dışarıdan yasaları getirmek çok güzel de biraz da kolay,

hükümleri getirmek. Ama bizim milli yapımıza uygun olmayan yasaların yarattığı sorunları çözmekte de ciddi sıkıntı çeken bir ülkedeyiz biz. Şimdi muhasebe düzeninin sadece Ankara, İstanbul, İzmir veya bağımsız denetim şirketlerinin denetlediği şirketleri göz önüne alarak bir ticaret kanunu yapar isek benim KOBİ'lerim, Anadolu'da kurulmuş şirketler, daha açık ifade ile hayat standardı esasından kaçmak amacıyla kurulmuş Yeşil Bursa Aile Manavı Ltd. Şti. bu yasaya nasıl adapte olacak? Altı aylık bir süreç bunun için yeterli mi, bu konuda henüz bir konuşma yapmadı ama dış ticaret genel müdürümüz bir açıklama yaparsa memnun olacağım. Bir de benim bitirmek istediğim konu şu, o da bizim mesleğimiz açısından. Hep mali tablo denetimi olarak ifade edildi yıllık denetim. Ama bence Türk Ticaret Kanunu'na göre yapılacak denetim performans denetimini de içermiyor mu, yani yönetici ortakların yaptıkları alımlar, transfer fiyatlandırması, kar dağıtımı, örtülü kar dağıtımı, bunları da içermiyor mu? Böyle bir denetimi iki yeminli mali müşavir, iki serbest muhasebeci mali müşavire vermek ve onların sorumluluklarını çok uzun bir sürece yaymak, bu mümkün olabilecek mi? Ben bunları öğrenmek istiyorum. Çok teşekkür ederim.

NEVZAT SAYGILIOĞLU: Teşekkür ederim bu tebliğ niteliğindeki sorunuza sayın üstadım. Hemen izin verirseniz şimdi sorunun cevabını zaten İsmail Bey verecek, Fatih Bey'le başlayalım.

GÜL OKUTAN NILSSON: Fatih Bey'e geçmeden önce bir küçük ekleme yapabilir miyim? Beyefendinin sorusunun cevabını buldum, iki yıllık geçiş süreci tanınıyor. Karşılıklı iştirakle ilgili oy sınırlamaları iki yıl sonra yürürlüğe girecek, birden bire yürürlüye girmiyor yani. Yürürlük kanunda o şekilde düzenlenmiş, tasarıda.

NEVZAT SAYGILIOĞLU: Buyurun sayın Dural denetim açısından bakalım ne diyorsunuz.

FATİH DURAL: Değerli üstatlarım, değerli katılımcılar gerçek, samimi niyetimi söylemek istiyorum. 1987 yılının sonunda SPK'nın birkaç sayfalık tebliği ile

başladığımız denetim bugün Türk Ticaret Kanunu tasarısında maddelerce düzenlenen, dünyada nasılsa Türkiye'de de öyle olması gerektiğini ortaya koyan ve gerçekten en son söyleyeceğim söz, bu kanun bir saydamlık projesi ortaya koyuyor. Zorlukları var mı, var! Uymakta zorluk çekecek miyiz, evet! Birtakım şeyleri yaparken yorulacak mıyız, evet!

Değerli arkadaşlarım 1987'de buna başladığımızda, bağımsız denetim ne? Bağımsız denetime göre düzenlenmiş finansal tablolar nedir? Önemli olan vergi için düzenlenmiş finansal tablolardan buraya geldik. Hani en son sözü başta söyleyerek zaman sıkıntısıyla belki şey gibi geliyor ama şunu yapma imkânımız yok. Biz oyunu kendi bölgemizde dilediğimiz gibi oynarız. Hep verdiğim bir örnek vardır, son zamanlarda vermiyordum ama bugün yine vermek durumundayım; mahallede futbol oynuyorduk, üç korner bir penaltıydı. Var mı böyle futbol yahut altıda half time, on ikide bitiriyorduk, var mı böyle maç? Var, mahallelerde oynanıyor... Ama eğer UEFA'ya gireceksek, FİFA'ya gireceksek, dünyadaki bütün aktörlerle aynı şeyleri söyleyeceksek, bütün zorluklarına rağmen biz bunları yapacağız.

Şeye katılıyorum, gerçekten uyumla ilgili, uyum maliyetleriyle ilgili, Türkiye'nin gerçek yapısıyla ilgili konuları önümüze koyacağız, nitekim biz bunu Türk Ticaret Kanunu tasarısını hazırlarken bakanlığın demokratik katılımcı yönetimi, değerli hocamın Ünal Tekinalp'in demokratik katılımcı yönetimiyle TÜRMOB başkanı ve değerli yardımcıları buradalar, hepimiz katıldık. İkincil mevzuat düzenlemelerini yapıyoruz. Metodoloji o kadar doğru ki; kanun tasarısıyla beraber Türkiye'de ilk defa ikinci mevzuat düzenlemeleri eşzamanlı yapılıyor. Çünkü biz kanunlar çıktıktan sonra ikincil mevzuat düzenlemeleri yaptığımızda bazen kanunu düzenlerken görmediğimiz, algılamadığımız, fark etmediğimiz hususları görüyorduk. Ve Türkiye gibi ülkelerde kanunu kısaca aynı kanunu ikinci defa değiştirmek zordur, gerçekçi değildir.

Burada şuraya geleceğim, bağımsız denetim neden önemlidir? Bağımsız denetim

önemli, bağımsız denetim bizde önemli değil bütün dünyada önemli. Eğer bu ülkede bir daha kırk milyar dolarlık bahsedilen bankacıkla ilgili sorunlar yaşamayacaksak, dünya ENRON ve PAERMAENANT olaylarını yaşamayacaksa biz bu şekli yapmak zorundayız. Bununla ilgili olarak tespitte sadece şuna katılıyorum, beyazı siyah yapmakta bugünden yarına yirmi dört saat olmayacağı doğrudur. Ama değerli arkadaşlar vakit hiç gelmiyor. Çinlilerin bir atasözü var diyorlar ki beddua edecekleri insanlara; dilerim geçiş toplumunda yaşarsın, diyorlar.

Ben otuz yıldır geçiş toplumunda yaşıyorum, burada elli yıldır geçiş toplumunda yaşayan insanlar var. Bitmiyor bu geçmek. Dolayısıyla bir gün bizim oturup kanuni denetçilik diyoruz murakıplık, elinizi vicdanınıza koyun ben 82'den beri özel sektördeyim, ondan önce de Maliye Bakanlığı hesap uzmanıydım, ne kadar işe yaramaz insan varsa, iyi yapanları tenzih ediyorum, ailenin işe yaramaz insanları varsa, diş doktorluğu yapandan bakkallık yapana, bakkallık yapandan manavlık yapana, çaycıya, kahveciye kadar kanunu murakıp olmadı mı, olmuyorlar mı? Olabilir mi böyle bir şey, elinizi vicdanınıza koyun, bu mu doğru? Önemli olan şu, önce denetimde anlaşacağız, kanuni murakıplık organı çok doğru olarak kaldırılıyor. Bunun kesin hale gelmesi lazım, hiçbir işe yaramıyor, geriye gelmesi gereken finansal tabloların bağımsız denetimidir. Bu kadar basit, bu finansal tabloların bağımsız denetiminde biz sadece şunu arıyoruz, Uluslararası Muhasebe Standartlarına, Uluslararası Finansal Raporlama Standartlarına paralel olarak finansal tablolar hazırlansın, Uluslararası Denetim Standartlarına paralel olarak bunlar denetlensin, mümkün olan en hızlı zamanda bu yapılsın. Bilgili toplum değil, bilgi toplumunda internetinin başında oturan, masasında oturan adam her şeyi görebilsin, doğru kararlar verebilsin, yatırımcı doğru karar verebilsin, ortak şirketinin gerçekleri, kârı, zararını doğru bulsun. Arkadaşlar tek düzen hesap planına geçerken de böyleydik. Hatırlayınız ben ilk özel sektöre ayrıldığımda yüzlerce bilanço vardı, bilançoları konsolide etmek diye bir şey yapılabilir bir iş değildi. Bir şirkette muvakkat ve mutasavvıt hesap vardı, öbür şirkette müteferrik giderler diye gidiyordu. Hemen hemen kasada banka dışında, sermaye dışında

her hesap çift bakiyeydi. Biz buradan buraya geldik neden ve niye korkuyoruz? Niye yapmayalım? TÜRMOB'un yetmiş bin üyesi var diyoruz. Değerli arkadaşlarım şu kesin, durduğumuz yerde duracaksak bir yere gitmemiz mümkün değildir. Zorlayacağız, bugün Türkiye'de iş yapan bir milyon iki yüz bin civarında küçük işletme olduğunu varsayıyoruz gayrifaaliyle faaliyle. Çok iddialı söylüyorum birçok ekonomik projede önümüze doğru on yıllık süreçte eğer bu şirketler gerçekten kendilerini düzeltmez iseler, gerçek karlılıklarını bu finansal tablolarında görmez iseler bu şirketlerin yarısı batabilirler. Dramatik olarak insanları korkutarak, ürküterek bir şeyi kabul ettirme eğiliminde falan değilim. Bir tespit için söylüyorum bunu, kar ettiğini bilmiyor, ekonomisinin önemli bir gövdesi kayıt dışında kalıyor, sermaye yiyip ne zaman senetlerini veya çeklerini ödeyemez hale gelirse o zaman battığını anlıyor, bu doğru değil. Bırakınız bölünelim, bırakalım şirketler birleşsin, bunları yaparken kanuni murakıplığı savunmayın katiyen.

Ve bu yaptığımız denetim, hiçbir hukukçu ve diğer arkadaşlarımız da alınmasınlar, bağımsız denetim, finansal tabloların uluslararası normlara göre denetlenmesidir, bu bir uzmanlık işidir, bu ciddi bir iştir, bu basit bir iştir demiyorum, bu zor bir iştir. Şeyi kabul ediyorum, gerçekten küçük, orta boy, bu işleri yapmakta belli parasal güçlükleri olan, bunları hayata geçirmekte zorlukta olan şirketler için intibak kanunda makul ve mantıklı süreler verilmelidir. Şirketlerin birleştirilmesi mutlak özendirilmelidir, ilk kez bizim kanunumuzda toplulukla ilgili finansal tablolar çıkıyor. On yıldır uğraşıyoruz odalar birliği olarak konsolide kurumlar vergisi beyannamesi verelim diye. Mutlaka konsolide kurumlar beyannamesini bir gün bu ülkede vereceğiz biz, vermemiz lazım. Orada konsolide kurumlar vergisi beyannamesi vereceğiz, burada geleceğiz konsolide toplulukla ilgili finansal tablolar çıkartacağız. Bir şeyi doğru yapacağız, neysek o olacağız, yani eskiden sirkler vardı, sirklere girerdiniz böyle kısa boylu adamlar 1.90 görünür, zayıf adamlar tombik görünür, tombik olanlar incecik görünür, böyle görünmek hiçbir işimize yaramadı bugün. Onun için sayfaları açarak, maddeleri okuyarak akşamın bu saatinde yapmak istersek hepsi internet sayfasında var.

Bu kanun neyi getiriyor, bir iki denetimle ilgili temel şeyi söyleyeceğim. Denetçinin kimin olacağını tanımlıyor, denetçinin kim olacağını tanımlarken bu kişilerin SMMM ve YMM belgesi almış, yani meslek mensubu olmalarını öngörüyor. Belli bir bilinç istiyor. Ben nasıl diş doktorluğu yapmıyorsam, birkaç el ev inşa ettim diye mimari proje çizmiyorsam kimse de bağımsız denetimi SMMM ve YMM olmadan yapmayacak, yapmasın. Yapıyorum diyeni bilgisizlikle suçluyoruz, yapıyorum diyenin bu bilgisi olmalıdır, bu bir oyun değildir, kamu fonlarının korunması deyince, devlet fonlarının korunmasını söylemiyoruz yalnızca. Hukukun üstünlüğü gibi, demokratik haklar gibi, insan hakları gibi kamu fonlarının korunması bir tepe kavramdır. Bu tepe kavramda hepimizin uzlaşması lazım, Türkiye'nin bir daha kırk milyar dolarlar civarında uzun yıllara vurursanız çok milyarlık kaçaklara, kayıplara tahammülü yoktur, olmamalıdır.

Bugün geldiğimiz nokta, bizim içinde bulunduğumuz koşullardan memnun olmamızı gerektirmiyor. Sabah rakamları dinledim, doğru, bir tarafıyla bakıyoruz ama hala, biz aynı sürede başka şeyleri, başka şekilde yapsaydık bugün nerede olurduk diye bakmalıyız, analitik düşünce budur. Elbette otuz yıllık, elli yıllık süreçte gelişme olacaktır, her şey artacaktır, artmak yetmiyor. Göreceli olarak ben nerdeydim, yarışta bugün neredeyim diye bakmak lazım. Bağımsız denetimle ilgili olarak denetçi olamayacaklarla ilgili olarak da kanun net hükümler getiriyor. Diyor ki; "Eğer denetlenecek şirkette pay sahibiysen denetçi olamazsın," diyor ki; "denetlenecek şirkette Yönetim Kurulu üyesiysen, onun çalışanıysan orada denetçi olamazsın, şirketle belli bir bağlantın varsa denetçi olamazsın." Niye söylüyor bunu? Bir tek şey için, bağımsız olsun diye. Bağımsızlık bunun için önemli, denetim değil bu, bağımsız denetim, özgürce, bilgisiyle, uluslararası normlarla doğruyu söyleme işi bu. Ve sonunda diyor ki, dürüst resim çıkar, oradan kendimize çuvaldızı batıracağım, bağımsız denetçi olarak. Dürüst resim çıksın, işine gelsin veya gelmesin siyah beyazsa siyah beyaz, başka bir renkse başka bir renk olarak çıksın ama bu dürüst bir resim olsun. Ortaklık ilişkimiz olmasın diyor, doğru, denetleme dışında hizmet vermesin diyor.

Burasının üzerinde duracağım, denetleme dışında hizmet vermeyi çok tartıştık. Bağımsız denetim derneğinde tartıştık, ticaret bakanlığında tartıştık, Değerli Hocam Ünal Tekinalp'in arkadaşları ve onunla beraber tartıştık. Burada kanun, diyor ki, denetleme dışında verilecek hizmetlerde vergi tasdiki ve vergi danışmanlığı yapabilirsiniz diyor, yanılıyorsam hocam benim eksiğimi düzeltsin. Ama diyor başka bir şey veremezsin. Şimdi biz zaman zaman bağımsız denetim şirketi olarak baktığımızda, bağımsız denetimi eşzamanlı olarak vermediklerimize bunları veriyoruz veya bir sorun olmadığını düşünüyoruz, ikincil mevzuat henüz tamamlanmadığı için şeyli konuşuyorum. Ama eşzamanlı olarak sadece bu iki olay mı olmalıdır, yoksa bu iki olayı yazıp hayatın gelişmesine ve olayların akmasına göre Sanayi ve Ticaret Bakanlığı'nın ikincil mevzuatlarda bu konuları açmasına yetki verecek bir düzenleme de burada yapılmalı mıdır diye ciddiyetle düşünüyoruz. Yani sadece vergi tasdiki, vergi danışmanlığı değil Sanayi ve Ticaret Bakanlığı'nın uygun gördüğü belki de öyle düzenleniyor ikincil mevzuat, biraz sonra açıklayacak İsmail Bey, bunda bir değişiklik olsun istiyoruz.

Gene rotasyonla ilgili olarak elimdeki son metinde bir bağımsız denetim şirketi, bir şirketin denetlenmesi için görevlendirildiğinde baş denetçi ve sorumlu ortak ve ekibi yedi yıl içinde değiştirmek zorunda. Yani yedi yıl arka arkaya denetim yapabilecek, iki yıl başka bir denetim seçilmesi lazım, ondan sonra yeniden seçilmesi için engel bir hüküm yok. Benim elimdeki taslaktaki şekli bu. Ve bizim de uygun gördüğümüz, Türkiye'nin bugünkü koşullarına uygun gördüğümüz rotasyon modeli bu olarak görünüyor.

İşlem denetçiliği ve bu kanunla getirilen özel denetim zaten yapıyoruz ama özel denetçilikle ilgili şeyleri atlıyorum. Bir konunun üzerinde durmak istiyorum. Denetimle ilgili biz raporlar düzenliyoruz, burada uygulamada bir sıkıntı olabilecek gibi geliyor bize. Uzun uzun tartıştık, dernekte otuza yakın uzman arkadaşımız, fiilen bağımsız denetçilik yapan arkadaşımızla çok ciddi bir çözüm bulamadık.

Hocaya arz ettik, hocayla da bulamadık. Biz söyledik, hoca kendi gerekçelerini söyledi, bir mutabakat zemini yakalayamadık. Diyor ki kanun, denetim raporunu olumlu verdin, problem yok. Denetim raporunu olumsuz verdin, ciddi problem var, tamam olmalı, o var. Görüş bildirmekten kaçındın tamam ciddi problem var. Ama biz çok sayıda sınırlı rapor dediğimiz, şartlı rapor dediğimiz belli hususlar, şu, şu, şu hariç söz konusu finansal tablolar doğruyu ve gerçeği yansıtmaktadır deriz, o resmi bozmaz. Yani gerçek okuyucu, bilinçli okuyucu onu okuduğu zaman o resmi doğru algılar, o resim doğru resim, dürüst resim o. Fakat burada kanun eğer bu haliyle yasalaşacaksa, buna göre düzenlemeler yapılacaksa bu sınırlamaların giderilmesi gerekir. Eğer sınırlamalar giderilemiyorsa yönetim kurulu tarafından yönetim kurulunun iki yüz gün içinde genel kurulu toplantıya çağırması ve toplantıya çağırdığı gün geçerli olmak üzere istifasını vermesi gerekir gibi ciddi uygulamada ciddi sorunlar çıkabilir. Ben bir örnek vereceğim, SPK'dan arkadaşlarım var mı bilmiyorum ama şirketlerin hisse senetlerinin halka arzında üç yıllık finansal tabloları biz denetleriz, Sermaye Piyasası Kurulu'na da firma bu raporlarımızı sunar. Fakat ilk defa halka açılacak şirketlerde, örneğin 2008'in Mayıs ayında geldi, denetliyoruz, biz 2007 ve 2006 ile ilgili görüş vereceğiz, orada açıkça deriz ki biz 31.12.2006 sayımında, envanterinde bulunmadık, bulunamam. 2007 envanterinde bulunmadık, bunlar hariç ama kayıtlara baktım, doğruluk var mı, kendine göre var ama fiilen sayıma nezaret etmedim, gözetiminde bulunmadım, bulunmam da maddeten imkânsız. Dolayısıyla buna benzer yirmiye yakın uluslararası dünyada verdikleri sınırlı raporlardan örnekler getirttik, bu konunun bir şekilde gerek bu kanun tasarıları yüce mecliste görüşülürken gerek sanayi bakanlığında gerekli arkadaşlar bu değerlendirmeyi yaparken bu hususun dikkate alınması gerekir gibi geliyor. Bunu tamamen bağımsız denetim camiasında, eksiksiz tüm şirketlerin ve denetçilerin talebi olarak kayıtlara geçsin diye söylüyorum. Bu hususta ciddi bir sorunumuz var görünüyor. Yirmiye yakın raporu ben diledikleri takdirde Veliye Hanıma ve Gül Okutan hocama da gönderebilirim. Bunların bir kısmını zaten biz gönderdik. Burada sorunumuz var. Çünkü bakın

resim doğru olmasın eğri olsun diye bir kaygımız yok, resim doğru olsun. Ama bu resim doğru olurken ne diyorduk? Dünyadaki gibi olsun, ben dünyadaki tüm standartları kullandım, bütün denetim standartlarını kullandım, ulusal denetim standartlarına göre raporu yazdım, benim sınırlı denetim raporu yazmam lazım. Başkasını yazarsam zaten mesleğe ihanet etmiş olurum, o bağımsız denetim olmaz, başka bir şey olur o. Orada yönetim kurulu yerine kendimi koyuyorum, yönetim kurulu ne yapabilecektir? Öyle şeyler var ki, yönetim kurulunun o koyduğumuz sınırlamaları kaldırma yeteneğinde ciddi problemler, bazen imkânsızlıklar var. Hepsinde imkânsızlık olmayabilir. Buna göre yaklaşık yirmiye yakın rapor örneğini, yurtdışından denetçi arkadaşlarımdan rica ettim getirttim, onlarla ilgili olarak değerlendirmeleri yapıyoruz. Gene bu görüş yazısı ile ilgili olarak dediğim gibi, bu hususlar giderilirse gerçekten burada önemli bir mesafe alabileceğimizi görüyorum.

Denetçilere bu kanunda kurumsal yönetimin gözeticisi fonksiyonu veriliyor, çok iyi. Fakat ceza yazarken tepki kanunu demeye dilim varmıyor, çünkü verilen beş yıllık emeği Prof. Ünal Tekinalp, çok iyi biliyorum. Ama ceza maddelerinde ölçünün ve endazenin ki en çok bizi dava edin diyen benim, yani bağımsız denetçileri dava edin, yatırımcılar dava açsın, ilgililer dava açsın, niye, hesap vereyim. Neyi yaptım, nasıl yaptım, çalışma kâğıdımda var, otoriteye nasıl gönderdim? Bunu görelim diye. Ama buradaki ceza rakamlarının Türkiye'deki denetim şirketlerinin, denetleyen şirketlerin ölçekleriyle bakarak daha makul rakamlarla düzenlenmesi gerekir. Oraya kadar dediğiniz zaman rakamı, bugünkü yargı sürecinde yaşadığımız olaylar var son on yılda. Tabandan geliyor, oraya kadar gidiyor.

Gene bu yaptığımız çalışmalarda kanunun getirdiği en önemli değişikliklerden biri olarak, sözlerimi kapatıyorum; topluluk ilişkileri için de bir denetçi denetimini getirmesi. Bunun çok önemli olduğunu düşünüyorum, aynı zamanda kurumlar vergisi kanununda yapılabilecek paralel bir değişiklikle çok da fonksiyonel olarak

işleyebileceği kanaatini taşıyorum. O nedenle bunlar gerçekten devrimci nitelikte, özellikte değişiklikler olarak karşımıza çıkıyor.

Birleşme ve bölünme ile ilgili özellikle bölünme ile ilgili getirilen hükümlerin Türk sanayinin, Türk ticaretinin önünü açacak değişiklikler olduğunu söylemeliyim. On yıldır bölünmeye çok zaman harcadık, hepimiz harcadık, burada oturan insanların çoğunu tanıyorum. İster kamuda olsun ister özel sektörde olsun, bölünmede, geldik geldik tıkandık, işte şimdi kısmi bölünmeyi yapabiliyoruz, tam bölünmede sorunumuz var. Kısmi bölünmeyi yaparken ince ayarlı ciddi sorunlarımız var. Kanun son derece net, dünya normlarına uygun bir bölünme getiriyor. Bölünmeyi getirmeli, niye getirmeli biliyor musunuz? Biz bu büyüme süreci içinde geldiğimiz noktada genelde yatırım indirimini karlı şirketimiz yararlanıyor, yatırımı başka bir alanda yapıyoruz. Her şeyi getirip aynı bilançonun içine koymuşuz, turizmi de o bilançoda yapıyoruz, madenciliği de o bilançoda yapıyoruz başka bir sınai yatırımımızı da o bilançoda yapıyoruz. Niye? Çünkü yatırım yapın, beş yıl kar etmiyorsunuz, hâlbuki ben o dönemde yatırım harcaması yapıyorum, çift oranlı enflasyon var, o zaman bir an önce vergi avantajından yararlanmalıyım, o zaman bu bilançoda yapmalıyım ki kar eden şirketimin karından vergisini ödemeyeyim, onunla yatırım yapmalıyım. Düşünce doğru, bu geldiğimiz noktada artık bölünmeye imkân vermeliyiz. Çünkü şirketlerimizi gerek ulusal sermayeyle gerek uluslararası sermayeyle bütünleştirmeye kalktığımızda adam ilk olarak diyor ki madenci olurum ama turizmden bana ne? Haklı, adam turizmci değil, bilançoyu böl gel diyor. Bu bölünme hükümlerinden önce yapamıyorduk, şimdi gene zor da olsa yapıyoruz, kurumlar erkânında iyi bir değişiklik yapıldı. Ticaret Kanunu'nda bir tüzük hazırlandı ama bu son değişiklikle yani Türk Ticaret Kanunu tasarısının yasalaşması halinde son derece hızlı, doğru, gerçekçi birtakım şeyler yapılabilecek gibi görünüyor.

Konuların bir kısmı anlatıldı ve internet sayfasında olduğu için de geçeceğim, bağımsız denetimle ilgili son sözlerimi tamamlamadan, kanun tasarısıyla ilgili

iki bilim adamı da buradayken onlardan odalar birliği olarak ve bize üyelerimizden gelen en önemli taleplerden biri şu, bu kanun doğru fakat bu kanunun bünyeye uymasında, tatbikat kanununda gerçekten makul süreler konulmalıdır, makul süreden anladığım normaldir, normal süreler konulmalıdır. Ve bununla ilgili olarak da odalar birliğiyle TÜRMOB'la, diğer sivil toplum örgütleriyle, üniversitelerle gerekli araştırmalar yapılmalı ve bu süreler gerçekçi olmalıdır. Biraz önce Sayın Demirtaş da söyledi, Basel II'yi ertelememiz gibi ertelemeler durumunda kalmamalıyız. Yani sekiz yüz bin kişi birden bunu yapalım derken, sürekli ertelenen bir noktaya gelmeden, hayata geçirme dediğimiz hayata geçirme ustalığı, hayata geçirme yeteneğiyle ilgili olarak süreler makul konabilirse fevkalade önemli olacağı kanaatini taşıyorum.

Ve diyorum ki Hesap Uzmanları Kurulu'nun 63. yılında da çok önemli bir şey bu. Hesap sorabilmek için, hesap verebilmek gerekir bunun için de gelin bütün şirketler, bütün siyasi partiler, bütün kooperatifler, bütün sivil toplum örgütler bağımsız denetimden geçelim. Bu çünkü bir saydamlık işidir. Saydam olmayan insanın yürekli olabilmesi mümkün değildir, saydam olmayan insanın dürüst olabilmesi mümkün değildir. Ben hepinizi saygıyla selamlıyor, üyesi olmaktan gurur duyduğum Hesap Uzmanları Kurulu'nun 63. yılını tekrar kutluyorum. Sağolun.

NEVZAT SAYGILIOĞLU: İsmail Bey bir izin verirseniz ben beyefendinin sorusunu unuttum, buyurun sorunuzu hemen, kime soruyorsanız.

- Efendim benim adım Şükrü Balcı. Ekrem Demirtaş Bey'e bir sorum olacak. Vergi sadece yurttaşların devlet giderlerine katkısının adı olamaz. Vergi, toplumda aşırı tüketilen malların tüketimini kısacaksanız, anahtar vergidir. İhtiyaç sahibi insanlarımızı tabana yayacaksanız, anahtar vergidir. Fakir, fukara, yoksul çocuklara bakacaksanız anahtar gene vergidir. Şimdi Demir Perde ülkelerinin yarattığı işçi sınıfının diktatörlüğü yıkıldı. Kapitalist ülkelerin çelik perdeyle ördüğü zırh da bir gün yıkılacaktır. Hepinize teşekkür ediyorum.

NEVZAT SAYGILIOĞLU: Sağolun, İsmail Bey, buyurun.

İSMAİL YÜCEL: Teşekkür ederim sayın başkanım, sayın milletvekillerim, Hesap Uzmanları Kurulu'nun değerli başkanı, değerli vakıf başkanımız, ben de genel müdürlüğüm ve şahsım adına hepinizi saygıyla selamlıyorum. Sayın başkanım bu kadar güzel, bu kadar birikimli konuşmacının ardından son konuşmacı olmak çok zor. Onun için ben de hızla sunumumu tamamlayacağım ki kısmen gene soru cevap bölümüne fırsat kalsın. Özellikle değerli başkanımıza, size çok teşekkür ediyorum. Bu kadar değerli, bu kadar seçkin bir heyetin önünde konuşabilme şerefine ulaştığım için. Ben de gene kurumum ve şahsım adına Hesap Uzmanları Kurulu'nun, Türk vergi sistemine son derece önemli katkılar sağlamış Hesap Uzmanları Kurulu'nun 63. yıldönümünü kutluyorum ve daha nice başarılı yıldönümleri diliyorum.

Başkanım, tekrardan kaçınacağım, kısa kısa geçeceğim, Türk Ticaret Kanunu tasarısının temel ilkeleri diğer konuşmacılar tarafından da zaten ifade edildi. Benden burada beklenen esas itibarı ile bakanlığımızın ikincil düzenlemelerdeki rolüdür. Ancak Sayın Mehmet Öktem Bey'in sorusu var. Başlamadan önce o soruyla ilgili birkaç şey söylemek istiyorum. Bir algılama var, bu hem beni mutlu ediyor hem de sorumluluğumuzu artırıyor, ama burada bir yanlışlık var. Tasarının sahibi Sanayi ve Ticaret Bakanlığı değil, tasarının sahibi Adalet Bakanlığı, Sanayi ve Ticaret Bakanlığı tasarının ilgili kuruluşudur. Biz de Maliye Bakanlığı gibi veya diğer kamu kurumları gibi tasarıdaki birtakım değişikliklere önerge ile taraf oluyoruz. Bunun öncelikle bilinmesini istiyorum. Belki bir hatırlatmada bulunmakta fayda var, böyle bir algılama var, belki bu algılama bizim inisiyatifimizden kaynaklanıyor ama tasarının sahibi Adalet Bakanlığıdır.

Yürürlükteki kanunun bakanlığımıza verdiği birçok yetkiyi koruyan mevcut tasarı bunlara ek olarak bakanlığımıza önemli yeni yetkiler vermiştir. Tasarının bakanlığımıza verdiği yeni yetki ve sorumluluklar dört temel başlıkta ifade edilebilir; bunlar ticaret sicili, ticaret şirketleri, denetim ve ikincil mevzuatların

hazırlanması. Denetim hususunu Fatih Bey, Gül Hanım detaylarıyla verdi ama burada bir şeyi özellikle ifade etmek istiyorum. Sayın bakanıma karşı bir duruş göstermek haddim değil ama sayın bakanımız Sanayi ve Ticaret Bakanlığı'nın rolünü ifade ederken, denetim de bizim işimiz dedi. Ondan önce Adalet Komisyonu Başkanımız da şu an çalıştayın, bir uzlaşma çalıştayının, oluştuğunu ve bu çalıştayın da elli altı tane önerge hazırladığını söyledi. Ben bu elli altı önergenin dört tanesinin bakanlığımızın olduğunu biliyorum, diğer elli iki önergeyi şu an itibarı ile bilmiyorum. Tasarıda şu an var olan 210. maddenin, 400. maddenin ve geçici 3. maddenin bakanlığımıza denetimle ilgili esaslı sorumluluklar verdiğini hatırlatmak istiyorum, dolayısıyla yanlış bir algılamaya meydan vermemek için bunu tespit etmek istedim.

Değerli katılımcılar ticaret sicilinde tasarı gene mer'i kanundaki bakanlık yetkilerinin devamını öngörmektedir. Bunlar kısaca, ikincil düzenlemeleri hazırlamak için sicil müdürlüklerinin kuruluşuna izin vermek, tasarı sicil memurluğu kavramını sicil müdürlüğü olarak, olması gereken böyleydi zaten, değiştirmiştir. Müdürlük kurulacak odaları belirlemek, müdürlerin atama ve görevden alınmasında uygun görüş vermek, ticaret sicil müdürlüklerini denetlemek bakanlığımızın yetkisindedir. Bakanlığımızın yapacağı düzenlemelerle Türkiye çapında sicil kayıtları elektronik ortamda güvenli, düzenli ve eksiksiz tutulacaktır. Bu son derece önemlidir, bununla ilgili Maliye Bakanlığı'nın, Gelir İdaresi Başkanlığı'nın da çok büyük bir beklenti içerisinde olduğunu da biliyorum. Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği ile bakanlığımızın koordineli çalıştığı bir alandır. 238 sicil memurluğu üzerinden yapılan sicil işlemleri iki proje tamamlandıktan sonra elektronik ortamda, tasarının 24. maddesinde öngörüldüğü şekilde elektronik bilgi bankasında, toplanacaktır. Bu da esas itibarı ile sicilin aleniyeti ve şeffaflık ilkesi ile örtüşen bir maddedir.

İkinci başlık ticaret şirketleridir. Kanun ticaret şirketlerine ilişkin hükümlerin uygulanması ile ilgili tebliğleri yayımlamak, diğer bakanlıkların, kurum, kurul ve kuruluşların ticaret şirketlerine ilişkin düzenleme yapması halinde uygun görüş

vermek, bakanlığımızın görevlerinden ve sorumluluklarından bahsediyorum. Halka açık olmayan anonim şirketlerin kayıtlı sermaye sistemine girmesine ya da sistemden çıkmasına izin vermek ya da bunları sistemden çıkartmak. Genel kurul toplantılarında bakanlık temsilcisi bulundurmak, bununla ilgili ilgili yönetmelikte biraz daha detay bilgiler arz edeceğim. Kuruluşuna bakanlıkça izin verilecek anonim şirketleri belirlemek ve bu şirketlerin kuruluş ve ana sözleşme değişikliklerine izin vermek, Veliye hocam detaylarıyla bunu arz etti.

Kamu düzenine veya işletme konusuna aykırı işlemelerde veya bu yönde hazırlıklarda ya da muvazaalı iş ve faaliyetlerde bulunduğu belirlenen ticaret şirketleri hakkında fesih davası açmak, şirketin kurulmasında kanuna aykırı hareket edilerek, alacaklıların, pay sahiplerinin veya kamunun menfaatlerinin önemli bir şekilde tehlikeye düşürülmesi ya da ihlâl edilmesi halinde fesih davası açmak, organ eksikliği ya da genel kurulun toplanamaması halinde fesih davası açmak, tasfiye memurunun bazı koşulları taşımaması halinde mahkemeden yeni tasfiye memuru atanmasını istemek, tasfiye memuruna alacaklarını bildirmeyen, ancak alacaklı oldukları bilinenlerin alacaklarının depo edileceği bankayı belirlemek, şeklinde sayılabilir.

Denetimi geçiyorum, denetimle ilgili temel bakış açımızı biraz önce de özetledim. Bu denetimin türleri ile ilgili hem Fatih Bey hem de Veliye Hanım detaylarıyla açıklamalarda bulundular, zaten başkanımız da bu sunuların web sayfamızda da yer alacağını söyledi. Denetimin türleri Sanayi ve Ticaret Bakanlığının buradaki rolü ve kurulacak özkurulun birlikte değerlendirildiği bir karar aşaması var. Burada tasarının 210. maddesine göre ticaret şirketlerinin işlemleri bakanlığımız tarafından denetim elemanlarınca denetlenecektir. Biliyorsunuz bakanlığımızda seksen yılı aşkındır bu denetimi yapan teftiş kurulumuz var. Yine benim il genel müdürlüğümde iç ticaret kontrolörleri bu denetime yetkilidir. 562. maddede suç ve cezalar düzenlenmiştir.

Tasarı, mer'i Türk Ticaret Kanunu'na göre daha fazla eylem ve davranışı cezai

yaptırıma bağlamıştır. Özellikle bu Sermaye Piyasası Kurulu'ndan izin almaksızın halktan para toplayanlar için 562. maddede hapis cezası öngörülmektedir. Bu da sisteme önemli bir katkı olacaktır. Burayı detaylarıyla Fatih Bey anlattı. İkincil mevzuatın hazırlanması, Fatih Bey'in hassasiyetlerini de ben dikkatle not aldım zaten kendisiyle birlikte koordineli çalışıyoruz, bundan sonraki süreçte de bu katkıları almaya devam edeceğiz.

Değerli hazirun, bakanlığımızın üç tüzük, dokuz yönetmelik, dokuz tebliğ hazırlığı vardır. Daha önceki konuşmacılar tarafından da ifade edildi, sayın bakanımızın talimatlarıyla, önderliğinde, 10 Ocak 2008 tarihinde ilgili kamu kurum ve kuruluşlarının temsilcileri ve akademisyenlerimizin, özellikle bilim komisyonunda yer alan değerli akademisyenlerimizin, katılımıyla, Veliye hocamız gibi, çalışma grupları oluşturulmuştur. Bu çalışma gruplarında disiplin bilim komisyonu başkanımız değerli hocamız Prof. Dr. Ünal Tekinalp tarafından sağlanmıştır. Çalışma grupları, tasarının kanunlaşmasını müteakip daha dar ekipler halinde bir anlamda kamp çalışması yapacaktır. Bu çalışmalarda bakanlık olarak yüzde seksen, seksen beş aşamasına gelmiş durumdayız. Öncelikle tüzükler ve yönetmeliklerde ifade ettiğim oranlarda hazırlıklarımızı tamamlamış durumdayız. Ama takdir edersiniz ki kanunlaşma süreci tamamlanmadan yüzde yüz taslakları tamamlamak mümkün değil, Ekrem başkanımızı da dinledikten sonra bu taslakları yüzde yüz tamamlamanın da ne kadar riskli olduğunu gördüm. Özellikle tespit ettiği birtakım hususlarda kanunlaşma sürecinde belirli riskleri hala taşıdığımızı anladım.

Biz hakikaten kanunun uygulanmasına yön verecek ikincil mevzuattaki sorumluluğumuzu ilgili bütün kurum ve kuruluşlarla paylaşmak istiyoruz. Şu ana kadar geldiğimiz süreçte de Maliye Bakanlığı'nı,n TÜRMOB'un, Bağımsız Denetim Derneği'nin, SPK'nın, Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği'nin bu alanda ne kadar ilgili kamu kurum ve kuruluşlar varsa, akademisyenlerimizin hakikaten son derece önemli katkılarını aldık ve katkılarını almaya da devam ediyoruz.

Tasarı artık kanunlaştıktan sonra, ki bunu keşke Adalet Komisyonu Başkanımız burada olsaydı da sayın vekilim de burada söyleseydim, artık tasarıyı konuşmak istemiyoruz, artık kanunu konuşmak istiyoruz, dolayısıyla bundan sonraki süreçte biz tamamlanmış taslaklarımızı belki ikincil mevzuatta işte ticaret sicil tüzüğünü, elektronik ortamda genel kurul tüzüğümüzü konuşmak istiyoruz. Onun için, ben 2007'nin Şubat ayında genel müdür oldum, o günden bugüne tasarıyı konuşuyoruz, 99'dan beri tasarıyı konuşuyoruz artık ne olur kanunu konuşalım.

Evet, tüzükler;

Ticaret Genel Tüzüğü, Denetleme Tüzüğü, Elektronik Ortamda Genel Kurul Tüzüğü. Yönetmelikleri de zaten az sonra tek tek anlatacağım için ayrı ayrı okumuyorum sayın başkanım.

Ticaret Genel Tüzüğü; ticaret sicillerinin kuruluş işleyiş ve denetimine ilişkin düzenlemelerin yer aldığı Ticaret Sicili Tüzüğü yeni Kanun ve Avrupa Birliği müktesebatı çerçevesinde yeniden yazılacaktır. Burada Hasan Pulaşlı hocamızın değerli katkılarını alıyoruz. Komisyon sık sık toplandı, çok önemli bir tüzüktür bizim için. Bakanlığın kanundaki rolünü önemli ölçüde yansıtan bir tüzüktür. Bu tüzük ve paralelinde yürüttüğümüz çalışmalar neticesinde ticaret sicil işlemleri önümüzdeki yıllarda elektronik ortamda yapılmaya başlanacak. Herkes aleniyet ilkesi gereği, ticaret sicil kayıtlarına elektronik ortamda ulaşabilecektir.

Denetleme Tüzüğü, biraz önce konuşmamda da ifade ettim, bakanlığımıza yetki veren 210. madde çerçevesinde yürürlükteki kanun uyarınca şirketler Ortaklıkların Denetimine Dair Tüzük hükümlerine göre denetlenmektedir. Bakanlığımızca yapılacak şirket denetimleri için tasarının yeni anlayışına uygun yeni bir denetleme tüzüğü yazılacaktır. Burada da teftiş kurulumuzun sorumluluğunda önemli katkılarıyla, gene ilgili kamu kuruluşlarının katkılarıyla tüzükte önemli bir noktaya gelmiş durumdayız.

Elektronik Ortamda Anonim Şirket Genel Kurul Tüzüğü, 1527. maddeyle. Anonim

şirketlerin elektronik ortamda genel kurul yapması hukukumuza ilk kez bu tasarıyla girecektir. Genel kurullara ilişkin usul ve esaslar, özellikle genel kurula elektronik ortamda katılma, görüş bildirme, oy kullanma, elektronik imza vs. gibi konularda usul ve esaslar belirlenecek. Bu konunun teknik boyutu nedeniyle teknisyenlerden de önemli katkılar alıyoruz, Tübitak'la yazışıyoruz, üniversitelerimizle yazışıyoruz. Hakikaten ilk kez düzenlenecek bir alan olduğu için gerekli bütün hassasiyeti elimizden geldiği kadarıyla göstermeye çalışıyoruz, nihayetinde de zaten taslağı görüşe açtığımız zaman diğer kurumlarımızın da katkılarını alacağız.

Ticaret Sicili Müdürlüklerinin Kurulmasında Aranan Şartlar ve Odalar Arası İşbirliği Yönetmeliği; sicil müdürlüklerinin kurulmasında aranacak şartlar, ticaret ve sanayi odaları arasında, sicil işlemleriyle ilgili olarak, varlığı gerekli işbirliğinin sağlanmasına ilişkin esasların gösterildiği bir yönetmeliktir. Burada zaten bir çatı var, önemli bir noktaya gelmiş durumdayız.

Bağımsız Denetim Yönetmeliği, bu yönetmelikle ilgili Fatih Bey, çok detaylı bilgiler aktardı zaten. Burada bakanlığımıza temel bir yetki verilmiştir. Üst kurul oluşuncaya kadar bağımsız denetim kuruluşlarının kuruluş ve çalışma esaslarıyla, denetleme elemanlarının nitelikleri bakanlığımız tarafından belirlenecektir. Bu yönetmelik bakanlar kurulunun onayıyla yayımlanacaktır.

Denetçinin Denetimi Yönetmeliği, Bağımsız Denetleme Yönetmeliği ile birlikte düzenlenecektir. Bu yönetmelikte denetçilerin denetlenmesi ile ilgili usul ve esaslar belirlenecektir. KOBİ Tanımı Yönetmeliği, malumlarınız olduğu gibi 18.05.2006 tarihinde bu yönetmelik yürürlüğe girmişti. Burada daha ziyade TOBB'la yoğun bir mesai içerisindeyiz. Tasarının öngördüğü hususlar bu yönetmeliğe aktarılacaktır.

İnternet Sitesi Yönetmeliği, tamamlamak üzereyim hocam, sermaye şirketlerine internet sitesi açma ve bu sitede kanunun saydığı bazı unsurları, bu sitenin bu unsurlara özgülenmiş bölümünde yayınlama zorunluluğu getirmektedir.

Değerli hazirun, bu husus, tasarının hazırlık sürecinde çok tartışıldı, Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği'nin bu düzenleme ile ilgili çekinceleri oldu. Önce altı aydı buradaki süre, sonra bir yıla çekildi ama biz bunu önemsiyoruz. Bu yönetmelikte de sektörün hassasiyetlerini mümkün olduğu kadar dikkate alacağız ama önemli gördüğümüz ve şirketlerin kurumsallaşması için son derece önemli bulduğumuz bir düzenleme.

Bunun için bu konudaki çalışmalarımızda gene teknisyenlerin katkısını alarak ilk kez düzenlenen bir alandır bu, birlikte götürüyoruz. Burada da önemli bir aşamaya gelmiş durumdayız.

Elektronik Ortamda Genel Kurul ve Yönetim Kurulu Yönetmeliği; bu da tüzükle birlikte değerlendirdiğimiz bir mevzuat çalışmamız. Burada da önemli bir aşamaya gelmiş durumdayız. Bakanlık Temsilcisi, malumlarınız olduğu üzere komiser olarak mer'i kanunda ifade edilmektedir, biz bunu hükümet temsilcisi olarak değiştirdik. Hükümet temsilcisinin niteliklerini ve kimler olacağını yönetmelikte belirleyeceğiz ama bu konuda bir bilgiyi sizlerle paylaşmak istiyorum. Bakanlık olarak bakanlıkça belirlenecek şirketlerin dışındaki şirket genel kurullarına, temsilci bulundurma hususunu ihtiyari hale getiren bir önergeyi bilim komisyonuyla mutabakat sağlayarak komisyona verdik. O elli altı önergeden birisi de budur, eğer genel kurul kabul ederse bakanlıkça belirlenen şirketlerin dışındaki şirketlerin genel kurullarına hükümet temsilcisi isteğe bağlı hale gelecek ama gene bu hükümet temsilcilerinin kimler olacağı ve hangi niteliklerde olacağı yine bakanlığımızca belirlenecek. Anonim şirketler genel kurullarıyla ilgili bir iç yönetmelik çıkartmak durumundalar, bu iç yönetmeliklerin asgari şartları da gene bakanlığımızca belirlenecek.

Tevdi Eden Temsilci Yönetmeliği, bunu da hocam aktardı sanıyorum. Bakanlığımız izniyle kurulacak anonim şirketler, bu da anlaşıldı. Birikimli oyu zaten hocam detaylarıyla paylaştı. Uygulama tebliğleri var, o tebliğlerde kanunun uygulanmasına yön verecek tebliğlerimiz olacak. Ben teşekkür ediyorum, saygılar sunarım.

NEVZAT SAYGILIOĞLU: Ekrem başkanımızın bir ilavesi var, bir cümle.

EKREM DEMİRTAŞ: Efendim ben sayın genel müdürümüzün konuşmasından sonra bir fikrimi daha ifade etmek için söz aldım. Aslında burada temel olan Türkiyedeki sanayi ve ticaretin gelişmesi için yeni bir kanun taslağı üzerinde konuşuyoruz. Sermayeyi korursak, ticareti geliştirirsek bu ülke ileriye gidecektir. Dolayısıyla sanayi ve ticaretin ve bütün küçük işletmelerin çatı altında bulunduğu yer Sanayi ve Ticaret Bakanlığı'dır. Dolayısıyla bu kanunda birtakım yetkilerin bakanlıklara, başka bakanlıklara ve Adalet Bakanlığı'na, mahkemelere verilmesi mahkemelerin zaten ağır olan yükünü daha da artıracaktır. Onun için Sanayi ve Ticaret Bakanlığı'nın böyle bir yapılanma içerisinde daha etkin bu ticaret kanunuyla görevler içerisinde olması gerekir. Ve tabii biz de anayasal kurumlarız ticaret odaları olarak, meslek ahlakını korumak anayasal görevimizdir. O açıdan bu kanunda Sanayi ve Ticaret Odalarının da bürokrasiyi azaltan bir süreç içerisinde değerlendirmeye alınması gerektiğini düşündüğümü ifade etmek istiyorum. Teşekkür ediyorum sayın başkan.

NEVZAT SAYGILIOĞLU: Teşekkür ediyorum, İsmail Yücel arkadaşımız da bir teşekkür edecek. Buyurun.

İSMAİL YÜCEL: Sağ olun sayın başkanım. Az önce bir katılımcı da soru sormuştu, bir hususu paylaşmak istiyorum. Katkı Kanunu'nun 31. maddesi gayrifaal ve münsefih şirketlerin hızlı tasfiyesini öngörmekteydi, 17 fıkra olarak düzenlenmişti. Adalet Komisyonumuz bu hususun başka bir kanunla, kanun teklifi olarak düzenlenmesini takdir etti. Bu madde metinden çıkarıldı. Yani bununla ilgili maalesef hiçbir kurumun elinde net bir sayı yok. Ben de size Dış Ticaret Genel Müdürü olarak net bir sayı verebilecek durumda değilim. Ama yüz binlerle ifade edilen şirketlerin hızlı tasfiyesini bir kanun teklifi haline getiriyoruz, ilgili kurumlarla da bir süre sonra toplantılar yapacağız, katkılarını alacağız. Bu konuyu da paylaşmak istedim. Ben tasarının Adalet Bakanlığı'nın derken başkan, biz buradaki sorumluluklarımızı ve görevlerimizi özümsemediğimiz anlamında veya

küçümsediğimiz anlamında söylemedim. Ama bu temel kanundur, buna katıldığımı da söylemiyorum ama tasarının sahibi Adalet Bakanlığı'dır, bunun altını çizdim sadece.

NEVZAT SAYGILIOĞLU: Yani davul tokmakçınsa sana bu işte geçmiş olsun, davul şu anda sizin omzunuzda. Teşekkür ediyoruz. Halil Başağaç.

HALİL BAŞAĞAÇ: Halil Başağaç, Ankara Yeminli Mali Müşavirler Odası, benim sorum Sayın Yücel'e. Özellikle 400. maddenin üzerinde durduğunuzu söylediniz ve orada dört önerge olduğunu söylediniz. Acaba bu önergelerden 400. maddeyle ilgili olan var mı? Çünkü orada iki şeyin üzerinde biz çok duruyoruz, Fatih Bey tahmin etti herhalde ne soracağımı hemen. Birincisi, tamam yani maddede denetim yapacak olanların SMM ve YMM olduğu söyleniyor. Ancak bunların kim olacağı konusu hep yüzey bırakılıyor. Oysa biz daha açık şekilde, 3568'e atıf yapılarak ona göre ruhsat almış olanların bunlar olduğunun söylenmesini söylüyoruz. İkincisi, yine o maddeden kaynaklanan rotasyon olayı, oradaki denetçi rotasyonu hem de yedi yılla getirilmesi bence rotasyon anlamında değil. Biz onun şirket rotasyonu olmasını savunuyoruz. Bu konuda acaba bir önergeniz olacak mı? Teşekkürler.

İSMAİL YÜCEL: Dört önergeden hiçbirisi 400. maddeyle ilgili değil. Benim orada söylemek istediğim şey şuydu. Tasarıda 400. madde var ve buradaki görev Sanayi ve Ticaret Bakanlığı'nın. Söylemek istediğim şey bu, o dört önerge 400. maddeyle ilgili değil. Onun dışındaki hassasiyetlerinizi süreç içerisinde ikincil mevzuat hazırlanırken paylaşırız, katkılarınızı alırız.

NEVZAT SAYGILIOĞLU: Zaman kalmadı herhalde çok hızlı bir şekilde.

- Geçmiş Türk Ticaret Kanunu'nu ben çok beğeniyordum, bugüne kadar denetim hükümleri dâhil çok beğendim, en azından işletmelere külfet getirmediği için belki beğendim. Beğenmediğim bir hükmü vardı, o da hükümet komiserinin mecburi olmasıydı. Her gelen kurul için zarfta parayı herkes vermiştir. Yani bunun hala bu yasada var olmasını da anlamak mümkün değil diye düşünüyorum. Denetime çok öncelik

verilmiş. Denetim esas değildir, esas olan işletmenin büyümesidir, denetim sonra gelir. Tek kişilik anonim şirkete eğer geliyorsanız denetimin hiçbir önemi yoktur. Burada denetim, halka açılıyorsanız önem kazanır, halka açılmıyorsa tek kişilik şirketse o hesabını bilir. İnanın ki iflas falan etmez yani. Eğer iflas edecek yapıdaysa siz onu hangi şartlara taşırsanız taşıyın bir iki yıla iflas edecektir. Vakit yok...

NEVZAT SAYGILIOĞLU: Teşekkür ediyoruz, yorumların için teşekkür ediyoruz Yalçın. Evet değerli konuklar, değerli misafirlerimiz, ticaret kanunu uzun yılların ürünü bir çalışma olarak, tasarı olarak karşınızda. Mevcut yapıyı ya da işleyişi doğru da varsaymak biraz gerçekleri görmemek olur. Artık TTK, Türk Ticaret Kanunu eskimiştir, yenisine ihtiyaç vardır. Ve mevcut tasarı da ortak aklın ürünü önemli yönleriyle. Fakat bir şey söylemekle noktalayacağım, lütfen kraldan çok da kralcı olmayalım. Transfer fiyatlandırması dedik, Avrupa Birliği'nin, OECD normun en önünde yer aldık, kendi ayağımıza sıktık. Yatırım indirimi dedik, kaldırdık. Geçiş maddeleriyle çok uygun bir geçişle, ama mutlaka bir startın da olmasını Fatih Bey'in dediği gibi uygun görüyorum ve kokteylde cevabını almak üzere hocalarıma soruyorum; ortak mı olsam, denetçi mi olsam?

Panelistlerimize değerli katılımları nedeniyle teşekkür ediyoruz. Sayın konuklarımız son olarak değerli panelistlerimize bugünün anısına olarak hazırlanan plaketlerini takdim etmek istiyoruz. İlk olarak Gazi Üniversitesi, İktisadi İdari Bilimler Fakültesi Öğretim Üyesi Sayın Prof. Dr. Nevzat Saygılıoğlu'nun plaketini vermek üzere Hesap Uzmanları Kurulu Başkanı Sayın Mahmut Vural'ı kürsüye davet ediyorum. Buyurunuz sayın başkanım.

İzmir Ticaret Odası Başkanı Sayın Ekrem Demirtaş'ı plaketlerini almak üzere kürsüye davet ediyorum. Buyurunuz Sayın Demirtaş.

Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği Vergi Danışma Kurulu Başkanı Sayın Fatih Dural'ı plaketlerini almak üzere kürsüye davet diyorum. Buyurunuz Sayın Dural.

Sayın Başkanımıza teşekkür ediyoruz.

Bilgi Üniversitesi Hukuk Fakültesi Öğretim Üyesi Sayın Yrd. Doç. Dr. Gül Okutan Nilsson'a plaketini vermek üzere Maliye Hesap Uzmanları Vakfı Başkanı Sayın Oğuz Tezmen'i kürsüye davet ediyorum. Buyurunuz Sayın Tezmen. Bilgi Üniversitesi Hukuk Fakültesi Öğretim Üyesi Sayın Prof. Dr. Veliye Yanlı'yı plaketini almak üzere kürsüye davet ediyorum. Buyurunuz Sayın Yanlı. Sanayi ve Ticaret Bakanlığı İç Ticaret Genel Müdürü Sayın İsmail Yücel'i plaketini almak üzere kürsüye davet ediyorum, buyurunuz Sayın Yücel.

Değerli konuklarımız böylelikle panelimizin sonuna gelmiş bulunmaktayız. Panelde ortaya konulan görüş ve değerlendirmelerin Türk Ticaret Kanunu tasarısı ve ilgili tasarıda yer alan denetim düzenlemeleri açısından olumlu katkıları olacağını düşünüyor ve değerli katılımlarınız için hepinize çok çok teşekkür ediyoruz.

Türk Ticaret Kanunu Tasarısı ve Denetim

fotoğrafları

Türk Ticaret Kanunu Tasarısı ve Denetim

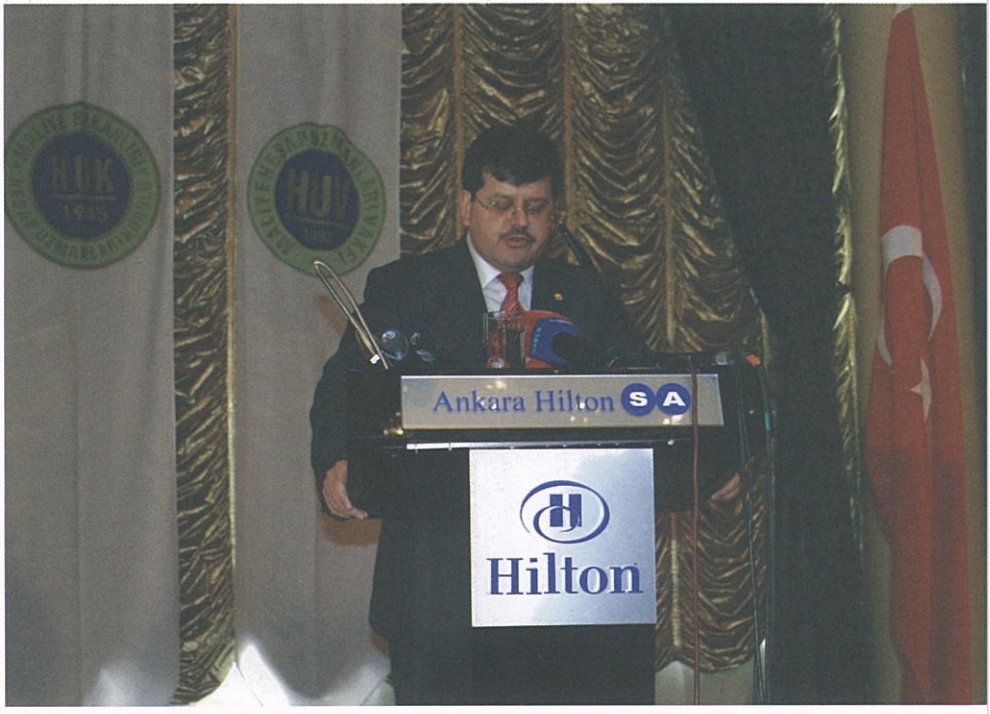

Türk Ticaret Kanunu Tasarısı ve Denetim

panel

Türk Ticaret Kanunu Tasarısı ve Denetim

Türk Ticaret Kanunu Tasarısı ve Denetim

Türk Ticaret Kanunu Tasarısı ve Denetim

Türk Ticaret Kanunu Tasarısı ve Denetim

panel

Türk Ticaret Kanunu Tasarısı ve Denetim

Türk Ticaret Kanunu Tasarısı ve Denetim

